

**Нацрт
Извештај
за стратегиска оцена на животната средина**

за

**Државна Урбанистичка Планска Документација за определување на
градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на
минерална суровина бакар на локалитет Боров Дол, во Општина Штип,
Општина Радовиш и Општина Конче**

Февруари, 2018

19/12/17

ОПШТИ ПОДАТОЦИ

Вид документ:	Нацрт Извештај за стратегиска оцена на животната средина
Изготвувач на СОЖС Извештајот:	Друштво за еколошки консалтинг МАНЕКО Солушнс ДООЕЛ Скопје
Плански документ:	Државна Урбанистичка Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална суровина бакар на локалитет Боров Дол, во Општина Штип, Општина Радовиш и Општина Конче
Надлежен орган за донесување на планскиот документ:	Министерство за транспорт и врски
Надлежен орган за СОЖС постапката	Министерство за животна средина и просторно планирање
Инвеститор:	ДПТУ БОРОВ ДОЛ ДООЕЛ Радовиш
Датум на изработка	Февруари, 2018 година
Раководител на консултантски тим за СОЖС и одговорен за изработка на СОЖС Извештајот	М-р Марјан Михајлов, дипл.инж. за животна средина Експерт за стратегиска оцена на животната средина
Потпис:	
Учесници во изработка	
Име и презиме:	Билјана Сидеровска; ЕМС Емпириа Скопје Надежда Попова, управување со животна средина

СОДРЖИНА

СОДРЖИНА	3
1 ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	7
2 КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКА СО ДРУГИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ	12
2.1 ВОВЕД	12
2.2 Главни цели на планскиот документ	13
2.3 Опис на планскиот документ	14
2.4 ВРСКА СО ДРУГИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ	31
3 СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ	42
4 СОСТОЈБА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА	44
4.1 ГЕНЕРАЛНИ	44
4.1.1 Географска положба на локацијата	44
4.1.2 Климатско-метеоролошки карактеристики на подрачјето	45
4.1.3 Геолошки и сеизмички карактеристики	45
4.1.4 Инфраструктура	51
4.1.5 Демографски карактеристики	53
4.1.6 Културно наследство	55
4.2 РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ	56
4.2.1 Намена на земјиште	56
4.2.2 Водни ресурси	57
4.2.3 Биодиверзитет	58
4.2.4 Квалитет на води	61
4.2.5 Квалитет на амбиентен воздух	63
4.2.6 Управување со отпад	65
4.2.7 Бучава и вибрации во животната средина во подрачјето	67
5 ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	69
5.1 Цели на национално или меѓународно ниво релевантни за планскиот документ	71
5.2 Цели релевантни за планскиот документ на регионално ниво	73
5.3 Цели релевантни за планскиот документ на локално ниво	75
6 АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ	76
7 ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	78
7.1 УРБАНИЗАЦИЈА НА ПРОСТОРОТ	78
7.2 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕКОВО ЗДРАВЈЕ	82
7.3 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ СОЦИО - ЕКОНОМСКА СОСТОЈБА	83
7.3.1 Можности за вработување	83
7.3.2 Придонес кон развојот на националната и регионална/локална економија	83
7.4 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ	85
7.5 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КВАЛИТЕТ НА ПОВРШИНСКИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ И ПОЧВИ	85
7.6 ВЛИЈАНИЕ ПОВРЗАНО СО УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД	86
7.7 ВЛИЈАНИЕ ОД БУЧАВА	87
7.8 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ПРИРОДНОТО БОГАТСТВО, БИОЛОШКА И ПРЕДЕЛСКА РАЗНОВИДНОСТ	87
7.9 ВЛИЈАНИЕ ВРЗ КУЛТУРНО И ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО	88
7.10 ВЛИЈАНИЕ ОД НЕСРЕКИ И ХАВАРИИ	88

7.11	ПРЕКУГРАНИЧНО ВЛИЈАНИЕ	88
8	ПРЕДВИДЕНИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И НЕУТРАЛИЗИРАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА	89
8.1	УРБАНИЗАЦИЈА НА ПРОСТОРОТ	89
8.2	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ НАСЕЛЕНИЕ И ЧОВЕКОВО ЗДРАВЈЕ	89
8.3	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ СОЦИО-ЕКОНОМСКА СОСТОЈБА.....	90
8.4	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТЕН ВОЗДУХ.....	90
8.5	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ПОВРШИНСКИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ И ПОЧВА	90
8.6	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ПОВРЗАНИ СО УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД	92
8.7	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ОД БУЧАВА.....	93
8.8	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ПРИРОДНОТО БОГАТСТВО, БИОЛОШКА И ПРЕДЕЛСКА	
	РАЗНОВИДНОСТ.....	93
8.9	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ КУЛТУРНО И ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО	94
8.10	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЈА ОД НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ	94
8.11	МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА ПРЕКУГРАНИЧНИ ВЛИЈАНИЈА	94
9	ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	95
10	УЧЕСТВО НА ЈАВНОСТА ВО СОЖС	98
11	ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА	100
12	НЕ-ТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ	102
13	КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА	106
14	ПРИЛОЗИ.....	107

Подготвен е **НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА** на животната средина за планскиот документ Државна Урбанистичка Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална суровина бакар на локалитет Боров Дол, во Општина Штип, Општина Радовиш и Општина Конче.

Изработката на извештајот е согласно обврската на доносителот на планскиот документ за спроведување на постапка за оцена на влијанието од планскиот документ врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, дадена во глава X од Законот за животна средина и согласно Одлуката за спроведување на стратегиска оцена на доносителот на планскиот документ, Министерство за транспорт и врски (арх.бр 24-11270/1). Согласно точка 13 (Планирање на просторот и користење на земјиштето), член 3 од *Уредбата за стратегии, планови програми, вклучувајќи и нивните промени, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето*, планскиот документ Државна Урбанистичка Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална суровина бакар на локалитет Боров Дол, во Општина Штип, Општина Радовиш и Општина Конче претставува документ за кој треба да се спроведе стратегиска оцена на животната средина.

Целта на овој извештај е да изврши идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина од имплементацијата на предвидениот плански документ, да осигура дека еколошките последици од стратешките одлуки се идентификувани уште во фазата на неговата подготовка и планирање и да предложи соодветни мерки за спречување, контрола и/или компензација на влијанијата. Постапката треба да обезбеди рамка за јавна дебата за последиците, опциите и обврските, разгледување на коментарите и нивно вклучување во носењето на одлуките.

Извештајот е изработен согласно содржината на извештајот пропишана во *Уредбата за содржина на извештајот за стратегиска оцена на животната средина* (Сл. весник на РМ бр.153 од 20.12.2007 год.).

Одговорен за изработката на Извештајот за стратегиска оцена е м-р Марјан Михајлов, експерт за стратегиска оцена на животната средина.

МАНЕКО Солушнс
Друштво за еколошки консалтинг
Управител,

М-р Марјан Михајлов



РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Скопје

Број 07/1835/2
20.04 2010, година

П О Т В Р Д А

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

МИХАЈЛОВ Иван МАРЈАН, дипломиран инженер по заштита на животната средина од Скопје, роден на 29.03.1978 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 12.03.2010 година, го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр.53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09 и 48/10).

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
Др. Нечати Јакупи

Комисија за полагање на стручен испит
за стратегиска оцена на животната
средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова



1 ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Вовед и методологија

Стратегиската оценка на животната средина (СОЖС) е систематски процес за оценување на еколошките последици од предложената постапка, план или програма, со цел да се осигура дека тие целосно се вклучени и конкретно се однесуваат на најраните фази на донесување на одлуки на ниво со економски и социјални фактори¹. Всушност, стратегиската оценка на животната средина е процес кој има за цел да ги интегрира еколошките и одржливите размислувања при донесување на стратегиски одлуки.

Целта на постапката за стратегиска оцена на животната средина е идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина, животот и здравјето на луѓето кои би произлегле со имплементација на планскиот документ. Постапката се спроведува уште во фазата на планирање со цел сите идентификувани влијанија, односно соодветните мерки за елиминирање или контрола на влијанијата да се предвидат во најраната фаза на подготовката на документот. Крајната цел на стратегиската оценка на животната средина е да помогне во заштитата на животната средина и да ја поттикне одржливоста.

Постапката за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој.

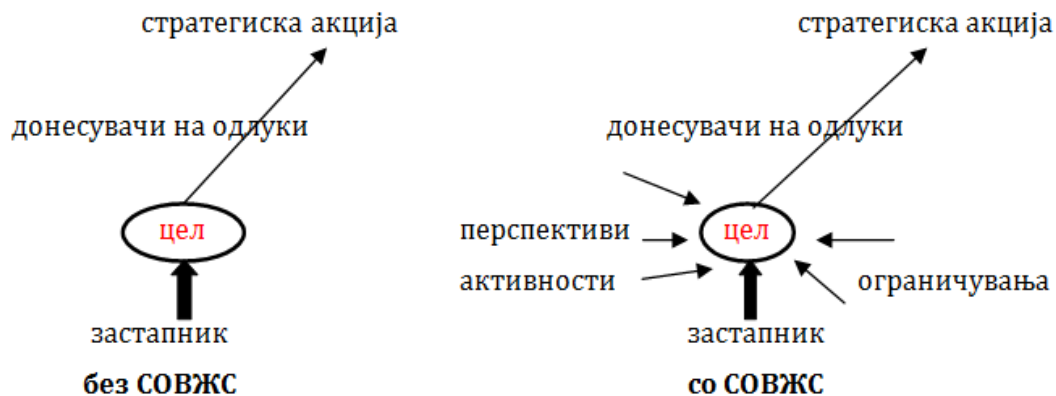
СОЖС треба да:

- претставува средство за подобрување на активноста;
- го промовира учеството на јавноста во процесот на донесување одлуки;
- се фокусира на клучните еколошки/одржливи ограничувања;
- помогне при идентификувањето на најдобрата опција;
- го минимизира негативното влијание и оптимизира позитивното и да компензира за загубата на вредни карактеристики и придобивки;
- осигура дека активноста не ги надминува границите кои може да доведат до појава на иреверзибилна штета.

СОЖС претставува важен инструмент за помош за постигнување на одржлив развој во јавното планирање и креирање на политики. Придобивките од СОЖС вклучуваат:

- поддршка на одржливиот развој;
- подобрување на базата на податоци за донесување на стратегиски оценки;
- договарање на консултации помеѓу засегнатите страни;
- насочување кон други процеси, како што е оценката на влијанието врз животната средина врз поединечни развојни проекти.

¹ Sadler and Verheem, 1996

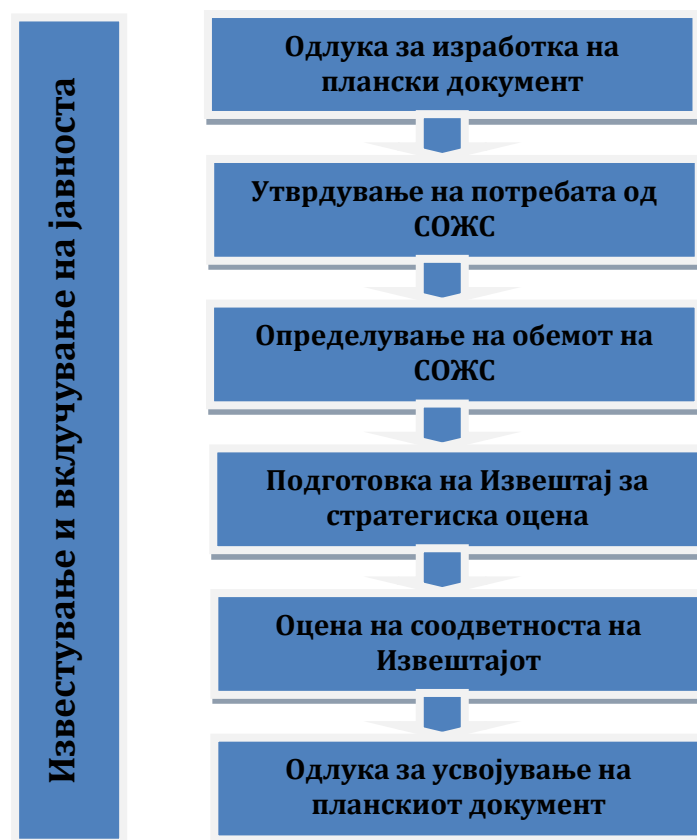


Слика СОВЖС е процес на донесување одлука што го зема во предвид широкиот спектар на перспективи, активности и ограничувања

Стратегиската оцена претставува формална и систематска оцена на значајните влијанија врз животната средина кои би произлегле со имплементацијата на предвидениот планскиот документ врз животната средина, но пред носење на одлуката за негово усвојување. Процесот на стратегиска оцена опфаќа:

- Определување на потреба од спроведување на СОВЖС и донесување на Одлука за спроведување односно неспроведување на СОВЖС
- Подготовка на Извештај за стратегиска оцена каде што значајните влијанија од планскиот документ се идентификувани и оценети;
- Консултации со засегната јавност, органот надлежен за работи од областа на животната средина и останатите органи засегнати со имплементацијата на планскиот документ;
- Интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- Земање предвид на заклучоците од Извештајот и консултациите при финализирање на нацрт планскиот документ;
- Објавување на одлуката за усвојување на планскиот документ и како стратегиската оцена влијаела врз усвојувањето на документот.

Процесот на стратегиска оцена претставен по фази е даден на следниот дијаграм.



Слика Процедура на постапката на стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на постапката следува по утврдување на потребата за спроведување СОЖС по пат на скрининг процедура каде врз основа на пропишани критериуми и документи се определува дали еден плански документ би можел да има значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето. Врз основа на тоа, органот што го подготвува планскиот документ е должен да донесе одлука за спроведување или не спроведување на стратегиска оцена во која се образложени причините за спроведувањето, односно не спроведувањето согласно со критериумите утврдени во прописот.

Согласно одредбите, доносителот на предметниот плански документ, Министерство за транспорт и врски врз основа на претходно подготвен СОЖС формулар, донесе Одлука за спроведување на стратегиска оцена (арх. бр 24-11270/1, Прилог 1) и истата заедно со формулатот ги поднесе до надлежниот орган (МЖСПП), по што Одлуката и Формуларот ќе бидат објавени на интернет страната на доносителот на планскиот документ.

Согласно СОЖС процедурата, а врз основа на доставените СОЖС формулар и Одлука, МЖСПП достави мислење до доносителот на планскиот документ со кои одлуката се прифаќа (Прилог 2).

Поставување на контекстот за СОЖС

Контекстот на планскиот документ го определува обемот на СОЖС: кои прашања се важни, кои цели се реалистични, кои можни решенија може да ги обезбеди планот и кои информации се потребни за да се направат неопходните избори.

Обемот на Извештајот за стратегиска оцена определено е да ги опфати следните аспекти: заштита на медиумите на животната средина (почва, води, воздух), управување со квалитет на амбиентен воздух, површински и подземни води, заштита на почви, заштита

од бучава, употреба на земјиштето, управување со отпад, биолошка и пределска разновидност, социо-економски развој на општините Штип – Радовиш – Конче, население и човековото здравје, културно и историско наследство, заштита од несреќи и хаварии.

Идентификување на рамката на СОЖС

Во оваа фаза:

- се идентификуваат сите политики, закони и други планови и програми кои може да го засегаат планот за управувањето со дадената област.
- се анализираат последиците од истите по планот за управување. Други политики можеби диктираат одредени цели или ги ограничуваат можните решенија.

Рамката на СОЖС и врската на планскиот документ со други релевантни документи е дадено во поглавје 2.4 од овој извештај.

Информации за појдовната состојба

За да се идентификуваат прашањата и трендовите за животната средина кои се однесуваат на подрачјето засегнато со планскиот документ, потребно е да се соберат доволно информации. Појдовната состојба и показателот на тековните трендови ќе ги дадат информациите кои се потребни за:

- идентификување на проблемите (кои се меродавни за планот) и веројатното идно развивање на тие проблеми,
- утврдување на референтната ситуација која ќе се искористи за споредување на алтернативите на ниво на остварување на целите и влијанието врз животната средина.

Во оваа фаза потребно е:

- да се анализираат проблемите кои се меродавни за планот за управувањето и да се одреди нивната итност,
- да се идентификуваат изворите и механизмите кои ги предизвикуваат овие проблеми и да се опишат несигурностите,
- да се дискутираат проблемите, изворите и несигурностите со засегнатите страни и заедно да се определи контекстот на планот (и на СОЖС). Ова е појдовната точка за фокусирање на работата во фазата на утврдување на обемот: дефинирање на целите и определување на алтернативите.

Појдовната состојба релевантна за предметниот плански документ е дадена во поглавје 4 од овој извештај.

Придобивки

СОЖС има за цел да обезбеди рамка за дејствување врз процесот на одлучување уште во најрана фаза кога планските документи (кои пак најчесто предвидуваат индивидуални проекти) се подготвуваат.

Подобрување на квалитетот на процесот на подготовка на плански документи:

- Олеснување на идентификацијата и оценката на алтернативи;
- Подигнување на јавната свест за влијанијата врз животната средина од планските документи, бидејќи секогаш не е возможно да се елиминираат негативните влијанија од одреден проект, оваа постапка помага во обезбедување на мерки за намалување на негативните влијанија што не може да се елиминираат;
- Поддршка при вклучувањето на мерливи таргети и индикатори, што ќе овозможи ефективен мониторинг на имплементацијата на планскиот документ.

Стратегиската оцена има за цел да обрне внимание и предупреди за големи и кумулативни ефекти од имплементацијата на планскиот документ, вклучувајќи го и влијанието од помалите индивидуални проекти вклучени со планот, а кои според својот праг не се опфатени со СОЖС постапката.

Табела 1 Преглед на активностите по процедура (подготовка на плански документ / спроведување на стратегиска оцена)

Фаза	ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ	СОЖС
Првичен преглед	Подготовка на работни документи за клучните прашања	Определување на потреба од спроведување на СОЖС; Донесување на Одлука за спроведување на СОЖС
Првични консултации со јавноста	Објавување на одлука за намера за подготовка на плански документ	Определување на обем и деталност на Извештајот
Подготовка на документација	Подготовка на нацрт плански документ	Подготовка на Извештај за стратегиска оцена
Консултации со јавноста	Јавен увид во планскиот документ	Јавен увид во Извештајот
	Јавна расправа	Јавна расправа
	Разгледување на забелешките	Идентификација на значајни забелешки
	Подготовка на извештај за јавната расправа и објава	Подготовка на извештај за јавната расправа и објава
Консултации со надлежен орган	Земање предвид на сите релевантни забелешки	Оценка на соодветноста на Извештајот
Комплетирање на процесот	Усвојување на планскиот документ и објава на одлука	Објава
Пост-фаза	Имплементација	Мониторинг на имплементацијата на планскиот документ

2 КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКА СО ДРУГИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

2.1 Вовед

Со Просторниот план на Р. Македонија се утврдуваат условите за хумано живеење и работа на граѓаните, рационалното управување со просторот и се обезбедуваат условите за спроведување на мерки и активности за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени дејствија, природни и технолошки катастрофи. Со донесување на Планот донесен е и Закон за спроведување на Просторниот план на РМ, со што се уредуваат условите, начините и динамиката на спроведувањето на Просторниот план, како и правата и одговорностите на субјектите во спроведувањето на Планот. Просторниот план се спроведува со изготвување и донесување на просторни планови за региони, за подрачја од посебен интерес, како и со урбанистички планови за села и друга документација за планирање и уредување на просторот, предвидена со закон. Спроведувањето на Планот подразбира задолжително усогласување на соодветните стратегии, основи, други развојни програми и сите видови на планови од пониско ниво, со Просторниот план.

Изработката на предметната урбанистичка документација се темели на одредбите, насоките и решенијата дадени во Условите за планирање на просторот, техн. бр. Y12017 издадени од Агенцијата за планирање на просторот со решение бр. УП1-15 1154/2017 од 15.08.2017 година од МЖСПП (Прилог 3). Условите за планирање на просторот претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот и поставувањето на планските концепти и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот.

Реализацијата на Државна Урбанистичка Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитет Боров Дол, во Општина Штип, Општина Радовиш и Општина Конче со плански опфат на површина од 472,38 ха, ќе биде во функција на развој на локалната економија.

Предмет на техничката документација е изработка на државна урбанистичко планска документација за определување на градежна парцела со намена г1 - тешка индустрија за експлоатација на минералната сировина бакар на локалитетот “Боров Дол” во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче за потребите на инвеститорот и нарачател ДПТУ „БОРОВ ДОЛ“ ДООЕЛ Радовиш. Предложениот плански опфат зафаќа делови од територијата на општина Конче, општина Штип и мал дел од општина Радовиш во југо-источниот дел на Р. Македонија и досега за овој плански опфат нема претходно изработена урбанистичка документација.

Државната урбанистичко планска документација се изработува согласно на член 47 од Законот на Просторно и урбанистичко планирање (Сл.весник на РМ број: 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16) и член 57, став 1 од Законот за градење (Сл.весник на РМ број: 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16 и 132/16) каде градбите предвидени на подрачје на две или повеќе општини се определени како градби од прва категорија, а изработката на ДУПД е врз основа на:

- Услови за планирање на просторот кои што произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија, изработени од Агенцијата за планирање на просторот, со тех.бр. Y12017 од август 2017 год;
- Одобрена Планска програма, заверка бр. 24-6109/7 од 20.11.2017 год;
- Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 199/14, бр. 44/15, бр. 193/15, бр. 31/16 и бр. 163/16);

- Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ, бр. 142/15, бр. 217/15, бр. 222/15, бр. 228/15, бр. 35/16, бр. 99/16, бр. 134/16 и бр. 33/17);
- Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко-плански документации и архитектонско урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура (Сл. Весник на РМ бр. 142/15);
- Податоците од субјектите од член 32 од Законот за просторно и урбанистичко планирање.
- Друга релевантна важечка законска и подзаконска регулатива.

Изработката на СОЖС извештајот е согласно обврската на доносителот на планскиот документ за спроведување на постапка за оцена на влијанието од планскиот документ врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, дадена во глава X од Законот за животна средина и согласно Одлуката за спроведување на стратегиска оцена на доносителот на планскиот документ, Министерство за транспорт и врски (арх. бр 24-11270/1). Согласно точка 13 (Планирање на просторот и користење на земјиштето), член 3 од *Уредбата за стратегии, планови програми, вклучувајќи и нивните промени, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето*, планскиот документ Државна Урбанистичка Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитет Боров Дол, во Општина Штип, Општина Радовиш и Општина Конче претставува документ за кој треба да се спроведе стратегиска оцена на животната средина.

2.2 Главни цели на планскиот документ

Државната урбанистичка планска документација, која е основен развоен документ, има крајна цел да ја дефинира градежната парцела за изградба на објектите во рамките на комплексот на планираниот рудник, како и да ги утврди општите и посебните услови за градење во границите на новоформираната парцела преку достигнување на следните цели:

- рационално користење на земјиштето;
- ефикасно инфраструктурно поврзување и опремување на просторот;
- обезбедување услови за одржлив економски развој;
- вградување на мерки за заштита на животната средина;
- вградување на мерки за заштита на природата;
- вградување мерки за заштита и спасување;
- вградување мерки за заштита на културното наследство;
- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето;
- да ги дефинира урбанистичките параметри за изградба, развој и користење на земјиштето во рамките на планскиот опфат, при реализација на Државна Урбанистичко Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитетот Боров Дол во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче.

Имплементацијата на планската документација ќе има ефекти врз целото непосредно опкружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уредување на просторот, како и на економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување.

Со самата реализација ќе се придонесе за развој на подрачјето, како и привлекување на нови инвестиции. Со тоа директно ќе се поддржи и поттикне економскиот развој на засегнатите општини.

2.3 Опис на планскиот документ

Државната урбанистичко планска документација се состои од:

- Документациона основа во која се систематизирани податоци за постојната состојба во рамки на планскиот опфат, анализа на можностите за просторен развој и програмските проекции за подрачјето на планскиот опфат.
- Планска документација во која се презентирани планските решенија и дефинирани сите плански одредби потребни за одобрување на ДУПД.

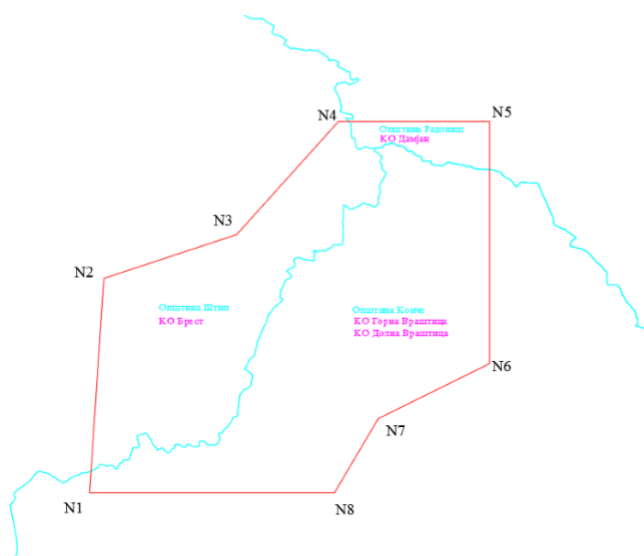
ДОКУМЕНТАЦИОНА ОСНОВА

Површина и опис на границите на планскиот опфат со географско и геодетско одредување на неговото подрачје

Принципот на оформување на границата на планскиот опфат е врз основа на добиена концесија за експлоатација на минералната сировина бакар на ДПТУ “БОРОВ ДОЛ” ДООЕЛ Радовиш од Владата на Р. Македонија, со Одлука објавена во Службен весник на РМ, бр. 120 од 29.06.2016 год., со површина на простор на концесија за експлоатација дефиниран со точки меѓусебно поврзани со прави линии, а точките дефинирани со координати (Табела бр.1). Границата на планскиот опфат територијално зафаќа дел од три општини: Штип, Конче и Радовиш и е дефинирана со следните координати на прекршни точки:

Број на точка	Y	X
N1	7 611 353	4 606 050
N2	7 610 447	4 607 463
N3	7 611 327	4 607 756
N4	7 612 000	4 608 500
N5	7 613 000	4 608 500
N6	7 613 000	4 606 900
N7	7 612 266	4 606 538
N8	7 612 973	4 606 051

Прегледна скица од планскиот опфат со приказ на административните граници помеѓу општините: Штип, Радовиш и Конче:



Слика Плански опфат во однос на административни граници на засегнатите општини

Според опишаните граници, површината на планскиот опфат изнесува 4.723.770,50 m² (472,38 ha). Во прилог 4 е дадена топографска карта со планскиот опфат.

Историјат на планирањето и уредувањето на подрачјето на планскиот опфат

Во изминатиот период за овој плански опфат нема претходно изработен урбанистички план, урбанистичко планска документација или урбанистички проект. За изработка на ДУПД за определување на градежна парцела со намена Г1 - тешка индустрија за експлоатација на минералната сировина бакар на локалитетот "Боров Дол" во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче, издадени се услови за планирање на просторот кои што произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија, со тех. бр. У12017 од август 2017 год. изработени од Агенцијата за планирање на просторот, како и Решение за условите за планирање на просторот од Министерство за животна средина и просторно планирање со бр. УП1-15 1154/2017 од 15.08.2017 год.

Податоци за создадените вредности

Предложениот плански опфат зафаќа делови од територијата на Општина Конче, Општина Штип и мал дел од Општина Радовиш во југо-источниот дел на Р. Македонија. Од главниот град на Р. Македонија, Скопје локацијата е оддалечена 130 km, од градот Штип 35 km, а од градот Радовиш 15 km. Јужно од магистралниот пат А4 (М-6) делница Штип - Радовиш, локацијата е поврзана со асфалтен пат до с. Дамјан во должина од 3 km, а понатаму со селски-макадамски пат до самото наоѓалиште во должина од 5 km.

Значајна дестинација на наоѓалиштето "Боров Дол" е активниот рудник на бакар "Бучим", чија активност во еден дел е слична како активната предвидена со оваа планска документација (експлоатација на минерална сировина), поврзан со асфалтен пат во должина од 8 km и селски-макадамски пат во должина од 5 km до самото рудно поле.

Бидејќи експлоатацијата на рудните резерви во "Бучим" завршува во 2020 година, а со оглед на утврдените рудни резерви во "Боров Дол", кои се карактеризираат со релативно мала количина и ниска содржина на бакарот во рудата, единствен економски оправдан начин на експлоатација и преработка на рудата се покажува преработката на истата во постоечките капацитети на "Бучим", со што од друга страна ќе се продолжи работниот векот на рудникот "Бучим" за уште 10 години, што секако претставува придобивка за двата рудника.

Реализацијата на Државна Урбанистичко Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитетот Боров Дол во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче ќе биде во функција на развој на локалната економија. Според определбите на Просторниот план, идниот развој и разместеност на производните дејности треба да базира на одржливост на економијата применувајќи ги законитостите на пазарната економија и релевантната законска регулатива од областа на заштитата на животната средина, особено превенција и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз животната и работна средина.

Инвентаризација и снимање на изградениот градежен фонд

За целосно согледување на постојната состојба, во границите на опфатот извршени се детални истражувања на просторот по пат на директен увид на теренот. Сите резултати од состојбата на терен се систематизирани и прикажани на нумерички и графички начин. По извршената анализа и обработка на добиените податоци утврдено е дека во планскиот опфат со површина од 472,38 ha нема изградени објекти, односно локалитетот кој што е предмет на разработка на оваа урбанистичко планска документација претставува дел од неизградено земјиште за што досега немало определено намена и истиот во еден дел се користел како пасишта.

Инвентаризација на постојни споменички целини и градби од културно-историско значење

Според известувањето од Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј-Штип Македонија со бр. 11-293/2 од 06.10.2017 година, по извршениот увид на подрачјето на планскиот опфат констатирано е дека не постои културно наследство.

Инвентаризација и снимање на изградена комунална инфраструктура

Наоѓалиштето "Боров Дол" има релативно добри комуникациски врски. Според Просторниот план на Р. Македонија (2002-2020) автопатска и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е А4 – (Граница со Косово - ГП Блаце - крстосница Стенковец - обиколница Скопје - Петровец - Миладиновци - Свети Николе - Штип - Радовиш - Струмица - Граница со Бугарија - ГП Ново Село).

Јужно од магистралниот пат А4 (М-6) делница Штип - Радовиш, локацијата е поврзана со асфалтен пат до с. Дамјан во должина од 3km, а понатаму со селски-макадамски пат до самото наоѓалиште во должина од 5 km. До најблиската железничка станица во Штип оддалеченоста изнесува 37 km.

Непосредно до опфатот отпочната е постапка за изработка на Проект за инфраструктура за изградба на пристапен пат со отклон од магистралниот пат А4 (М-6) делница Штип - Радовиш кон месност поранешен Рудник Дамјан до концесиски простор Рудник Боров Дол, Општина Радовиш, Општина Конче и Општина Штип. Трасата на планираниот пристапен пат делумно се поклопува со постоечкиот селски-макадамски пат.

Особена поволност е близината на постоењето на вештачката акумулација на вода "Мантово" со капацитет од 50.000.000 m³ вода.

Според добиените податоци од субјектите од член 32 од Законот за просторно и урбанистичко планирање, на барање со број 0302-269/7 од 15.09.2017 година во рамките на планскиот опфат нема податоци за изградена комунална хидротехничка и телекомуникациска инфраструктура.

Според добиените податоци од ЕВН ДООЕЛ Скопје - Кеџ Струмица (бр. 14-2203/2 од 04.10.2017 г.) во непосредна близина на опфатот минува среднонапонски 10 kV надземен далновод, 10 kV подземан вод и нисконапонски 0,4 kV надземен и подземан вод.

Инвентаризација на градби со правен статус стекнат по основ на законот за постапување со бесправно изградени градби

Во подрачјето на планскиот опфат не постојат градби со правен статус стекнат по основ на законот за постапување со бесправни градби.

Во прилог 5 е дадена Ажурирана геодетска подлога.





Слика Поглед на планскиот опфат

Анализа на степен на реализација на важечки урбанистички план

Во изминатиот период за овој плански опфат нема претходно изработен урбанистички план. Условите за планирање на просторот исклучиво се базираат врз Просторниот план на Р. Македонија.

Анализа на можностите за просторен развој

Локалитетот е погоден за изградба на рударско-индустриски комплекс, поради присуството на рудно богатство кое што и покрај релативно малите резерви и ниската содржина на бакар (0,15%), претставува добра основа за експлоатација во наредните 10 години.

Во дефинирање на планскиот концепт важни се следните критериуми исцрпени од анализата на просторот:

- Рационално планирање на земјиштето за потребите на идната намена;
- Задоволување на современите норми за работа во рамките на важечките норми за урбанистичко планирање;
- Поставување на сообраќајната инфраструктура за безбеден пристап до секоја градба;
- Задоволување на потребите од електрична енергија и телекомуникациски услуги преку соодветна и рационална инфраструктурна мрежа;
- Задоволување на потребите од водоснабдување преку соодветна и рационална инфраструктурна мрежа, со соодветен третман на отпадните води;

При тоа ќе се почитуваат и применат мерките за заштита на животната средина, како и ограничувањата кои произлегуваат од режимот на заштита за да се одбегнат или надминат судирите со некомпатибилните функции почитувајќи ги принципите:

- Оптимална заштита на просторот, производните природни потенцијали и природните богатства;
- Зачувување на доминантните карактеристики на постојната состојба;
- Рационална и оптимална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изградбата и сл.

Урбанистичко планската документација со доследна примена и почитување на актуелната законска и подзаконска регулатива, потребно е да предложи развој што ќе овозможи подобар степен на искористеност на земјиштето, подобра инфраструктура, како и непречена реализација на планските одредби.

ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Опис и образложение на планскиот концепт за просторниот развој и хармонизација на просторот на подрачјето во рамките на планскиот опфат

Планскиот концепт е поставен врз основа на анализата на просторот, анализата на можностите за просторен развој, имплементација на Планската програма со дефинирање на градежна парцела, како и насоките од Условите за планирање на просторот кои што произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија.

Концептот е во директна зависност од природните фактори, конфигурацијата на теренот, можностите за просторна композиција, како и специфичната намена на просторот, технологијата на работа и посебните барања во однос на организација и намена на просторот кои што од тоа произлегуваат. Концептот е поставен врз принципите на одржливиот развој, а е условен од мерките на заштита на животната средина, заштита и спасување.

Планската документација има крајна цел преку:

- рационално користење на земјиштето;
- ефикасно инфраструктурно поврзување и опремување на просторот;
- обезбедување услови за одржлив економски развој;
- вградување на мерки за заштита на животната средина;
- вградување на мерки за заштита на природата;
- вградување мерки за заштита и спасување;
- вградување мерки за заштита на културното наследство;
- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето;
- да ги дефинира урбанистичките параметри за изградба, развој и користење на земјиштето во рамките на планскиот опфат, при реализација на државна урбанистичко планска документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минералната сировина бакар на локалитетот “Боров Дол” во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче.

Имплементацијата на планската документација ќе има ефекти врз целото непосредно опкружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уредување на просторот, како и на економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување.

Со самата реализација ќе се придонесе за развој на подрачјето, како и привлекување на нови инвестиции. Со тоа директно ќе се поддржи и поттикне економскиот развој на засегнатите општини.

Опис и образложение на планските решенија за изградба, на наменската употреба на градежното земјиште, сообраќајната и комуналната инфраструктура

Наменска употреба на градежното земјиште

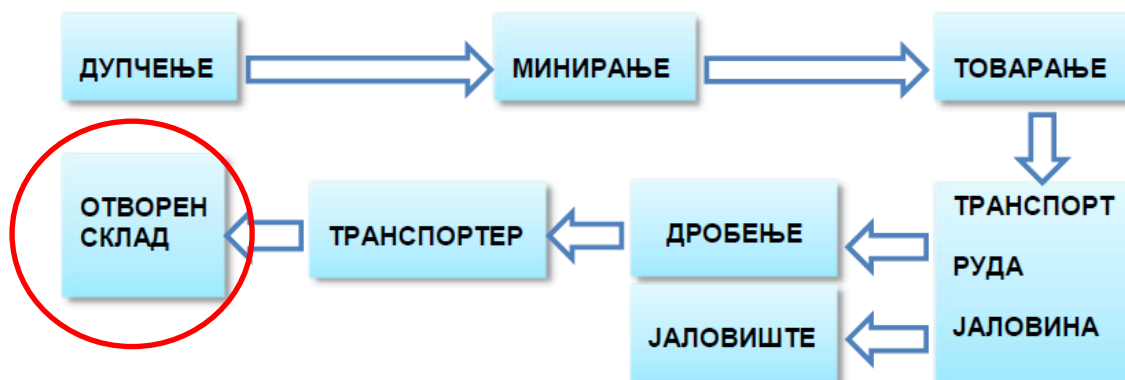
Врз основа на насоките од Планската програма, а согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, урбанистичко планската документација во границите на планскиот опфат предвидува една наменска употреба на земјиштето, кое што е дефинирано како парцелирано градежно земјиште, односно градежна парцела со намена:

- Група на класи на намени: Г - Производство, дистрибуција и сервиси
- Основна класа на намена: Г1 - тешка индустрија во која спаѓаат сите видови индустриски погони кои имаат големи индустриски барања, голем промет на сировини и материјали, создаваат голем обем на сообраќај, отпад и штетни еманации;
- Учеството на компатибилните класи на намени: Д1 (max 30%), Д2 (max 30%), Д4 (max 30%), Б4 (max 10%), В2 (max 5%), Г2 (max 49%), Г3 (max 49%) и Г4 (max 49%)

во однос на основната класа на намена е дозволено согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на РМ, бр. 142/15, бр. 217/15, бр. 222/15, бр. 228/15, бр. 35/16, бр. 99/16, бр. 134/16 и бр. 33/17), со максимален дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена од 49%.

Технолошки процес на експлоатација

Технолошкиот процес за изведување на рударските работи при експлоатација на минералните сировини на локалитетот “Боров Дол” е прикажан како во следниот дијаграм:



Намерата е да се постави рудничка инсталација за површински ископ на бакарната руда во “Боров Дол” и нејзина понатамошна преработка во постројките за дробење, мелење и флотација на рудникот “Бучим” до сув бакарен концентрат, како готов производ.

Бидејќи експлоатацијата на рудните резерви во “Бучим”, чија активност во еден дел е слична како активноста предвидена со оваа планска документација, завршува во 2020 година, а со оглед на утврдените рудни резерви во “Боров Дол”, кои се карактеризираат со релативно мала количина и ниска содржина на бакарот во рудата, единствен економски оправдан начин на експлоатација и преработка на рудата се покажува преработката на истата во постоечките капацитети на рудникот “Бучим”, со што од друга страна ќе се продолжи работниот векот на рудникот “Бучим” за уште 10 години, што секако претставува придобивка за двата рудника.

Плански решенија за изградба

Со оваа планска документација се утврдува простор во рамки на градежната парцела определен со градежна линија, во кој што се предвидува да се постават површини за градење за повеќе градби за нормално функционирање на рудникот.

Предвидени градби во рудничкиот комплекс:

- Главен транспортен систем - од рудно тело “Боров Дол” до приемниот бункер на отворениот склад во рудникот “Бучим”. Дробената руда во гранулат до 200 mm ќе се транспортира со систем на транспортни ленти;
- Административна зграда;
- Гардероби со санитарен јазол;
- Менза со кујна;
- Работилница за тековно одржување на рударска механизација;
- Магацин за складирање на опрема за тековно одржување;
- Склад за масла и масти;
- Бензиска пумпа со цистерни за гориво;
- Трафостаница;
- Примарно дробење;
- Други пратечки објекти.

Диспозицијата на градбите, нивната големина, височина и останати урбанистички параметри, ќе се решава во понатамошните фази на изработка со Архитектонско-урбанистички проект за разработка на градежната парцела со претходно дефинирана проектна програма, а условени од зададениот максимален дозволен процент на изграденост на земјиштето, во согласност со тековната законска и подзаконска регулатива.

Во прилог 6 е дадена синтезна карта на планскиот опфат.

Сообраќај

Јужно од магистралниот пат А4 (М-6) делница Штип - Радовиш, локалитетот е порзан со асфалтен пат до с. Дамјан во должина од 3 km, а понатаму со селски - макадамски пат до самото наоѓалиште во должина од 5 km.

Непосредно до опфатот отпочната е постапка за изработка на Проект за инфраструктура за изградба на пристапен пат со отклон од магистралниот пат А4 (М-6) делница Штип - Радовиш кон месност поранешен Рудник Дамјан до концесиски простор Рудник Боров Дол, Општина Радовиш, Општина Конче и Општина Штип. Трасата на планираниот пристапен пат делумно се поклопува со постоечкиот селски-макадамски пат. Главниот влез до парцелата се предвидува преку овој пристапен пат.

Со активниот рудник на бакар "Бучим" поврзан е со асфалтен пат во должина од 8 km и селски-макадамски пат во должина од 5 km до самото рудно поле. Стационарниот сообраќај (паркирањето) е предвидено во рамките на градежната парцела, а се планира според дефинираната намена на земјиштето и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичкото планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Сообраќајното решение треба да е усогласено со условите на локацијата, како и со потребите за несметан пристап и маневрирање на товарни возила и автомобили.

Проектно решение на внатрешниот динамичен и стационарен сообраќај во градежната парцела ќе се решава во понатамошните фази на изработка со архитектонско-урбанистички проект или со проекти за добивање одобрение за градење.

Нивелмански план

Со нивелманскиот план дефинирани се висинските коти кои што се превземени од геодетската подлога. Нивелманското решение на градежната парцела ќе произлезе од композиционото урбанистичко решение, како и од постојната состојба (конфигурацијата на теренот), а нивелетите на сообраќајниците ќе се решаваат во понатамошните фази на изработка со архитектонско-урбанистички проект или со проекти за добивање одобрение за градење.

Во графичките прилози прикажани се висинските точки и нивелетата на планираниот пристапен пат за влез во градежната парцела.

План на зеленило

Во прилог на уреденост на пределот и неговите визуелни аспекти, како и спречување на влијанија од комплексот кон околината, се предвидува изведба на појас од заштитно заленило околу границата на градежната парцела од внатрешната страна со ширина од 50 -100 m'.

Вегетацијата на сите слободни неизградени делови од градежната парцела кои се надвор од просторот неопходен за функционирање на комплексот и се надвор од појасот на експлоатација и преработка на рудата се предвидува да се задржи и дополнително да се посади со ниско и високо зеленило.

Комунална хидротехничка инфраструктура

Хидротехничката инфраструктура е планирана врз основа на податоците за постојната комунална инфраструктура, добиени од надлежното комунално претпријатие и актуелните прописи за проектирање на хидротехнички инфраструктурни градби. Особена поволност е близината на постоењето на вештачката акумулација на вода "Мантово" со капацитет од 50 милиони m³ вода.

Инвеститорот се условува да обезбеди соодветен третман за прочистување (согласно законската регулатива) на сите отпадни води што ќе се создаваат од сопствениот технолошки процес, како и фекалните и атмосферските отпадни води од секоја градба во парцелата.

Инфраструктурните водови и приклучоци ќе се решаваат во понатамошните фази на изработка со архитектонско-урбанистички проект или проекти за инфраструктура.

Електроенергетска и телекомуникациска инфраструктура

За нормално функционирање на рудникот потребно е да се предвидат коридори за кабелска комуникациска инфраструктура за поврзување на планираните градби во рамки на опфатот.

Се предвидува изградба на далекувод до предвидена трафостаница Боров Дол како и мрежа од инсталации за осветлување на површинскиот коп и останатите градби во комплексот, како и телефонска мрежа и интернет наменети за обезбедување врска и контрола на процесот на површинска експлоатација.

Инфраструктурните водови, градби и приклучоци ќе се решаваат во понатамошните фази на изработка со архитектонско-урбанистички проект или проекти за инфраструктура.

Општи услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите кои важат за целата површина на планскиот опфат и служат за спроведување на урбанистичко планската документација

Општите услови се дефинирани согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 199/14, 44/15, 193/15 и 31/16), Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко-плански документи и архитектонско-урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура (Сл. весник на РМ бр. 142/15), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

Изградбата на објекти, изградбата на комуналните објекти и инсталации како и вкупното просторно уредување на предметниот локалитет треба да се изведува согласно законската и подзаконската регулатива, техничките прописи во областа на градежништвото и урбанизмот како и параметрите кои се составен дел од документацијата.

Границата на проектниот опфат во графичкиот дел преставува ортогонална проекција на пресек на вертикална рамнина со површината на теренот, која се протега над и под котата на теренот.

- Регулаторни линии се плански одредби во графичкиот дел на урбанистичкиот план кои го разграничуваат градежното земјиште од аспект на носителот на правото за градење.
 - Регулаторни линии се : регулациона линија и граница на градежната парцела.

- Градежна парцела претставува основна и најмала единица на градежното земјиште со ист носител на правото за градење.
- Група на класа на намени е Г - производство, дистрибуција и сервиси, а Основна класа на намена во проектниот опфат е:
 - Г1 - тешка индустрија, во која спаѓаат сите видови индустриски погони кои имаат големи инд. барања, голем промет на сировини и материјали, создаваат голем обем на сообраќај, отпад и штетни еманации, со дозволени компатибилни класи на намени согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање со вкупно учество на компатибилните класи на намена до 49%.
- Градежната линија се исцртува во градежни парцели каде што со планот се утврдуваат услови за идна градба. Согласно Правилникот за стандарди и нормативи на урбанистичкото планирање член 35 (Сл. весник на РМ бр.142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17) постојат три вида на градежни линии:
 - Градежна линија како ознака за просторната граница за градење,
 - Помошна градежна линија како ознака за денивелација, пасажи или друга промена во рамките на површината на градење и
 - Подземна градежна линија која со која се уредува граница на градење под котата на теренот доколку таа не се совпаѓа со градежната линија која ја ограничува надземната градба.
- Површина за градење е планска одредба со која во урбанистичкиот план се утврдува делот од градежната парцела кој што се превидува за изградба на градбите.
 - Во една градежна парцела по правило има една површина за градење.
 - Во случаите кога во урбанистичкиот план или урбанистичко планските документации во една градежна парцела се утврдува простор ограничен со градежни линии во кој е дозволено поставување на површини за градење на повеќе градби согласно дозвоениот процент на изграденост на земјиштето, истите се определуваат преку изработка на архитектонско-урбанистички проект според претходно дефинирана проектна програма.
- Максималната височина на градбата е планска одредба со која се утврдува дозволената височина на градбата на вертикалната рамнина чиј што пресек со теренот се совпаѓа со градежната линија.
 - Максималната височина на слеме е мах до 4,5 m над завршниот венец на градбата.
 - Од максималната височина на слемето и дозволената силуета на покривот може да отстапуваат други делови на градбите во планскиот опфат: оџаци, вентилациони канали, лифтовски куќички, вертикални комуникации, сите техничко-технолошки инсталации
 - итн.
- Кота на нулта плоча е висинска кота на плочата на приземјето на објектот во однос на котата на нивелетата на заштитниот тротоар и не се дозволува нејзино поместување под котата на тротоарот.
- Процент на изграденост на земјиштето (П) е урбанистичка величина која покажува густина на изграденост, односно колкав дел од градежното земјиште е зафатен со градба. Процентот на изграденост на земјиштето се пресметува како однос помеѓу површината на земјиштето под градбата и вкупната површина на градежно земјиште изразен во процент. Во површината под градба се подразбира површината ограничена со надворешни сидови и столбови на градбата во висина на приземната плоча без надворешните тераси, скали, рампи, патеки и друго.
- Коефициент на искористеност на земјиштето (К) е урбанистичка величина која го покажува интензитетот на изграденост на градежното земјиште. Коефициент на искористеност на земјиштето се пресметува како однос помеѓу вкупната изградена површина односно збирот на површините на сите изградени спратови на градбата и вкупната површина на градежно земјиште. Под вкупно изградена површина се сметаат сите надземни катови изградени од нулта плоча, со исклучок на површините

од пречекорувањата од член 36 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).

- Паркирање (стационарен сообраќај) се планира во рамките на градежната парцела, а потребниот број на паркинг места ќе се утврди согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17), при разработка на градежната парцела со проекти од пониско ниво, според претходно дефинирана проектна програма.
- При изградба на нови објекти и содржини во просторот се применуваат мерките за спречување на бариери во просторот односно се овозможува непречено движење на лицата со инвалидност. Се применуваат одредбите од член: 75, 76, 77 и 78 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17).
- Просторот надвор од површината за градење партерно да се уреди и озелени. Минимален процент на озеленетост е 30%.
- Отстранувањето на отпадите ќе го врши директно на своја сметка причинителот на истите и тоа директно во регионалната депонија под услови кои ќе ги одреди управувачот на депонијата.
- Доколку при реализацијата на проектот се дојде до откривање на објекти, односно предмети (целосно зачувани фрагменти) од материјалната култура на Република Македонија, треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за културно наследство (Сл. весник на РМ бр. 20/04 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16).
- Од аспект на заштита на животната средина, при процесирањето на минералните сировини, се препорачува:
 - Континуиран мониторинг на технолошките операции;
 - Обезбедување на соодветни услови за безбедно складирање на сите видови отпад;
 - Континуиран интерен мониторинг на квалитетот на воздухот во блиската околина на рударскиот комплекс и запазување на граничните вредности согласно Уредбата за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиенталниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини за толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели;
 - Рециклирање на отпадните води и нивна повеќекратна употреба во склоп на самиот рударски комплекс;
 - Изградба на соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води во склоп на рударскиот комплекс;
 - Контрола на квалитетот на пречистените води, како и контрола на квалитетот на водата во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот и одржување на квалитетот на водата во реципиентот, согласно Уредбата за класификација на водите;
 - Опременување на уреди за привремено складирање (базени) и собирање (систем од канали и шахти) на истечените течни материи и вградување на резервни пумпни станици и вентили, како и превентивни мерки за заштита при евентуална хаварија;
 - Превземање на мерки за максимална заштита на биодиверзитетот и постојните екосистеми во околината на рудникот;
 - Примена на современа технологија на минирање, дробење и класирање на минералните сировини и почитување на мерките за дозволени нивоа на бучава пропишани согласно Законот за заштита од бучава во животната средина.
 - Ремедијација на локацијата согласно барањата на законодавството за минерални сировини и животна средина.

Посебни услови за изградба, развој и користење на градежното земјиште и градбите

- Граница и површина на плански опфат = 4.723.770,50 m² (472,38 ha)
- Број на градежна парцела = 1
- Површина на градежна парцела = 472,38 ha
- Основна класа на намена на земјиштето и градбите = Г1 (тешка индустрија)
- Компатибилни класи на намена на земјиштето и градбите = Д1 (max 30%), Д2 (max 30%), Д4 (max 30%), Б4 (max 10%), В2 (max 5%), Г2 (max 49%), Г3 (max 49%) и Г4 (max 49%)
- Максимален дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намена во однос на основната класа на намена = 49%
- Максимална површина за градба = 83.688,00 m²

(Во градежната парцела е утврден простор ограничен со градежни линии во кој што е дозволено поставување на површини за градење на повеќе градби согласно дозвоениот процент на изграденост на земјиштето, и истата во наредна фаза ќе се разработува со Архитектонско урбанистички проект според претходно дефинирана проектна програма)

- Вкупно развиена површина на сите надземни нивои = 100.000,00 m²
- Максимален дозволен процент на изграденост на земјиштето (Пи) = 2,0%
- Максимален коефициент на искористеност на земјиштето (Ки) = 0,02
- Максимален број на нивои = со АУП
- Максимална височина до хор. венец на градбите = 20 m
- Кота на нулта плоча ≤ 1,20 m над кота на заштитен тротоар
- Минимален процент на озеленување на градежната парцела = 30%
- Паркирање (стационарен сообраќај) се планира во рамките на градежната парцела, а потребниот број на паркинг места ќе се утврди согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16 и 33/17), при разработка на градежната парцела со проекти од пониско ниво, според претходно дефинирана проектна програма.
- Доколку при реализацијата на проектот се дојде до откривање на објекти, односно предмети (целосно зачувани фрагменти) од материјалната култура на Република Македонија, треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за културно наследство (Сл. весник на РМ бр. 20/04 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16).
- Инвеститорот се условува да обезбеди соодветен третман за прочистување (согласно законската регулатива) на сите отпадни води што ќе се создаваат од сопствениот технолошки процес, како и фекалните и атмосферските отпадни води од секоја градба во парцелата.
- Инфраструктурните водови и приклучоци ќе се решаваат во понатамошните фази на изработка со архитектонско-урбанистички проект или проекти за инфраструктура.
- Во предвидениот зелен заштитен појас, околу предвидената површина за градба, дозволено е поставување на инфраструктурни градби и линиски инфраструктурни водови.
- Услов е доследно почитување на актуелната законска и подзаконската регулатива, техничките прописи во областа на градежништвото и урбанизмот, параметрите кои се составен дел од документацијата, како и мерките за заштита од точка 6 од планската документација.

МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА

Мерки за заштита на културното наследство

Доколку при реализацијата на планот се дојде до откривање на објекти, односно предмети (целосно зачувани фрагменти) од материјалната култура на Република Македонија, треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за културно наследство (Сл. весник на РМ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16).

Член 65 од Законот за заштита на културното наследство

(1) Ако во текот на изведувањето на градежни, земјоделски или други работи се дојде до археолошко наоѓалиште, односно предмети од археолошко значење, изведувачот на работите е должен :

1. Да го пријави откриетието во смисла на членот 129 став (2) на овој закон.
2. Да ги запре работите и да го обезбеди наоѓалиштето од евентуално оштетување и уништување, како и од неовластен пристап и 3. Да ги зачува откриените предмети на местото и во состојбата во која се најдени.

(2) По исклучок на ставот (1) на овој член, ако предметите се ископани, односно извадени заради нивна подобра заштита или со оглед на околностите, изведувачот на работите е должен:

1. Да ги предаде откриените предмети при нивно пријавување или тоа да го направи при идентификацијата во смисла на членот 66 на овој закон, а до предавањето да превземе мерки кои се нужни за да не пропаднат и да не се оштетат или да се отуѓат и
2. Да ги даде сите релевантни податоци во врска со местото и полагабата на предметите во времето на откривањето и за околностите под кои тоа е направено.

Мерки за заштита животна средина

- Заштитата на животната средина како темелна вредност на Уставот на РМ (Член 8) е регулирана со Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, бр. 81/05, бр. 24/07, бр. 159/08, бр. 83/09, бр. 48/10, бр. 124/10 и бр. 51/11). Основна цел на Законот за животна средина е зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина; заштита на животот и на здравјето на луѓето; заштита на биолошката разновидност; рационално и одржливо користење на природните богатства и спроведување и унапредување на мерките за решавање на регионалните и глобалните проблеми на животната средина. За заштита и унапредување на квалитетот и состојбата на медиумите и областите на животната средина, покрај одредбите од овој закон се применуваат и одредбите на законите за одделните медиуми и области:
- Закон за животната средина (Службен весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 39/16)
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух (Службен весник на РМ бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 51/11, 100/12, 163/13)
- Закон за водите (Службен весник на РМ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 51/11, 44/12, 163/13, 180/14, 52/16)
- Закон за управување со отпад (Службен весник на РМ бр. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 134/08, 09/11, 51/11, 123/12, 163/13, 39/16)
- Закон за заштита од бучава во животната средина (Службен весник на РМ бр. 79/2007, 124/10, 47/11, 163/13)
- Закон за заштита на природата (Службен весник на РМ бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/163, 163/13, 146/15, 39/16, 63/16)

Заштитата и унапредувањето на животната средина се остварува со воспоставување на систем на планирање на заштитата кој ќе овозможи навремено спречување на потенцијалните ризици и опасности, санирање на оштетените сегменти и зачувување на чистата животна средина преку континуирано предвидување, следење, спречување, ограничување и отстранување на негативните влијанија врз медиумите и областите на животната средина.

Во длабинскиот површински коп на рудникот, екстракцијата на бакарната руда се врши со дупчење на вертикални мински дупнатини, кои со механизација се полнат со експлозивни смеси. После минирањето, рудата се дроби и транспортира преку транспортна лента надвор од рудникот до постројките за понатамошна преработка на рудникот Бучим, а раскривката до надворешното одлагалиште.

Основен закон со кој се регулира екстракцијата и примарната преработка на минералните сировини е Законот за минералните сировини (Сл. Весник на РМ бр. 24/07). Ископувањето на земјиштето и подоцнежното искористување на екстрахираните минерални сировини, од аспект на заштита на животната средина, резултира со разместување на големи количини на земјани маси, намалување на нивната првобитна количина и создавање на депресији на местото на екстракција, како трајна промена на пејзажно-естетските карактеристики на зафатениот регион.

Количината и составот на отпадот кој се создава при процесирањето на бакарната руда е во директна корелација со составот на минералните сировини и применетите технолошки операции. Несоодветниот третман на отпадот и јаловиштата на кои што истиот се депонира, резултира со долгорочна контаминација на сите медиуми на животната средина. Поради специфичноста на теренот и природните услови, рударските активности кај длабинскиот површински коп на рудникот имаат ограничено и индиректно дејство на природната вегетација надвор од зоната на копот и веројатноста за појава на поинтензивни ерозивни процеси надвор од зоната на копот и депониите е многу мала.

Од аспект на заштита на животната средина, при процесирањето на минералните сировини, се препорачува:

- Континуиран мониторинг на технолошките операции;
- Обезбедување на соодветни услови за безбедно складирање на сите видови отпад;
- Континуиран интересен мониторинг на квалитетот на воздухот во блиската околина на рударскиот комплекс и запазување на граничните вредности согласно Уредбата за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиенталниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини за толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели;
- Рециклирање на отпадните води и нивна повеќекратна употреба во склоп на самиот рударски комплекс;
- Изградба на соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води во склоп на рударскиот комплекс;
- Контрола на квалитетот на пречистените води, како и контрола на квалитетот на водата во најблискиот реципиент, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот и одржување на квалитетот на водата во реципиентот, согласно Уредбата за класификација на водите;
- Опременување на уреди за привремено складирање (базени) и собирање (систем од канали и шахти) на истечените течни материи и вградување на резервни пумпни станици и вентили, како и превентивни мерки за заштита при евентуална хаварија;
- Превземање на мерки за максимална заштита на биодиверзитетот и постојните екосистеми во околината на рудникот;

- Примена на современа технологија на минирање, дробење и класирање на минералните сировини и почитување на мерките за дозволени нивоа на бучава пропишани согласно Законот за заштита од бучава во животната средина;
- Ремедијација на локацијата согласно барањата на законодавството за минерални сировини и животна средина.

Мерки за заштита на почвата

При проектирање и изградба на новите содржини во склоп на ГП 1 да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности, квалитетот, количината и режимот на површинските и подземните води. Изградбата на новите содржини вклучува одстранување на постојните вегетациски видови и нарушување на живеалиштата на постојната фауна, како и раскопување и одстранување на поголема количина на почва. При реализација на активностите на терен да се избегне непотребно губење, модификација и фрагментација на природните живеалишта и прекумерно искористување на биолошките ресурси, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на постојните екосистеми.

Употребата на тешка механизација во фазата на градба ќе предизвика зголемување на механичкиот притисок врз почвата, односно набивање и компактирање на површинскиот слој. Компакцијата на почвата ја намалува можноста за апсорпција на атмосферските талози, ја отежнува размената на гасови, биолошката активност на почвата како и растот на корењата кај растенијата. Механичкиот притисок врз почвата, дополнително ја намалува нејзината стабилност и го зголемува ризикот од ерозија. Доколку се применуваат мерки за намалување на компакција на почвата и изградбата на предвидените објекти заврши во период од две години од отпочнувањето на реализацијата на планот, влијанието може да се смета за краткотрајно.

Мерки за управување со отпадот

Во периодот на градба на новите содржини ќе се отстрани поголема количина на почва. По завршувањето на градежните активности потребно е да се процени можноста за повторно искористување на отстранетата почва од теренот, со цел да се избегнат дополнителните економски трошоци заради потребата од нејзина дислокација. По завршување на активностите на терен шутот треба да биде уредно одложен на депонија. Согласно Законот за управување со отпад (Сл. весник на РМ бр. 9/11-пречистен текст и бр. 51/11), создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. При управување со отпадот по претходно извршената селекција, отпадот треба да биде преработен по пат на рециклирање, повторно употребен во истиот или во друг процес за екстракција на секундарните сировини или пак да се искористи како извор на енергија. После соодветниот третман се препорачува задолжително депонирање на отпадните материи во депонија.

Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ќе ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина. По завршувањето на градежните активности потребно е да се обезбеди вегетациски покривач на почвата околу новоизградените содржини.

Мерки за заштита на воздухот

Нивоата на емисии во воздухот треба да бидат усогласени со Правилникот за гранични вредности за дозволени нивоа на емисии и видови на загадувачки супстанции во отпадните гасови и пареи кои ги емитираат стационарните извори во воздухот (Сл. весник на РМ бр. 141/10).

Лебдечките фракции на минералната прашина, штетните гасови, испарливите органски материи, метан и др. штетни материи, вклучувајќи ги и радионуклеидите, кои се емитураат при експлоатацијата на минералните сировини и решиси сите технолошки операции кои се изведуваат во склоп на рудничкиот комплекс, предизвикуваат аерозагадување и промени во околниот воздух. Евентуалното негативно влијание на високите концентрации на овие гасови и суспендирани честички, пред се е ограничено во зоните на нивна поголема концентрација, односно во близина на работилиштата, патиштата по кои се движат машините, возилата и др. рударска опрема, механичарската работилница и постројките за примарна преработка, што секако не ја исклучува можноста од дисперзија на емитираните гасови и честички заедно со воздушните струи и на поголеми растојанија од изворот на загадување.

При процесирањето на минералните сировини се препорачува имплементација на уреди за прочистување на отпадните гасови пред испуштање во околната средина.

Мерки за заштита на водите

Во насока на одржување на квалитетот на водата во водотеците кои минуваат во непосредната околина на рударскиот комплекс, се препорачува рециклирање на отпадните води и нивна повеќекратна употреба во склоп на самиот рударски комплекс. Отпадните води кои се испуштаат во најблискиот реципиент, задолжително да подлежат на претходен механички, физички, биолошки и микробиолошки третман, што подразбира изградба на соодветни технички зафати за пречистување на отпадните води во склоп на рударскиот комплекс.

Се препорачува редовна контрола на квалитетот на пречистените води, како и контрола на квалитетот на водата во реципиентот, со цел да се усогласат вредностите на концентрацијата на материите присутни во пречистената вода со граничните вредности на максимално дозволените концентрации на материите присутни во реципиентот.

Со цел да се минимизира или целосно елиминира потенцијалната опасност од контаминација на водите од евентуално истекување или протекување на гориво, при изведувањето на градежните активности на предметното подрачје потребно е да се избегнува сервисирање на градежната опрема или полнење со гориво во близина на водните тела.

Мерки за заштита и спасување

Врз основа на член 29 од Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11 и 93/12 Пречистен текст) се предвидуваат мерки за заштита и спасување на луѓето и материјалните добра од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи во мир и во војна и од воени дејства во Република Македонија.

Мерки за заштита и спасување се: урбанистичко-технички и хуманитарни мерки за заштита и спасување, кои се карактеристични за локацијата и условите каде треба да се градат предвидените објекти согласно намената на комплексот, согласно член 61 од Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10 и 18/11) и подзаконските уредби и други правни прописи од оваа проблематика, кои се однесуваат на:

Урбанистичко-технички мерки се:

- евакуација
- засолнување
- згрижување на настраданото и загрозеното население
- радилошка, хемиска и биолошка заштита
- спасување од урнатини
- заштита и спасување од поплави

- заштита и спасување од пожари
 - заштита од неексплодирани убојни и експлозивни средства
 - прва медицинска помош
 - заштита и спасување на животни и производи од животинско потекло
 - заштита и спасување на растенија и производи од растително потекло
 - асанација на теренот и
 - други мерки за заштита и спасување што би се појавиле при и по природните непогоди, епидемии, епзоотии, епифитотии и други несреќи, а не се предвидени со овој закон.
- Евакуација

Со евакуацијата се врши планско, организирано и контролирано преместување на населението, материјалните добра и културното наследство на Републиката, од загрозените во побезбедните подрачја.

Евакуацијата се извршува доколку со други мерки не е можно да се спречат последиците од природните непогоди и други несреќи. Населението од подрачјето од кое се врши евакуација, може да се евакуира во друга општина на одредено место и во одредено време.

- Засолнување

Република Македонија има обврска за изградба на јавни засолништа само во случај на исклучително загрозени објекти што ќе ги утврди Дирекцијата врз основа на геолошко-хидролошките и сеизмичките карактеристики на земјиштето и на капацитетот на задоволување на потребите за засолнување.

Единиците на локалната самоуправа имаат обврска да градат јавни засолништа со кои ќе ги задоволат потребните капацитети за засолнување на луѓето, материјалните добра и културното наследство на своето подрачје. Начинот на изградба на јавните засолништа и одржувањето и користењето на веќе изградените засолништа и други заштитни објекти и определување на потребниот број на засолнишни места со уредба ги уредува Владата.

Згрижување на настраданото и загрозеното население

Постои можност за технолошки катастрофи, со оглед на намената на просторот. Потребно е стручно ракување со сите уреди и постројки. Инфраструктурните водови во редовни услови не предизвикуваат штетни влијанија бидејќи претставуваат подземни инсталации. Случајните инциденти може да се идентификуваат како инциденти со оштетувања на инфраструктурните водови во случај на интервенција или механички оштетувања. Овие инциденти немаат битно влијание врз околината, бидејќи можна е брза реакција и запирање на течењето вода преку вентилски уреди. Можна е брза санација и на вод во кој се водат отпадните води. Инфраструктурните водови се водат на пропишани сигурносни растојанија во јасно дефиниран инфраструктурен коридор, така да можните оштетувања се сведени на минимум. Инфраструктурните водови мора да се постават према техничките нормативи и стандарди кои ќе ја обезбедат нивната сигурност, безбедност и долготрајност во експлоатацијата, ракувањето и одржувањето.

- Радиолошка, хемиска и биолошка заштита

Радиолошката, хемиската и биолошката заштита опфаќа мерки и активности за заштита на луѓето, добитокот и растенијата, со навремено откривање, следење и контрола на опасностите од последиците од несреќи со опасни материи, како и последиците од радиолошки, хемиски и биолошки агенси и преземање на мерки и активности за отстранување на последиците од нив.

Сопствениците на објекти во кои се произведуваат и складираат опасни материи, сопствениците на транспортни средства, сопствениците и корисниците на објектите и уредите кои се наменети за јавно снабдување со вода, производство, сообраќај и

складирање на прехранбени производи, лекарства и сточна храна, јавните здравствени служби, како и сопствениците на објекти во кои се врши згрижување и образование на децата, се должни да обезбедат заштитни средства и да ги спроведуваат стандардите и процедурите за радиолошка, хемиска и биолошка заштита.

Надлежните субјекти потребно е да преземат мерки и активности за заштита и спасување и тоа:

- РХБ извидување на територијата
- дозиметриска контрола
- детекција на РХБ агенси присутни на одредено подрачје
- лабораториско испитување на видот, концентрацијата, својствата и другите карактеристики на РХБ контаминентите.

- Заштита и спасување од урнатини

За заштита на локалитетот од урнатини при урбанистичкото планирање се превземаат соодветни мерки.

Претпоставениот степен на урнатини, нивниот однос према слободните површини и степенот на проодност на сообраќајниците, врз основа на што се изработува планираното решение.

При планирањето да се води сметка да не се создаваат тесни грла на сообраќајниците, зони на тотални урнатини. Се предвидува асеизмична градба, како можна превенција, со помала количина на градежен материјал и релативно помали тежини.

Во случај на можни разурнувања, планираните решенија на уличната мрежа треба да обезбедат:

- брза и непречена евакуација на луѓето (вработените),
- брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила,
- непречена интервенција во кругот на катастрофата,
- штетите да се сведат на минимум,
- брза санација на последиците.

За инфраструктурната мрежа не се предвидуваат посебни урбанистички мерки од природни катастрофи.

Другите елементи за заштита од земјотреси, како природна катастрофа, да се утврдат со посебниот елаборат за асеизмична градба во делот на статиката и динамичка анализа на градбите, како составен дел на Основниот проект. Потребни се геомеханички, геолошки и хидротехнички испитувања на теренот.

- Заштита и спасување од поплави

Заштитата и спасувањето од поплави опфаќа регулирање на водотеците, изградба на заштитни објекти, одржување и санирање на оштетените делови на заштитните објекти, набљудување и извидување на состојбите на водотеците и високите брани, заштитните објекти и околината, обележување на висинските коти на плавниот бран, навремено известување и тревожење на населението во загрозеното подрачје, спроведување на евакуација на населението и материјалните добра од загрозеното подрачје, обезбедување на премин и превоз преку вода, спасување на загрозените луѓе на вода и под вода, црпење на водата од поплавените објекти и извлекување на удавените, обезбедување на населението во поплавените подрачја со основните услови за живот и учество во санирање на последиците предизвикани од поплавата.

- Заштита и спасување од пожари, неексплодирани убојни и експлозивни средства

Заштитата и спасувањето од пожари, неексплодирани убојни и експлозивни средства опфаќа мерки пропишани мерки за заштита од пожари, согласно Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр. 36/04, 49/04, 86/ 08, 124/ 10 и 18/11) и Законот за пожарникарство (Сл. весник на РМ бр: 67/04 и 81/07), како и Правилникот за суштинските барања за заштита од пожар на градежните објекти (Сл. весник на РМ бр. 94/09), Правилникот за техничките нотмативи за хидрантска мрежа за гасење на пожари (Сл. Весник на РМ бр. 31/06), Правилник за суштинските барања за градежните објекти (Сл. В. На РМ бр. 74/06) и други позитивни прописи со кои е регулирана оваа проблематика. Уредите и постројките треба да се изведуваат на начин да не претставуваат опасност за предизвикување на пожари и експлозии.

Од урбанистички аспект противпожарната (ПП) заштита се предвидува од аспект на: брз и непречен пристап до градбите; сообраќајна инфраструктура со нивелманско решение и со проектни елементи на сообраќајниците; обезбедување на доволни растојанија меѓу градбите; елементи на партерот, како потпорни сидови, огради, ормарчиња за електро и телекомуникациски инсталации, насади и др партерни елементи, како бариери за движење и интервенција на ПП-возилата; надворешна хидрантска мрежа; водење на др. инфраструктурна мрежа.

Ружата на ветрови е со северозападен правец што треба да се има во предвид при интервенцијата, заради проширување на евентуално настанатиот пожар.

Другите елементи за ПП заштита да се утврдат со посебен Елаборат за противпожарна заштита како составен дел на Основниот проект за секоја поединечна градба.

Нумерички показатели

НУМЕРИЧКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПЛАНИРАНАТА СОСТОЈБА ВО ГП 1											
број на ГП	основна класа на намена	површина на градежна парцела	утврден простор ограничен со ГЛ за поставување на повеќе површини за градење на повеќе градби	максимална површина за градба на повеќе градби во утврдениот простор	спратност	максимална висина до хор. венец	вкупно изградена површина на сите надземни нивоа	максимален процент на изграденост	максимален коефициент на искористеност	компатибилни класи на намена на основната класа на намена согласно Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање	Паркирање
		ha	ha	m ²		m	m ²	%	Kи		
1	Г1- ТЕШКА ИНДУСТРИЈА	472,38	418,44	83.688,00	со АУП	20,0	100.000,00	2,0	0,02	Д1, Д2, Д4, Б4, Б2, Г2, Г3, Г4 (макс. збир 49%)	во склоп на ГП 1, со АУП, во согласност со член 59 и 61 од Правилник за стандарди и нормативи за урб. планирање

Билансни показатели

БИЛАНСНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ПОСТОЈНА И ПЛАНИРАНА СОСТОЈБА				
Постојна состојба	Намена / опис на површини		P (ha)	%
	НЗ	Неизградено земјиште	472,38	100,0
Планирана состојба	Намена / опис на површини		P (ha)	%
	Г1	Утврден простор ограничен со ГЛ за поставување на повеќе површини за градење на повеќе градби во ГП 1	418,44	88,6
	Д2	Тампон зона - заштитно зеленило	53,89	11,4
	Е1	Пристапен пат	0,05	0,01
Вкупно			472,38	100,0

2.4 Врска со други плански документи

Предметниот плански опфат се наоѓа во КО Брест во Општина Штип, КО Дамјан во Општина Радовиш и КО Горна Враштица и КО Долна Враштица во Општина Конче и до сега не е бил предмет на урбанизација.

Основа за изработка на државната урбанистичка планска документација е стратегијата за развој и наменската употреба на земјиштето утврдена со усвоениот Просторен план на РМ 2004-2020 од. Изводот од ПП на РМ е составен дел на оваа Државна урбанистичка планска документација.

Во насока на анализа на врската на имплементацијата на планскиот документ со други повисоки и поврзани стратешки документи и нивна усогласеност, анализирани се повеќе релевантни планови и програми на локално, регионално и национално ниво. Во прилог се дадени детали за нивната врска со реализацијата на планскиот документ.

Табела 2 Врска на Програмата со релевантни плански документи

Плански документ	Цели на планскиот документ	Врска
Просторен План на Република Македонија (2002-2020)	Просторниот план на РМ претставува стратегија за просторен развој на земјата, кој дава насоки за намената, користењето, заштитата, организацијата, уредувањето и управувањето со просторот, преку: - остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата, - обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји, - усмерување на развојот на одделни области и краеви според реалните можности, особености и потенцијали, - порамномерна и порационална разместеност на индустријата, - индустрискиот развој да се темели на оптимално користење на компаративни предности на одделни подрачја на земјата и соодветна дисперзија на индустриските капацитети, - рамномерна разместеност на индустриските капацитети во просторот усогласена со основните фактори на развој, - поттикнување на селективниот развој на индустријата во малите центри, посебно на недоволно развиените подрачја, - вклучување на еколошките преференци во развојот на индустријата и нејзина алокација и разместување,	Согласно релевантната законска регулатива во доменот на просторно и урбанистичко планирање, сите просторно-урбанистички, економски развојни и стратедиски и плански документи од понизок ред, треба да бидат усогласени со Просторниот план на РМ. Имплементацијата на целите на предметниот плански документ е во согласност со целите на Просторниот план на РМ. Наоѓалиштето на бакарна руда Боров Дол (руден реон Бучим – Дамјан – Боров Дол), како дел од Српско-македонската металогена провинција и перспективен концесиски простор, е идентификувано во Просторниот план на РМ, во експертскиот елаборат “Состојба и можности за користење на минералните сировини”²⁾. Во рамките на овој стратедиски документ, направена е оценка на состојбата со цврстите минерални сировини, при што во делот на руди на бакар за ова подрачје се утврдени перспективни резерви од 300.000.000 тони и дополнително резерви на злато. Со тоа се поставени насоките за иден можен развој на локацијата и подрачјето околу неа, што значи дека во тој контекст, Просторниот план на РМ имплицира експлоатација на минерална сировина со цел производство на бакар.

²⁾ Извор: Просторен план на Република Македонија (2002-2020)

Плански документ	Цели на планскиот документ	Врска
	- развој на индустријата во насока на поефикасно управување и технолошка модернизација, - рационална комбинација и алокација на расположивите ресурси преку ефектуирање на постојните и изградба на нови преработувачки производствени капацитети	
Стратегија за регионален развој на Република Македонија 2009 – 2019	Цели на Стратегијата за регионален развој: 1. Рамномерен и одржлив развој на целата територија на РМ, заснован врз моделот на полицентричен развој; 2. Намалување на диспаритетите меѓу и во рамките на планските региони и подигнување на квалитетот на животот на сите граѓани; 3. Зголемување на конкурентноста на планските региони преку јакнење на нивниот 4. Иновациски капацитет, оптимално користење и валоризирање на природното богатство, човечкиот капитал и економските особености на планските региони; 5. Зачувување и развивање на посебниот идентитет на планските региони, како и нивна афирмација и развој; 6. Ревитализација на селата и развој на подрачјата со специфични развојни потреби.	Имплементацијата на планскиот документ е усогласена со целите на Стратегијата за регионален развој, особено во делот на целите 1, 2, 3 и 5 наведени претходно. Усогласеноста се должи на фактот дека проектот во наредниот период ќе придонесе кон исполнување на горенаведените цели со реализација на вредна инвестиција во регионот и засегнатите општини, следена со отворање на нови работни места, доминантно за локалното население. Имплементацијата на проектот дополнително ќе донесе буџетски приливи во општините, позитивни импликации на домашниот пазар директно засегнат со природата на активноста што ќе се изведува на локацијата, можност за нови инвестиции, овозможување на работа за други локални фирми во текот на градежната и оперативната фаза на проектот, подобрување на вкупната инфраструктура во околината преку градежни проекти на општината овозможени со приходите од проектот, поттикнување на развојот на општините, позитивен сигнал за идни потенцијални инвеститори, долгорочно подобрување на нивото на животен стандард и квалитет на живот, итн.
Индустриска политика на Република Македонија (2009-2020)	Индустриската политика на РМ е национален стратешки документ за зголемување на конкурентноста на македонската индустрија и	Имплементацијата на планскиот документ ќе придонесе кон остварување на целите на

Плански документ	Цели на планскиот документ	Врска
	економијата воопшто, преку координирање на политиките за конкурентност во Република Македонија. Основна цел на овој документ е да придонесе кон зголемување на конкурентноста на домашната индустрија, базирана на знаење, иновации и истражувања кои водат кон раст и развој, создавање стимулативна деловна и инвестициона клима и поддршка на претпријатијата за подобрување на нивните конкурентни способности со стекнување на знаења, нови технологии и пазари. Стратешки цели (области на делување) за реализирање на визијата на македонската индустриска политика се: 1. Меѓународна соработка 2. Применети истражувања, развој и иновации 3. Еколошки производи и услуги за одржлив развој 4. Развој на мали и средни претпријатија и претприемништво 5. Соработка во кластери и мрежи	Индустриската политика, особено во делот на стратешките цели 1 и 2 наведени претходно: - <u>Меѓународна соработка</u> – подобрување и поттикнување на меѓународната соработка на клучните учесници во економскиот развој, вклучително преку: - Зајакнување на капацитетите на фирмите преку обуки за создавање конкурентни производи базирана на најдобрите меѓународни практики за методи за подобрување на менаџментот и зголемување на квалитетот на производот и продуктивноста. - Поддршка на фирмите во зголемување на извозот. - <u>Применети истражувања, развој и иновации</u> со зголемени инвестиции во истражувањата и развојот од страна на јавниот и приватниот сектор, поттикнување и соработка помеѓу индустријата, научните, истражувачките и владините институции, развивање на технолошка инфраструктура и технолошко индустриски развојни зони, создавање нови производи и услуги, зголемување на примената на нови технологии, вработување на истражувачи со повисоко образование и заштита на правата на интелектуалната и индустриската сопственост.
Просторен план на Источен плански регион (2013-2030)	Основната цел на Планот е да се насочи интегралниот развој во регионот кон оптимално користење на природните погодности создавајќи услови за организација и уредување на просторот како единствена функционална и просторна целина преку:	Имплементацијата на целите на предметниот плански документ е во согласност со целите на Просторниот план на Источниот плански регион. Овој просторен план го идентификува наоѓалиштето Боров Дол, како еден од приоритетните локалитети за експлоатација на металична минерална сировина:

Плански документ	Цели на планскиот документ	Врска
	- Поврзување на Регионот со неговото опкружување; - Просторна организација која ќе овозможи интеграција и рамнотежа во развојот на населбите, стопанството и социоекономскиот живот; - Синхронизација на сите активности во просторот преку дефинирање на намената и користењето на земјиштето; - Создавање на погодни услови за живеење и инфраструктурна поврзаност на населбите во зависност од нивната просторната разместеност; - Насочување и усогласување на изградбата на инфраструктурата (сообраќајна, енергетска, водостопанска) со потребите на населението и стопанството; - Обезбедување на услови за создавање и одржување на стабилна еколошка рамнотежа (заштита на природата и животната средина).	- 'Како приоритетни минерални сировини за експлоатација во регионот на ИПР се металичните минерални сировини, односно активните рудници („Саса“ и „Злетово“), како и наоѓалиштата „Кадиица“, „Боров Дол“ и „Плавица“.' - 'Во тој поглед, главен план на јавните институции треба да е рационалното користење на постоечките капацитети („Саса“ и „Злетово“, „Плавица“, „Кадиица“ и „Боров Дол“) со што ќе се обезбеди повеќе децениска стабилност во поглед на производството и извозот на концентрати, како и стабилност и дополнителни вработувања. Главен аспект на обезбедување на дополнителни количини потребно е да се даде на доистражување на веќе постоечките концесионери со проширување на концесиите каде има активна експлоатација.' Според тоа, а во согласност со Просторниот План со РМ, со овој План се дополнително утврдени насоките за иден можен развој на локацијата и подрачјето околу неа во правец на воспоставување на инсталација за експлоатација на минерална сировина.
Програма за развој на Источен плански регион 2015 – 2019 година	Среднорочни цели: - Економски развиен регион, пошироко препознаен како атрактивен за инвестирање - Современо и квалитетно образование, здравство и социјални дејности во регионот - Сочувана и унапредена животна средина - Создадени услови за организирано и поврзано искористување на капацитетите за земјоделски и рурален развој	Имплементацијата на целите на планскиот документ ќе придонесе кон постигнување на целите на предметната Програма за развој (2015-2019), особено во реализација на нејзината 'Среднорочната цел 1 – Економски развиен регион, пошироко препознаен како атрактивен за инвестирање'. Во контекст на ова цел, Програмата, меѓудругото, идентификува приоритетна мерка – 'Приоритет 1.1 - Искористување на расположивите ресурси и конкурентски предности за привлекување на

Плански документ	Цели на планскиот документ	Врска
	- Источниот регион е туристичка дестинација позната по разновидната понуда на селективните видови туризам	инвеститори во регионот', во која се очекува да се идентификуваат неискористените минерални сировини. Притоа, за реализација на овој приоритет, Програмата, меѓудругото, идентификува соодветна индикативна активност 'Студии за утврдување на неискористено минерално богатство во регионот и студии за можностите за отворање нови рудници, извори на минерална вода, топла вода спа центри'. Дополнително, како комплементарна активност се бара 'подготовка на брошури за потенцијалите за вложување во регионот, според дејности'. На овој начин, Програмата поставува основа за развој на нови инсталации за експлоатација на минерални сировини во регионот, кои ќе придонесат кон постигнување на целта за негов економски развој.
Програма за развој на Југоисточниот плански регион 2015 – 2019 година	Стратешки цели: • Стратешка цел 1 – Поттикнување на економски раст во регионот • Стратешка цел 2 – Одржлив развој на туризмот и културата • Стратешка цел 3 – Социјална и економска сигурност на регионот • Стратешка цел 4 – Развивање на современа и функционална инфраструктура за економски развој и подобар животен стандард • Стратешка цел 5 – Развој на конкурентно земјоделско производство и унапредување на животот во руралните подрачја • Стратешка цел 6 – Воспоставување на одржливи системи за управување со животната средина	Имплементацијата на целите на планскиот документ ќе придонесе кон постигнување на целите на предметната Програма за развој (2015-2019), особено во реализација на нејзината 'Стратешка цел 1 – Поттикнување на економски раст во регионот'. Во контекст на ова цел, Програмата, меѓудругото, ги идентификува како значајна предност на регионот 'богатството на минерални сировини и големиот број на индустриски зони' и заклучува: 'неопходно е преземање на мерки за искористување на компаративните предности на регионот и поттикнување на економскиот раст'. Притоа, за постигнување на оваа цел, Програмата, меѓудругото, идентификува соодветна приоритетна мерка – 'Приоритет 1.2 - Промоција на регионот и привлекување на инвестиции', со што имплицитно се поставува програмска

Плански документ	Цели на планскиот документ	Врска
		основа и за развој на нови инсталации за експлоатација на минерални сировини во регионот, кои ќе придонесат кон постигнување на целта за економски развој.
Стратегија за локален економски развој (ЛЕР) на општина Штип (2012-2017)	Целта на стратешкиот план за развој е потребата да се обезбедат среднорочни насоки за имплементација на визијата на општина Штип, во следите приоритетни области: I. Економија II. Инфраструктура III. Здравство и социјална политика IV. Образование, култура и спорт V. Животна средина	Имплементацијата на целите на планскиот документ ќе придонесе кон постигнување на целите на предметната Стратегија за ЛЕР, во приоритетната област I. Економија во која е дефинирана следната стратешка цел: 'Создавање на поволна клима за понатамошен развој на постоечките бизниси'. Во тој контекст, во SWOT ³⁾ анализата во Стратегијата за ЛЕР, во наведената приоритетна област (економија), како "јака страна (сила)", меѓудругото, е наведено "богато културно историско наследство и природни ресурси (руда, шума, термални води)", а како "можност" за иден економски развој наведени се 'нови наоѓалишта на минерални сировини'.
Стратешки план за 2014-2020, општини Радовиш и Конче	Целта на стратешкиот план за подобрување на условите за живот на граѓаните преку: I. Ревитализирање на постојните и создавање нови стопански капацитети, преку: - Поддршка при формирањето на нови мали и средни претпријатија; - Поддршка на постојните мали и средни претпријатија; - Поддршка на големите претпријатија и континуирана соработка со истите; - Поддршка при производството на здрава храна;	Имплементацијата на целите на планскиот документ ќе придонесе кон постигнување на целите на предметниот Стратешки план. Во тој контекст, во SWOT ⁴⁾ анализата во овој план, како "јака страна (сила)", меѓудругото, е наведено "рудно богатство", а како "можност" за иден економски развој е наведено 'градење и проширување на нови капацитети за искористување на рудното богатство'.

³⁾ SWOT - Strenghts (сили), Weaknessess (слабости), Opportunities (можности) и Threats (закани)

⁴⁾ SWOT - Strenghts (сили), Weaknessess (слабости), Opportunities (можности) и Threats (закани)

Плански документ	Цели на планскиот документ	Врска
	- Поддршка на земјоделците-сточарите и земјоделскотосточарското производство на постојните видови и култури, како и воведување на нови видови и култури; - Обезбедување и создавање на сигурни и трајни работни места; II. Подобрување на постоечката и изградба на нова инфраструктура III. Трајно решавање на станбениот статус IV. Креирање стратегија за одржлив економски развој во оследните приоритетни области: - Мали и средни претпријатија; - Наука и образование; - Култура и спорт; - Граѓанскиот сектор - Руралниот развој - Туризмот (планински, селски, алтернативен, ловнориболовен, археолошки итн.); - Животна средина и енергетска ефикасност; - Социјаната инклузија.	
- Стратегија за демографски развој на Република Македонија 2008 – 2015, и - Стратегија за демографски политики на Република Македонија (2015 – 2024)	Во генерален контекст, овие национални стратегии имаат заедничка главна стратешка цел – подобрување на постојните демографски трендови во РМ, преку спроведување на долгорочни политики и подрачја на делување, кои директно и индиректно ќе влијаат на демографскиот развој во РМ. Подрачја на делување за подобрување на демографските трендови се семејните и миграциските политики, како политиките за активно стареење и меѓугенерациска солидарност, со цел да се постигне:	Имплементацијата на целите на планскиот документ ќе придонесе кон постигнување на целите на предметните стратешки документи, преку директно интензивирање на економскиот развој во регионот и создавање на нови работни места, како и во индиректен контекст преку заживување на придружните стопански дејности. Дополнително, на тој начин ќе се намалат трајните миграциските процеси на граѓаните од регионот кон други региони во РМ и кон странски држави.

Плански документ	Цели на планскиот документ	Врска
	- Забавување на стапката на намалување на населението и создавање на услови за одржлив демографски развој на земјата; - Намалување на регионалните демографски диспаритети и создавање на одржлива територијална дистрибуција и квалитет на живот на населението; - Намалување на постоечките разлики и нееднаквостите помеѓу населението со цел да се зголеми социјалната кохезија	
Национална стратегија за управување со отпад на Република Македонија (2008-2020)	Стратегијата за управување со отпадот на РМ: - ги одредува основните насоки во доменот на управувањето со отпадот во временскиот период за кој се однесува Стратегијата - ги одредува основните насоки за постапно воспоставување на систем за управување со отпадот во наредниот период, во согласност со основниот пристап на ЕУ кон управувањето со отпадот, при што ќе се земат предвид можностите на економијата; - ги одредува основните принципи за одржливо користење на природните ресурси и за управување со отпадот, вклучувајќи ја хиерархијата на основните принципи во управувањето со отпадот; - го води системот на активности во доменот на усогласувањето на законодавството со <i>acquis communautaire</i> како неодминлив процес во приближувањето на РМ кон членството во ЕУ.	Планскиот документ треба да овозможи услови за изградба на современа инсталација за експлоатација на минерална сировина, со воспоставен интегрален систем за управување и мониторинг на води, воздух, отпад, а базиран на барањата за современо управување со води, воздух, отпад. На тој начин, планскиот документ ќе придонесе кон остварување на концептот на одржлив развој во регионот – економски развој и зголемена социјалната добросостојба на населението во регионот заедно со високо ниво на заштита на животната средина и здравјето на луѓето.
Национален план за управување со отпад на Република Македонија (2009-2015)	Националниот план за управување со отпад на РМ ги утврдува основните, посебните и квантитативните цели во процесот на воспоставување на системот на управување со отпад што мора да се постигнат и ги дефинира основните активности и задачи во правната,	

Плански документ	Цели на планскиот документ	Врска
	институционалната, организациската, техничката и економската сфера.	
Национална стратегија за води на Република Македонија (2012-2042)	Стратегијата за води ги утврдува долгорочните чекори за управување со водите, кои вклучуваат: - одржлив развој на водните ресурси за задоволување на потребите на сите корисници; - рационално и економично користење на водата; - заштита на водата и мерки за спречување на загадувањето; - заштита и подобрување на водните екосистеми, и - заштита од штетните ефекти на водите.	
Национален план за заштита на амбиентен воздух на Република Македонија (2013 – 2018)	Дефинира генерални и конкретни мерки за подобрување на квалитетот на воздухот (по сектори) на целата територија на РМ, воедно ги наведува и сите релевантни институции одговорни за имплементација на мерките со цел подобрување на квалитетот на воздухот на локално и глобално ниво.	
Национална стратегија за биолошка разновидност со акциски план	Национални цели: • Надминување на основните причини за загуба на биолошката разновидност преку интегрирање во целото општество, • Намалување на директните и индиректните притисоци, • Подобрување на статусот преку зачувување на екосистемите, видовите, и генетската разновидност заради зголемување на придобивките, Подобрување на знаењето и достапноста на сите релевантни информации во врска со биолошката разновидност.	Планскиот документ треба да овозможи услови за изградба на современа инсталација за експлоатација на минерална сировина, планирана и проектирана на основа на детално истражување на биолошката разновидност со цел избегнување и контрола на можните влијанија и висок степен на заштита.

3 СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

Оваа глава од Извештајот се однесува на развојот во рамките на планскиот опфат без имплементација на предвидениот плански документ. СОЖС треба да помогне во идентификацијата на долгорочни одржливи алтернативни решенија, да ги идентификува и процени влијанијата врз животната средина/одржливиот развој за да ја информира јавноста, да даде поддршка во изборот на алтернативи и да објасни како тие алтернативи биле избрани. Со други зборови СОЖС треба да го направи процесот на донесување на одлуки поактивен, постратегиски, поодржлив и помалку политички. СОЖС исто така може да обезбеди сигурност дека, во рамките на ограничувањата со кои се соочува носителите на одлуки, тие не пропуштиле некои други подобри алтернативи.

“Business as usual”, “do nothing” и “do minimum” алтернативите се прилично слични помеѓу себе. “Business as usual” се однесува на продолжување на статус кво ситуацијата. “Do nothing” алтернативата се залага за непрвземање на никаква активност во планскиот опфат. Кога станува збор за нова активност, тогаш “business as usual” и “do nothing” се едно исто. Кога активността веќе постои и кај истата се вршат измени, “do nothing” алтернативата е изводлива. “Do minimum” опцијата претставува ситуација на минимално одржување на постоечките ресурси, со минимални заложби во планскиот опфат.

“Do-nothing” сценарио - проценка за тоа како условите во животната средина ќе се променат со текот на времето без имплементација на планот, т.е. како воопшто и да немало план. Целта е да се идентификува моменталната состојба во животната средина, против која веројатните ефекти од имплементацијата на планот може да се проценат. Влијанието на планот може да се процени како разлика во условите во животната средина со или без имплементација на планот. “Do-nothing” сценариото претставува продолжување на сегашните трендови без никакви промени во политиката или инфраструктурни подобрувања - кои може да бидат предложени во нацрт планот. Тоа ја формира основата за споредба наспроти која ефектите од планскиот документ врз животната средина може да се утврдат.

Состојбата без имплементација на планскиот документ подразбира иднина на потесното и поширокото подрачје на планскиот документ, посредно и непосредно засегнати со реализацијата на планот, без имплементација на планираните активности од планскиот документ, односно продолжување на актуелната состојба онаква каква што е сега во моментот во планското подрачје.

Состојбата без имплементација на планскиот документ подразбира иднина на подрачјето на планскиот документ без имплементација на планираните активности од планскиот документ, односно продолжување на актуелната состојба онаква каква што е сега во моментот.

Нереализацијата на планскиот документ може да придонесе кон веќе идентификуваните социо – економски проблеми и закани⁵:

- Бавен технолошки развој со тенденција за намалување со запирање на постоечкиот рудник Бучим,
- Непостоење инвестиции,
- Недостаток на финансии,
- Стареење на населението,
- Мал број инвестиции и странски вложувања
- Одлив на млади кадри – brain drain,
- Ниско ниво на животен стандард,
- Намален наталитет и иселување од економски причини,

⁵ Идентификувани во релевантните локални и регионални плански документи, Поглавје 2.4

▪ Итн.

и може да резултира со:

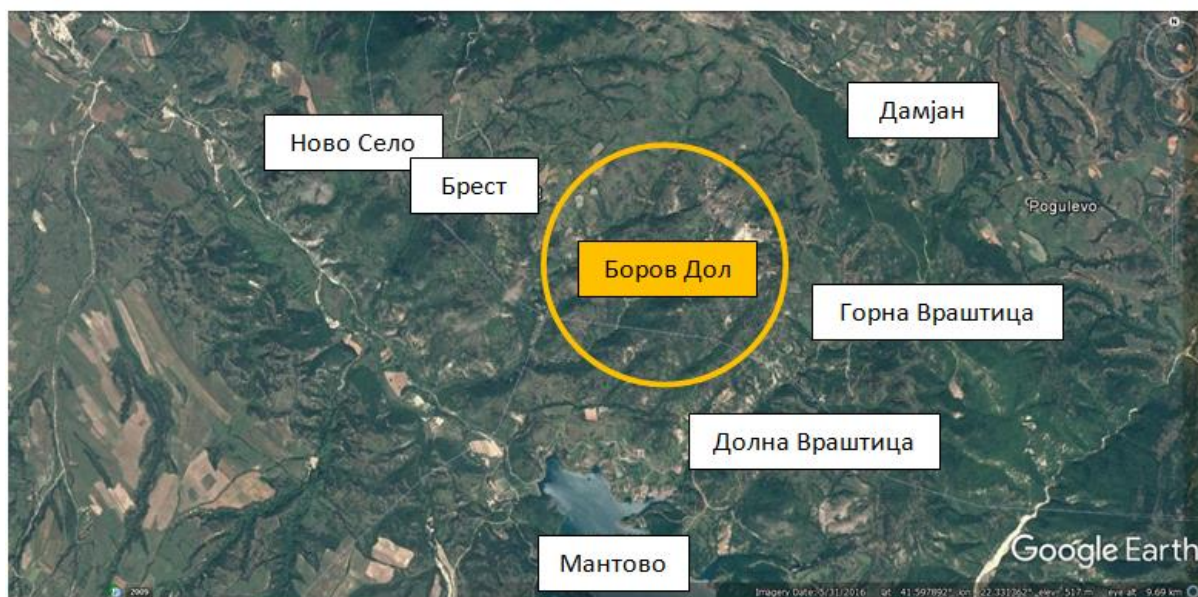
- Ограничување и намалување на развојот на засегнатите општини,
- Послаба атрактивност за инвестиции,
- Намалени општински буџетски приходи, а со тоа намалување во однос на општинските инвестиции во инфраструктурата,
- Недостаток од нови работни места,
- Губење на постоечки работни места и работни односи со други помали фирми даватели на услуги,
- Помали економски и финансиски придобивки од вработувања, набавка на опрема и слично за потребите при имплементацијата на планираната активност,
- Намалување на интересот на идни потенцијални инвеститори и отсуство на финансиски вложувања,
- Успорен одржлив развој;
- Неискористување на рудните богатства во општината,
- Стагнација на животниот стандард, гледано во микроуслови,
- Помали инфраструктурни потенцијали на општината во делот на образованието,
- Губење на придобивки од идни потенцијални инвестиции директно или индиректно поврзани со планираната активност.

4 СОСТОЈБА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

4.1 Генерални

4.1.1 Географска положба на локацијата

Предложениот плански опфат за формирање на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар, се протега на локалитет Боров Дол, КО Брест во Општина Штип, КО Дамјан во Општина Радовиш и КО Горна Враштица и КО Долна Враштица во Општина Конче.



Слика: Местоположба на планскиот опфат во однос на најблиските населени места

Локацијата на проектот се наоѓа во ридско-планински терен со надморски висини кој се движат од 450 до 730 m. Североисток е село Дамјан на одалеченост од околу 700 m, на југоисток е селото Горна Враштица на одалеченост од околу 350 m, на југ е езерото Мантово на одалеченост од 450 m, и на запад е селото Брест на одалеченост од околу 200 m.

Во прилог 5 е дадена топографска карта на планскиот опфат.

Општина Штип

Општина Штип се наоѓа во централниот источен дел на Република Македонија. Зафаќа површина од 556 km², односно 3,1% од површината на земјата. На територијата на општината има 71 населено место. Општината лежи во средното сливно подрачје на реката Брегалница. Се граничи со седум општини и тоа: Радовиш, Конче, Неготино, Градско, Лозово, Св. Николе и Карбинци, со добра местоположба и патна поврзаност. Подрачјето на Штип претежно е со планинска и ридска местоположба, со исклучок на Овчеполската и Лакавичката котлина, и со долините на реките Брегалница и Лакавица. Средната надморска висина е 250 m.

Општина Радовиш

Општина Радовиш се наоѓа во централниот источен дел на Република Македонија. Зафаќа површина од 608 km², односно 2,36 % од површината на земјата. На територијата на општината има 20 населени места. Општината лежи во средното сливно подрачје на реката Брегалница. Се граничи со шест општини и тоа: Штип, Конче, Василево, Берово, Винаца и Карбинци, со добра местоположба и патна поврзаност.

Општина Конче

Општина Конче е типично рурална општина и се наоѓа во Југоисточна Македонија. Зафаќа површина од 233,05 km². Се наоѓа под падините на планината Серта, на околу 150 километри оддалеченост од главниот град Скопје, на автопатот Радовиш-Струмица. Општината е дел од Радовишкиот регион, а статистички е дел од Југоисточниот регион. Центар на општината е селото Конче, по кое е добиено и името на општината. Општина Конче се граничи со општините: Штип, Неготино, Демир Капија, Валандово, Струмица, Василево и Радовиш.

4.1.2 Климатско-метеоролошки карактеристики на подрачјето

Климатските прилики на ова подрачје се карактеристични заради влијанието на надморската височина, орографските, педолошките, биогеографските фактори, кои се сметаат како постојани фактори, како и заради влијанието на променливите климатски фактори кои се манифестираат преку влијанието на транспортот и размената на воздушните маси, како и фреквенцијата на атмосферските фронтални системи кои влијаат врз појавата, интензитетот и видот на врнежите, како и врз промената на термичките услови, како и врз струјното поле.

Температура: Средната годишна температура на воздухот во југоисточните делови од територијата на Република Македонија, како и на територијата на локалитетот Боров Дол – Конче се движи во границите помеѓу Струмица 12.7°C, Демир Капија 13,6°C, Радовиш 12.3°C, и Штип 12.6°C. Најстуден месец во годината е Јануари со средна температура од 1.2°C. Најтопол месец во годината е Јули со средна температура од 23.0°C.

Врнежи: Територија од анализираното подрачје е со количина на врнежите која изнесува околу 500 – 600 mm. На повисоките планински масиви годишната сума на врнежите изнесува помеѓу 700 mm до 800 mm па 900 mm додека на надморска височина од 1800 m почнува намалување на годишната сума на врнежите. Оваа констатација се заснова на информациите од поголемиот дел од територијата на Република Македонија и може да се објасни врз основа на значително ниските температури на поголемите надморски височини, како и самата природа на врнежите кои на височина се претежно суви и снежни врнежи при значително ниски температури на воздухот.

Ветер: Просечното струење во југоисточните делови од територијата на Република Македонија е прикажано на слика 6 и слика 7 со ружи на ветер за главните и климатолошките станици во текот на месец јули и во текот на годината од која може да се забележи дека најчестени насоки на струењето во анализираната област се северозападните и насоки кој се карактеристика за познатиот ветер кој дува на оваа територија и кој е наречен Вардарец со правец северозапад – југоисток.

4.1.3 Геолошки и сеизмички карактеристики

Планскиот опфат се наоѓа во зона за експлоатација на минерални сировини, според Просторниот план на РМ, односно експертниот елаборат Состојба и можности за користење на минералните сировини. Опфатот припаѓа на Вардарската зона и идентификуваниот локалитет Боров Дол, дел од рудниот реон Бучим – Дамјан – Боров Дол, при што се утврдени рудните резерви со прогноза за повеќе перспективни количини. Во прилог 7 е дадена синтезна карта Реонизација на минерални сировини.

Геолошка градба

Од геолошки и структурен аспект областа Боров Дол-Конче припаѓа на контактната зона помеѓу Вардарската зона и Српско-Македонската маса. Според литолошко-структурните карактеристики на застапените стени се издвоени неколку геолошки формации.

Во рамките на рудниот реон Бучим-Дамјан –Боров дол, рудното поле Боров Дол припаѓа во дамјанскиот блок кој е со доста хетерогена геолошка градба. Рудното поле Боров Дол,

во чиј простор се сместени рудното наоѓалиште Боров Дол и рудната појава Попова Шапка, има сложена геолошка градба.

Геолошката градба на потесното подрачје на наоѓалиштето Боров Дол, како и неговите структурно-тектонски карактеристики претставуваат дел од комплексниот руден реон Бучим-Дамјан-Боров Дол во кој доминираат вулканските карпи, на места интензивно хидротермално алтерисани, а на повеќе места бречирани, раздробени и по поедини раседни линии придвижувани во различни правци.

Геолошки карактеристики

Во геолошката градба на потесната околина на наоѓалиштето Боров Дол учествуваат геолошки формации на Прекамбрискиот метаморфен комплекс, Старопалеозојски метаморфни карпи, Јурски ултрабазити и гранити, Алб-Ценомански седименти и Горно Еоценски седименти, вулканогено-седиментни творевини, Терциерни андезити, Плиоценски и Квартерни творби.

Прекамбриските метаморфни карпи се претставени со гнајсеви и микашисти. Зафаќат мал простор јужно од с. Дамјан со протегање СЗ-ЈИ. Старопалеозојските метаморфни карпи, исто така имаат мало распространување. Претставени се со хлоритско-серицитски и амфибаски шкрилци, со тенки траки од мермери.

Ултрабазитите се јавуваат во вид на траки, пратејќи ги регионалните раседни структури по долината на реката Крива Лакавица. Јурската магматска активност е изразена со гранити, прекриени со кредни и еоценски седименти во западниот дел од блокот. Алб-ценоманските седименти се во вид на мали траки во просторот кај Маденска река, а се претставени со песочници, глинци и лапорци. Горноеоценските седименти го опфаќат сртот на Сомарница, претставени со конгломерати, варовници и флишни творевини. Вулканогено седиментните творевини се распространети во вид на траки во рамките на целото рудно поле, а литолошки се изградени со туфови и агломерати.

Терциерниот вулканизам- чии продукти се андезитски маси, ги пробива и прекрива кредните и еоценски седименти. Фазноста на вулканската активност е недоволно расчленета. Со досегашните истражувања се издвоени две фази на андезити Сиво-бели, крупно-порфирски и сивоцрни ситнопорфирски андезити.

Сиво-белите андезити ги пробиваат седиментите додека сивоцрните андезити ги пробиваат крупнопорфирските сиво-бели андезити. Ситнопорфирските андезити парагенетски се поврзани со одруднувањето, а кое е сместано во сивобелите крупнопорфирски андезити. Наспоредната околина на рудното поле и наоѓалиштето Боров дол се изградени од вулканогени творевини-продукти на централниот ефузивен масив Боров дол - Шопур, претставени со:

- ефузивни творевини и
- вулканогено- седиментни творби

Ефузивни творби

Терцијалниот магматизам на просторот Шопур-Дамјан-Трескавечка чука, ја условил вулканската активност на рудното поле Боров дол, при што се формирани вариетети на андезити:

- сиво-бели крупнопорфирски андезити,
- темно-сиви до црни биотитско-амфиболски андезити и
- андезитски бречи

Терциерната старост на вулканизмот ја поткрепува појавата на андезитските туфови во рамките на туфно-пасковитата серија и нивното синхронно таложење со палеогените седименти. Со досегашните истражувања добиено е сознание за појава на повеќе фазност

на вулканизмот, на што укажуваат вариететите на андезити. Фазноста на пулзацијата на вулканизмот не е доволно прочуена, ниту јасно издвоена.

Сивобели крупнопорфирски андезити

Поголем дел од рудното поле и наоѓалиште се изградени од сивобелите крупнопорфирски андезити. Според степенот на измените, тие се издвоени како пропицитисани андезити, хидротермално изменети андезити, без орундување и андезити оруднети со халкопирит и пирит. Издвојувањето на оруднети и неоруднети андезити е извршено врз основа на интензитетот на нивното минерализирање, со сулфидната пиритско-халкопиритска минерализација. Андезитите просторно се разместени постепено така што хидротермално променетите андезити ги зафаќаат централните делови на наоѓалиште, кои преминуваат во хидротермално изменети неоруднети и крајните делови се изградени од свежи андезити.

Темно-сиви биотитско амфиболски андезити

Овие андезити се јавуваат во северо-западниот дел од потокот Боров Дол и се протегаат кон с. Брест, со правец на протегање СЗ-ЈИ. Според минералниот состав се исти како пропицитисаните андезити, со тоа што фемските минерали имаат поголема застапеност (биотит, амфиболи). Истите се со темносива до црна боја и се ситнопорфирски. Според просторната положба тие се помлади од сивобелите крупнопорфирски андезити, што кажува присуството на анклави од сивобелите андезити во темносивите.

Во контактните делови на темносивите андезити со постарите сивобели, се формирани андезитски бречи или англомерати. Со микроскопските проучувања е утврдено дека во андезитските бречи се присутни ингбиритски партии, кои служеле како екрани на подоцнежната сулфидна минерализација, односно дека имале експлозивен пробоеен карактер.

Андезитски бречи

Андезитските бречи се создадени во фазата на пробивањето на сивоцрните ситнозни андезити на контактните делови со сивобелите крупнозрнести андезити и туфови, каде дошло до интензивно раздробување, така да од раздробените андезити и андезински туфови се формирани бречи, истите не многу застапени кај локалноста Јазовички дупки. Уклопците-„инклузиите“ на сивобелите андезити и андезитски туфови во бречите го иницира нивното постоење пред пробивањето и изливањето на сивоцрните андезити.

Вулканогено-седиментни творби

Вулканогено седиментните творевини се детерминирани како туфно-песоклива серија, изградена од песочници, пелитични туфови и лапоровити варовници. Овие творевини претставувале единствен покривач, кој покасно е пробиеен од андезитните продукти на терциерниот интрузивен и ефузивен вулканизам. При нивното пробивање, андезитите во себе вклопуваат дел од седиментните творби, а поголем дел од нив го прекриваат.

Туфно-песковитата серија се одликува со слоевитост, чии слоеви паѓаат кон исток со пад од 40-60°. Истата е тектонски пореметена со ефузивната активност на вулканизмот, а најдобро е изразена во присутните песочници. Во самото наоѓалиште Боров Дол најмногу се застапени туфовите со сивозелена до темно-сива боја, со ситнозрнеста пелитична и масивна текстура, врз основа на присуството на биотитот, хорблендат и накнадно изменети плагиокласи, детектирана со микроскопските испитувања како и составот и учеството на пирокласичниот материјал одредени се како андезитски туфови.

Со геолошкото картирање на локалностите Брест, Падарница и Горна Врашница во 1986 година и тектоно-вулканолошката студија (1987 година) туфно-песокливата серија е сврстена во Алб-Ценомански седименти- песочници, глинци и термално изменети карпи. Алб-Ценоманските седименти се пробиеени со терциерните андезитско-латити и истите се

јавуваат во вид на издолжени тела, вклетени помеѓу пробојните тела, или како нееродиран покривач, над пробојните тела.

Тектонски карактеристики

Геотектонските единици, Српско-Македонската маса и Вардарската зона, ја условуваат блоковската тектоника, формирана со многубројни раседи, претежно од регионален карактер.

Во рамките на рудното поле Боров Дол т. е. во самото наоѓалиште е создадена и се формира тектоника како последица на терциерниот интрузивно-ефузивен вулканизам.

Најмаркантна структура е тектонска зона со СЗ-ЈИ протегање, која може да се прати од Боров Дол, источно од с. Брест до Пилав Тепе.

Хронолошки структурите во наоѓалиштето се класифицирани како предрудна тектоника, интеррудна и пострудна тектоника.

- Предрудната тектоника се карактеризира со вкрстување на тектонски линии од повеќе правци и присуство на калдера, формирајќи тектонски јазел кој послужил како лабилна зона продирање на повеќе фазниот вулканизам и формирање на оруднувањето. Генерално тектониката е сложена, а како најмаркантни се издвојуваат тектонски руптури со протегање СИ-ЈЗ (Бучим-Дамјан-Самарџиница).
- Интеррудната тектоника се одликува со радијален карактер, се јавува околу ситнозрнестиот андезитски пробој, а на контактот се формирани андезитски бречи. Ваквата радијална тектоника и раседи се јавува во сивобелите андезити (констатирани со бушотините), и е со протегање И-З и пад кон север од 750м. Северно од овие расади се јавува расад со слично протегање и пад од 700м према југ. Западно од сивоцрните андезити, се јавуваат раседни зони со протегање кон СЗ-ЈИ со субвертикална позиција.

Со истражното дупчење се констатирани повеќе раседни зони со моќност од 5-10 m. пополнети со каолински материјал и паден агол од 55-60° со протегање ИЈИ-ЗСЗ. Овие раседни зони се сврстени во интеррудна тектоника поради присутната минерализација во нив, како и во самото рудно тело.

- Пострудната тектоника е послабо изразена. Со истражното дупчење индицирани се расадни зони со протегање ССИ-ЈЈЗ и пад од 70° кон СЗ- правец. Во рамките на одредувањето на пукнатинската мрежа во централните сивоцрни андезити, извршени се систематски мерења и се констатирани пукнатински системи од I и II ред со елементи на пад 235/ 20-40° (I ред) и 60/ 55-90° (II ред). Генерална констатација за тектониката на овој простор е дека е таа сложена и недоволно проучена.

Сеизмолошки карактеристики

Регионот што ја опфаќа територијата на Р. Македонија и подрачјата до 100 km од нејзините граници тектонски припаѓа на Медитеранската орогена област на Алпско-Хималајскиот појас. Условена од ваквата тектонска припадност, сеизмичката активност на овој регион, е една од најсилните на копнениот дел на Балканскиот полуостров.

Во овој регион е релативно честа појавата на катастрофални земјотреси што достигнуваат епицентрален интензитет до X МСК-64 и магнитуда до 7,8 (највисоката досега набљудувана магнитуда на Балканскиот Полуостров).

Земјотресите во регионот се претежно плитки ($x \leq 60$ km), при што најголемиот број имаат хипоцентри до 40 km, а најчесто до 20 km.

Во текот на времето постои концентрирање на епицентрите на земјотресите во посебни епицентрални подрачја и поврзувањето на овие подрачја во сеизмогени зони. Овие зони,

со своите епицентрални подрачја и со сите историски и современи земјотреси случени во нив, ја одредуваат сеизмичноста на разгледуваниот регион на Р.Македонија.

Три сеизмогени зони ја дефинираат сеизмичноста на поширокиот регион:

- √ Првата од нив е во правец на протегањето на долината на реката Вардар, зафаќа епицентрални подрачја од Р. Србија, Р. Македонија и Р. Грција, а врзана е со тектонската единица Вардарска зона (дел од Динариди -Хелинидите), поради што во сеизмолошката и сеизмотектонската литература се нарекува Вардарска сеизмогена зона.
- √ Втората сеизмогена зона е врзана со Огражденско - Халкидикиската тектонска зона (голем дел од Српско-Македонскиот масив и извесен дел од Краиштинската зона на Карпато-Балканидите). Оваа сеизмогена зона зафаќа епицентрални подрачја од Р. Србија, Р. Македонија, Р. Бугарија и Р. Грција. Долж поголемиот дел од нејзиниот источен раб лежи долината на реката Струма, и поради тоа се нарекува Струмска сеизмогена зона.
- √ Третата сеизмогена зона зафаќа епицентрални подрачја од Р. Србија, Р. Македонија, Р. Албанија и Р. Грција. Во нејзиниот краен североисточен дел се протега долината на реката Бел Дрим, во нејзиниот горен западен дел - долината на реката Црн Дрим и долината на утоката на овие две реки, реката Дрим. Поради ова, оваа сеизмогена зона се нарекува Дримска сеизмогена зона.

Според тоа, сеизмичноста на територијата на Р. Македонија и пограничните предели е одредена од трите главни, надолжни сеизмогени зони: Струмската, Вардарската и Дримската.

Поширокото подрачје на локацијата на проектот припаѓа во епицентралното подрачје Штип-Радовиш, на источната страна на Вардарската сеизмогена зона, блиску до нејзината граница со Струмската сеизмогена зона. Имајќи го во предвид регионалниот контекст на сеизмичката активност и влијанијата на земјотресите врз објекти на значителни растојанија, во следниот текст, даден е осврт на двете сеизмогени зони, релевантни за локацијата на проектот.

Вардарска сеизмогена зона, 1901 - 1996 год.					
Епицентрално подрачје	Број на земјотреси				
	$4.0 \leq M_L < 5.0$	$5.0 \leq M_L < 6.0$	$6.0 \leq M_L < 7.0$	$7.0 \leq M_L < 8.0$	Вкупно
Урошевац (Качаник - Витина - Ѓњилане (Р. Србија, СРЈ)	37		1	-	39
Скопје	21	-	1	-	22
Куманово	1	2	-	-	3
Велес	5	-	-	-	5
Св. Николе - Штип	2	-	-	-	2
Штип - Радовиш	6	-	-	-	6
Градско - Кавадарци - Неготино)	2	-	-	-	2
Демир Капија	6	1	-	-	7
Мрежичко (Кавадарци)	2	1	-	-	3
Валандово	58	1	2	-	61
Гевгелија - Гуменџа (гранично со Р. Грција)	14	2	-	-	16
Дојран - Кукуш (гранично со Р. Грција)	7	2	-	-	9

Вардарска сеизмогена зона

Епицентралните подрачја во оваа сеизмогена зона ги вклучуваат Скопје, Куманово, Велес, Св. Николе - Штип, Штип - Радовиш, Градско - Кавадарци - Неготино), Демир Капија, Мрежичко (Кавадарци), Валандово, Гевгелија - Гуменица и Дојран - Кукуш.

Во следната табела е даден преглед на распределба на земјотресите од епицентралните подрачја од Вардарската сеизмогена зона во Р. Македонија и пограничните предели од периодот од 1901 до 1996 год. (магнитуда $M_L \geq 4.0$).

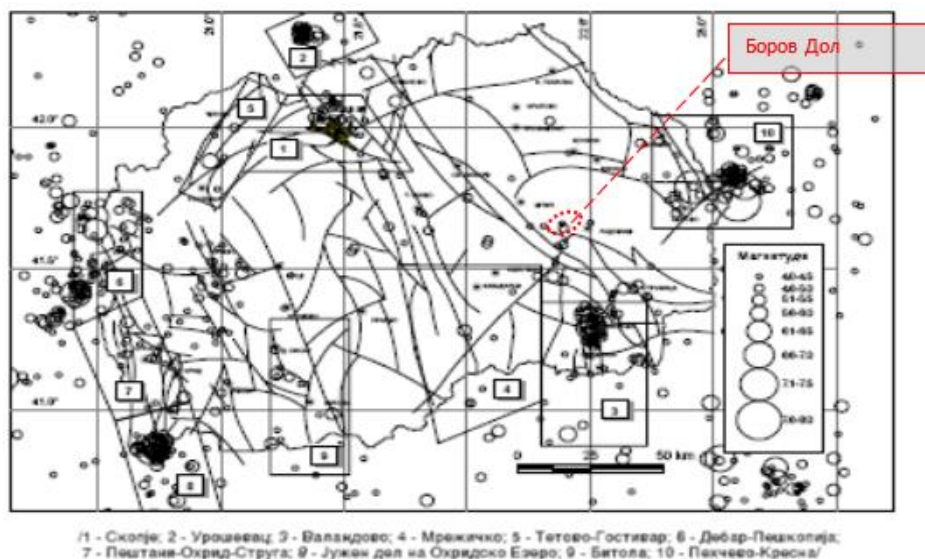
Епицентралното подрачје Штип - Радовиш, каде припаѓа локацијата на проектот, се одликува со слаба сеизмичка активност.

Струмска сеизмогена зона

Во делот на оваа сеизмогена зона што се протега на територијата на Р. Македонија и граничните предели вклучени се епицентралните подрачја Злетово, Кочани, Делчево - Берово, Пехчево - Кресна и Струмица. Во следната табела е даден преглед на распределба на земјотресите од епицентралните подрачја од Струмската сеизмогена зона во Р. Македонија и пограничните предели од периодот од 1901 до 1996 година (магнитуда $M_L \geq 4.0$).

Струмска сеизмогена зона, 1901 - 1996 год.					
Епицентрално подрачје	Број на земјотреси				
	$4.0 \leq M_L < 5.0$	$5.0 \leq M_L < 6.0$	$6.0 \leq M_L < 7.0$	$7.0 \leq M_L < 8.0$	Вкупно
Злетово	2	-	-	-	2
Кочани	1	-	-	-	1
Делчево - Берово	11	-	-	-	11
Пехчево - Кресна (гранично со Р. Бугарија)	35	13	1	2	51
Струмица	10	1	-	-	11

Струмската сеизмогена зона во Р. Македонија и пограничните предели се одликува со поретки силни земјотреси во однос на другите две главни сеизмогени зони во Р.Македонија и со континуирана појава на многу слаби земјотреси. Сепак, оваа зона во себе акумулира најголема сеизмичка енергија во Р. Македонија и на целиот копнен дел на Балканскиот полуостров, која во најголем дел се ослободува низ епицентралното подрачје Пехчево - Кресна. На сликата е дадена карта на сеизмогени извори на територијата на Македонија.



4.1.4 Инфраструктура

Сообраќај

Наоѓалиштето "Боров Дол" има релативно добри комуникациски врски. Според Просторниот план на Р. Македонија (2002-2020 г.) автопатска и магистрална патна мрежа релевантна за предметниот простор е А4 – (Граница со Косово - ГП Блаце - крстосница Стенковец - обиколница Скопје - Петровец - Миладиновци – Свети Николе - Штип - Радовиш - Струмица - Граница со Бугарија - ГП Ново Село).

Јужно од магистралниот пат А4 (М-6) делница Штип - Радовиш, локацијата е поврзана со асфалтен пат до с. Дамјан во должина од 3 km, а понатаму со селски- макадамски пат до самото наоѓалиште во должина од 5 km. До најблиската железничка станица во Штип оддалеченоста изнесува 37 km.

Непосредно до опфатот отпочната е постапка за изработка на Проект за инфраструктура за изградба на пристапен пат со отклон од магистралниот пат А4 (М-6) делница Штип - Радовиш кон месност поранешен Рудник Дамјан до концесиски простор Рудник Боров Дол, Општина Радовиш, Општина Конче и Општина Штип. Трасата на планираниот пристапен пат делумно се поклопува со постоечкиот селски-макадамски пат.

Водоснабдување

Општина Штип

Водоснабдувањето за комунални и индустриски потреби на подрачјето на општина Штип се врши преку каптирани извори од поединечни локални или групни водоводни системи. Водоснабдувањето за комунални и индустриски потреби го врши ЈП Исар со РЕ Водовод и канализација со дејностите: производство и дистрибуција на вода за пиење, колектирање, пречистување и одведување на отпадна вода. Јавениот водоводен систем е изграден во градот и во 4 селски населби (Три чешми, Караорман, Долани и Драгоево). Тие се снабдуваат од подземни води кои се резултат на инфилтрација на речната вода на реката Брегалница која преку хидраулична врска со водоносните слоеви се акумулира во приобалните водни басени.

Од вкупно 43652 жители на градот Штип на водоводната мрежа се приклучени околу 90%. Вкупниот број на приклучоци изнесува 12.791 од кои 11.975 се за домаќинства и 806 се за индустрија. Должината на водоводната мрежа изнесува 125 km.

Селското население во 43 населби со вкупно 4642 жители се снабдува со вода за пиење и комунални потреби од природни извори. Останатите населби го решаваат проблемот со водоснабдувањето преку јавни чешми (од каптирани локални извори) и индивидуални или јавни копани бунари.

Општина Радовиш

Снабдувањето со вода за пиење и за потребите на домаќинствата во општината Радовиш претставува сериозен комунален проблем, особено во летниот период. Водоснабдувањето не е трајно решено ниту во градот ниту во населените места. Во планинските села населението се снабдува со вода претежно од селски чешми, од извори и од бунари.

Денес, силниот процес на миграција на населението од руралните средини, приклучувањето на повеќе села на градскиот водовод, употребата на водата за поливање на дворовите и на градините придонесе да се јави сериозен проблем со водоснабдувањето.

Градот се снабдува со вода од извори на вода, а вкупниот капацитет на резервоарите изнесува 2700 m³. Сите резервоари се на приближна кота од 436 m н.в. Водоводната мрежа во градот е изведена од: 70% ПВЦ цевки, 20% АЦЦ цевки и 10% други. Во градот е извршено и зонирање, и тоа на горна зона која опфаќа 10% од населението и на долна зона која опфаќа 90% од населението. Вкупната потрошувачка на вода изнесува од 2.800.000 m³ до 3.000.000 m³ годишно. Притоа населението учествува со 65%, а индустријата со 35% во

потрошувачката. Оваа количина вода главно се дистрибуира во градскиот систем, со тоа што загубите во мрежата се големи и изнесуваат 30-40 %.

Мрежата за дистрибуција на санитарна вода е со помали дијаметри и нема јасно и правилно техничко решение. Волуменот на постоечките резервоари не ги задоволува нараснатите потреби за санитарна вода, така што во повисоките делови на градот, во новоизградените диви населби и во населбите слични на нив, не може да се обезбеди ниту минималниот потребен притисок и минималната потребна количина вода.

За да се намалат загубите од дистрибутивната мрежа, потребно е таа да се реконструира, а притоа како минимални дијаметри да се вградат ПВЦ-цевки со пречник од 80 mm.

Во наредниот период за долгорочно решавање на изворите на вода за снабдување на градот Радовиш и на околните населени места се предвидува користење на водите од акумулацијата Мантово или на водите од акумулациите Ораовица и Подареш чие градење се планира во иднина.

Големо значење во хидрографските одлики на општината се изворите како природна површинска манифестација на подземните води. Освен изворите со питка вода, во општината има појава и на минерални води, и тоа во околината на Ињево, Калуѓерица и др.

Општина Конче

На територијата на општините Конче, комуналната инфраструктура не е на потребното ниво. Проблеми постојат и во водоснабдувањето и во одводната канализациона мрежа. Дел од помалите селски населби, се уште не располагаат со водоводна мрежа, а со вода за пиење и за други потреби се снабдуваат од локални чешми и извори. Останатите населени места немаат проблеми со снабдувањето со вода за пиење, со исклучок на одредени денови во летниот период, кога може да дојде до недостаток на вода, поради што се врши и привремена рестрикција во снабдувањето со вода за пиење.

Канализација (фекална и атмосферска)

Општина Штип

Канализација

Канализационата мрежа за одведување на отпадните води од домаќинствата е со должина од 97 km. Отпадните води се вливаат во колекторскиот систем кој е во должина со 13,3 km. Цевководите се изработени од различни материјали: керамички 21%, пластични 23%, бетонски 24%, азбесни 32%, додека бројот на ревизионите шахти не е добро димензиониран и затоа настануваат чести дефекти. Врз квалитетот на водата за водоснабдување во целата Општина директно влијае нарушениот квалитет на водите на река Брегалница која претставува реципиент за отпадните индустриски води за голем дел од стопанските капацитети, каде се директно приклучени освен фабриката за преработка на масло Бриљант која врши преттретман на отпадните води.

Фекална канализација

Фекален канализационен систем во општина Штип има само градот, со населбата Три Чешми. Селските населби немаат канализациона мрежа. Со канализационата мрежа во градот Штип, покриено е приближно 80% од населението (12.290 приклучоци) и неговата должина изнесува 97 km. Подрачјата кои не се опфатени во канализационата мрежа, отпадните води ги одлагаат во септички јами.

Канализацијата е решена на начин кој овозможува прифаќање на фекалните отпадни води од домаќинствата, преку секундарна каналска мрежа која е приклучена на главен собирен колектор, кој започнува од приградската населба Три Чешми и завршува во месноста Калимерово, каде истите слободно се излеваат во реката Брегалница. Во ниедно од селата не е комплетно решен третманот со отпадни води. Во моментот во селата функционираат

септички јами и полски тоалети. Единствено во село Караорман има делумно изведена фекална канализација.

Активностите на локалната самоуправа треба да бидат насочени и кон изградба и ревитализација на мрежата за третман на отпадните и атмосферските води на целокупната нејзина територија преку постепено вклучување на руралните средини

Атмосферска канализација

Атмосферската канализација во градот постои како посебен систем за одводнување на површински отпадни води. Досега изградената атмосферска канализациона мрежа, со вкупна должина од 11. 320 m е недоволна за целосно прифаќање и одведувањето на атмосферските води. Реципиенти на атмосферската канализација се регулираното корито на реката Отиња и коритото на реката Брегалница.

Општина Радовиш

Фекална и атмосферска канализација

Изградена канализациска мрежа во регионот постои само во единствената градска населба - Радовиш. Во моментов покриеноста на градот со канализациска мрежа е 90%. Мрежата е изведена со армирани бетонски цевки со најчест профил од 250 mm. Непокриени се само дивите населби каде што фекалната канализација се испушта во постоечките долчиња. Канализацијата, како фекалната, така и атмосферската, е еден од најголемите комунални проблеми во Радовиш, но и во целиот регион. Во општината Радовиш најголеми проблеми се јавуваат заради изведената паралелна канализациска мрежа со двонаменски шахти во кои се сместени и цевоводот за фекалната канализација и цевоводот за атмосферската канализација.

Во градот постоечката канализациска мрежа треба да се доизгради со цевки чиј минимален дијаметар би изнесувал 300 mm. Во иднина е потребно одделување на фекалната од атмосферската канализација во градот. Паралелно на ова ќе треба да се реши и приклучувањето кон фекалната канализациска мрежа на новопланираните населби.

За третманот на отпадните води во иднина е предвидена изградба на пречистителна станица кај месноста Воиславци, надвор од урбаната зона. И во другите населени места отпадните води претставуваат еден од најсериозните проблеми за зачувување на животната средина. Населбите лоцирани во рамничарскиот предел се без ефикасен одвод на атмосферските и на другите отпадни води. Во речиси ниедна селска населба нема изградено канализација за организирано одведување на отпадните води од домаќинствата. Домаќинствата претежно ги собираат отпадните води во фекални јами, па постои опасност за загадување на водата за пиење од артерските бунари. Затоа во населените места во општините Радовиш е потребна изградба на канализациска мрежа за одвод на фекалните и на атмосферските загадени води.

Општина Конче

Канализациската мрежа во општина Конче не е на потребното ниво. Поголемиот дел од останатите населени места, немаат канализациона мрежа и проблемот со отпадните (фекалните) води се решава индивидуално. Сепак, проблеми има и во населените места што имаат изградено канализациска мрежа, каде и покрај изградбата на канализациски мрежи, се уште постојат домаќинства, кои не се приклучени на нив.

Нема систем за водоснабдување во селата Горна и Долна Враштица, ниту пак во викенд населбата Мантово.

4.1.5 Демографски карактеристики

Општина Штип

Според последниот попис (2002 година), населението во општина Штип изнесува 47.796 жители, што претставува околу 2,36% од вкупното население во Р. Македонија. Во контекст на половата структура, 50% се машка и 50% се женска популација. Економски активни се околу 41% од населението.

На територијата на општината Штип припаѓаат вкупно 71 населено место. Густината на населението во општината изнесува 86 жители / км².

Старосната структура на населението е дадена во следната табела.

Старосна категорија (во години)	%
0 - 14	18,4 %
15 - 65	72,8 %
65 и повеќе	8,8 %

Извор: Попис на населението, домаќинствата и становите, 2002 година

Преглед на податоците за бројот на домаќинства е даден во следната табела.

Вкупен број на домаќинства	15.065 (3,3 членови/домаќинство)
Вкупен број на живеалишта	18.270

Извор: Попис на населението, домаќинствата и становите, 2002 година

Податоци за земјоделско земјиште - Општина Штип

Вкупен број на индивидуални земјоделски стопанства	3.215
Вкупна земјоделска површина (ха)	6.479
Вкупна земјоделска површина во употреба (ха)	5.438 (84%)

Извор: Попис на земјоделството, 2007 година

Општина Радовиш

Територијата на општина Радовиш со 608 km² се вбројува меѓу средно големите општини. Во општина има една градска и 20 селски населби со вкупен број на жители 28 244. Има само две населби со повеќе од 1000 жители: Ињево и Ораовица, во останатите населби живеат помеѓу 300 и 1000 жители. Во пет населби живеат помалку од 50-тина жители.

На територијата на Општина радовиш гравитираат следните населени места: Ораовица, Подареш, Јаргулица, Покрајчево, Злеово, Војславци, Сулдурци, Калуѓерица, Ињево, Алиоч, Коџалија, Бучим, Парналија, Козбунар, Смиланци, Штурово, Супурѓе, Калаузлија, Бучим, Тополница.

Според последниот попис (2002 година), населението во општината Радовиш изнесува 28.244 жители, што претставува околу 1,4% од вкупното население во Р. Македонија. Во контекст на половата структура, 51,2% се машка и 48,8% се женска популација.

Преглед на податоците за бројот на домаќинства во општината е даден во следната табела:

Вкупен број на домаќинства	8.270 (3,42 членови/домаќинство)
Вкупен број на живеалишта	9.833

На територијата на општината Радовиш припаѓаат вкупно 20 населени места, градот Радовиш и 19 села. Густината на населението во општината изнесува 46 жители / км².

Општина Конче

Општина Конче покрива територија од 233,1 km² и опфаќа 14 населени места – села, и тоа: Габревци, Гарван, Горна Враштница, Горни Липковиќ, Дедино. Долна Враштница, Долни Липковиќ, Долни Радеч, Загорци, Конче, Лубница, Негеновци, Ракитец и Скоруша, од кои четири се без население. Според површината е на шесто место по големина во Југоисточниот регион, а по бројот на жители е една од најмалите (после Дојран). Според Пописот на населението, домаќинствата и становите во 2002 година, во општината живеат 3536 жители, односно просечно 15,2 жители / km².

Преглед на податоците за бројот на домаќинства во општината е даден во следната табела:

Вкупен број на домаќинства	1.057 (3,3 членови/домаќинство)
Вкупен број на живеалишта	1.174

4.1.6 Културно наследство

Културни споменици во согласност со Управата за заштита на културно-историското наследство на Република Македонија се:

- Регистрирани споменици на културата,
- Евидентирани споменици на културата,
- археолошки локалитети - сите области или било какви други ознаки и траги на човечката егзистенција, кои сведочат за епохи и цивилизации, за што главен извор на научни информации се ископувања или сродни откритија,
- монументална стамбени единици - населби или архитектонски комплекси, односно подрачја, кои имаат посебно културно значење како веќе изградени комплекси, и кои се заштитени и се вклучени во современиот развој во таа мера што се предвидени со тип на заштита,
- Индивидуални (архитектонски споменици) - архитектонски дела, имаат посебно културно значење, со нивната заштитена непосредна околина или локација која им припаѓа на нив; дела кои се заштитени со цел да се обезбеди заштита за нивната автентичност и да овозможи соодветна конзервација, реставрација и ревитализација.

Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, за потребите на Просторниот план на Републиката, има изготвено Експертен елаборат за заштита на недвижното културно наследство во кој е даден Инвентар на недвижното културно наследство од посебно значење. Инвентарот содржи список на регистрирани и евидентирани недвижни културни добра, што подразбира список на недвижните предмети со утврдено својство споменик на културата, односно на недвижните предмети за кои основано се претпоставува дека имаат споменично својство. Тоа се: археолошки локалитети, цркви, манастири, џамии, бањи, безистени, кули, саат кули, турбиња, мавзолеи, конаци, мостови, згради, куќи, стари чаршии, стари градски јадра и други споменици со нивните имиња, локации, блиските населени места, период на настанување и општините во кои се наоѓаат спомениците. Согласно постоечката законска регулатива, видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменични целини и културни предели. Значаен дел од недвижното културно наследство (околу 45%), се наоѓа во руралните средини и ридско - планинските подрачја, кои се целосно или делумно напуштени, што значително ја усложнува нивната заштита и користење.

На подрачјето на општините кои се предмет на анализа има регистрирани недвижни споменици на културата (Експертен елаборат):

КО Дамјан, Општина Радовиш

1. Археолошки локалитет "Бељавица", Дамјан, антички период
2. Археолошки локалитет "Бојковци", Дамјан, неолит
3. Археолошки локалитет "Брег Баши" (над Брегот), Дамјан, среден век
4. Археолошки локалитет "Грамади", Дамјан, доцноримски период и среден век
5. Археолошки локалитет "Дамјан", Дамјан, железно време
6. Археолошки локалитет "Јасен", Дамјан, доцен среден век
7. Археолошки локалитет "Манастир" (тополичка Река), Дамјан, среден век
8. Археолошки локалитет "Марчово", Дамјан,
9. Археолошки локалитет "Ораѓе", Дамјан, железен, доцноантички период и среден век
10. Археолошки локалитет "Османова Ритка", Дамјан, среден век
11. Археолошки локалитет "Падарница", Дамјан, железно време
12. Археолошки локалитет "Стар манастир", Дамјан, железен и доцноантички период
13. Археолошки локалитет "Стари Гробишта", Дамјан, римски период
14. Археолошки локалитет "Сурина" (Врчва), Дамјан, среден век
15. Археолошки локалитет "Турски Гробишта", Дамјан, антички период
16. Археолошки локалитет "Црквиште 1", Дамјан, среден век
17. Археолошки локалитет "Црквиште 2", Дамјан,ранохристијански период

КО Брест, Општина Штип

1. Археолошки локалитет "Плоча", Брест, доцноримски период
2. Археолошки локалитет "Шумнати Рид", Брест, доцноримски период
3. Црква "Св. Атанасие", Брест, 19 век

КО Горна Враштица, Општина Конче

1. Археолошки локалитет "Манастир" (Илиница) Горна Враштица, среден век

КО Долна Враштица, Општина Конче

На подрачјето на катастарската општина нема регистрирани недвижни споменици на културата.

Според известувањето од Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Штип Македонија со бр. 11-293/2 од 06.10.2017г., по извршениот увид на подрачјето на планскиот опфат констатирано е дека не постои културно наследство.

4.2 Релевантни аспекти

4.2.1 Намена на земјиште

За целосно согледување на постојната состојба, за потребите на планската документација во границите на опфатот извршени се детални истражувања на просторот по пат на директен увид на теренот. Сите резултати од состојбата на терен се систематизирани и прикажани на нумерички и графички начин во планскиот документ опишан претходно во поглавје 2.3.

Според Условите за планирање на просторот⁶, просторот на РМ согласно Просторниот план на Република Македоније е поделен во 6 земјоделско стопански реони и 54 микрореони. Предвидениот плански опфат за рударски комплекс со површина од 472,38 ха припаѓа на Медитерански или Повардарски земјоделско стопански реон поделен на Јужно медитерански со 2 микрореони и Централно-медитерански со 10 микрореони.

Според податоците на планската документација, по извршената анализа и обработка на добиените податоци утврдено е дека во планскиот опфат со површина од 472,38 ха нема изградени објекти, односно локалитетот кој што е предмет на разработка на оваа

⁶ Тех. бр. Y12017

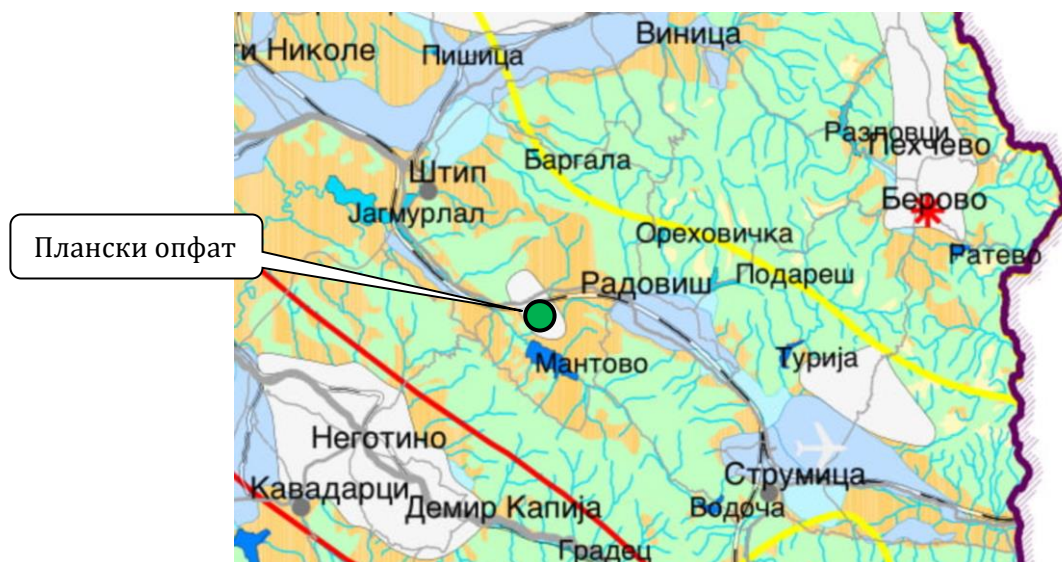
урбанистичко планска документација претставува дел од неизградено земјиште за што досега немало определено намена и истиот во еден дел се користел како пасишта.

Од аспект на катастарски култури, земјиштето е составено од ниви, пасишта и шуми, што се однесува до катастарската класа земјиштето е од 4-6 класа.

Земјиштето во опфатот доминантно е претставено од деградирани благун-габерови шуми (77% од вкупната површина), додека само мал дел претставува брдски пасишта со ретки грмушки (0,03%).

Пренамената на земјоделското земјиште се регулира со Законот за земјоделско земјиште. Доколку при изработка на урбанистичко планската документација предвидена во Член 7 во Законот за просторно и урбанистичко планирање (Сл. весник на РМ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), се зафаќаат нови земјоделски површини, надлежниот орган за одобрување на планските програми веднаш по заверка на истите до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство поднесува барање за согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно.

Во прилог 7 е дадена синтезна карта Користење на земјиште, дел од Просторниот план на РМ каде е посочено дека планскиот опфат зафаќа дел од зона за експлоатација на минерални сировини.



Слика Исечок од синтезна карта Користење на земјиште, Просторен план на РМ

4.2.2 Водни ресурси

Хидрографската мрежа во оквиот на наоѓалиштето Боров Дол е развиена, поради сталната ерозија на присутните пропилитисани андезити која е доста голема. Истата гравитира кон ЈЈЗ – правец и ја формираат мали и плитки потоци кои во сушните годишни периоди пресушуваат. Во близина на Боров Дол, потоците и ерозионите бразди се соединуваат и формираат радикална дренажна мрежа. Изворите се ногу ретки и имаат слаб дебит на вода, а во бизина на оруднетиот простор се карактеризираат со кисел вкус и мирис на сулфур. Водите на овој слив се вливаат во реката Крива Лакавица, која припаѓа на Егејскиот слив. Општо третирано овој планински предел има многу ретка вегетација и истиот е многу сиромашен со вода. На воздушно растојание од 2,5 km кој ЈЈЗ – правец од Боров Дол, во коритото на Крива Лакавица, помеѓу чуките Мантово и Клисуре е изградена акумулациона брана Мантово со која се наводнуваат Радовишко и Струмичко поле. Може да се констатира дека со изградбата на акумулацијата многу е подобрен хидролошкиот режим на овој терен. Со цел да се утврдат хидрогеолошките карактеристики на концесискиот простор извршени се детални хидрогеолошки истражувања во I фаза во

2014 год. Комплексните хидрогеолошки истражни работи се реализирани во оквирот на наоѓалиштето Боров Дол. Врз основа на овие истражувања подготвен е Елаборат од изведени хидрогеолошки истражни работи во I фаза во 2014 година, на локалитетот Боров Дол – Радовиш, од страна на “ГЕОИНЖЕНЕРИНГ М”, ДООЕЛ – Скопје.

Сите површински водотеци, кои течат на истражуваното подрачје, припаѓаат на еден слив, подслив на Брегалница, слив на р. Вардар (Егејски слив). Најголем површински водотек на ова сливно подрачје е река Крива Лакавица која преставува главна водена артерија на истражуваниот простор. Таа е притока на река Брегалница. Извира од Конечка планина, и е формирана од неколку помали притоки. Има генерален правец на течење југоисток – северозапад. Три непостојани водотеци ги собираат водите влевајќи се во р.Крива Лакавица. На истражниот простор каде се застапени послабо водопропусни карпи, најголеми количини на вода од врнежите истекуваат директно по површината на теренот, се слеваат во непостојаните водотеци и брзо истекуваат. По престанокот на врнежите протокот значително се намалува, бидејќи издашноста на изворите кои ги хранат ваквите реки е доста мала. Протокот на реките главно зависи од количините на атмосферските талози, површината на сливот, хидрауличкиот градиент на реката, покриеноста на теренот со современи квартални наслаги, пошуменост на теренот, вкупната издашност на изворите во сливната површина и други фактори.

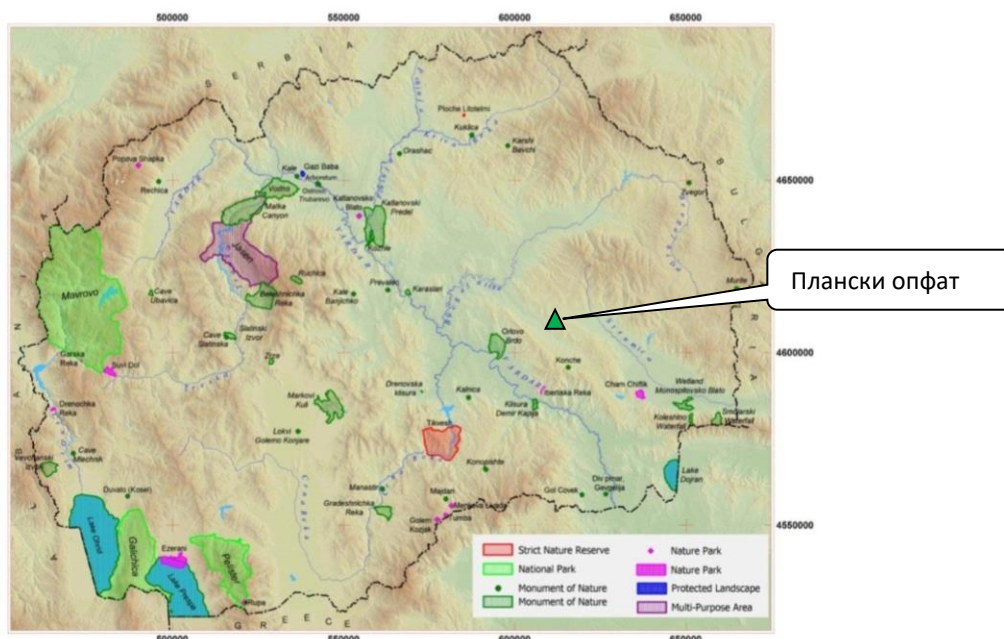
Хидрогеолошки карактеристики на изданските зони. На истражниот простор, според застапениот структурен тип на порозност на литолошките формации, се застапени следните типови на издани: 1. Интергрануларен тип на издан, е формиран во кварталните и предкварталните седименти, 2. Карсно-пукнатински тип на издан, развиен е во карпи со карсно - пукнатински тип на порозност, во зоните на попоинтензивна карстифицираност во оквир на палеогените варовници, и 3. Пукнатински тип на издан, развиен во карпи со пукнатински тип на порозност, во зоните на интензивна испуканост како: терциерни андезити и трахиандезити, јурски изменети карпи – карбонатити и палеогени конгомерати.

4.2.3 Биодиверзитет

Во однос на потеклото, хабитатите во областа на предметниот простор може да се поделат во две главни категории: природни и антропогени хабитати. Во природните хабитати се вклучени: шумските, грмушестите, тревестите и водните хабитати.

Значајни и заштитени подрачја

Како основа за утврдување на значајни и заштитени подрачја во рамките на концесискиот простор на рудникот Боров Дол беше користен Просторниот план на Република Македонија со важност до 2020 година, Стратегијата за заштита на природата (2017-2027), Стратегијата за биолошка разновидност, како и податоци од проектот на UNDP „Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Република Македонија“, во реализација на Македонско еколошко друштво. Планскиот опфат не засега национални заштитени подрачја.



Слика Дистрибуција на заштитени подрачја во РМ, МЖСПП 2015 (извор: Стратегија за заштита на природа)

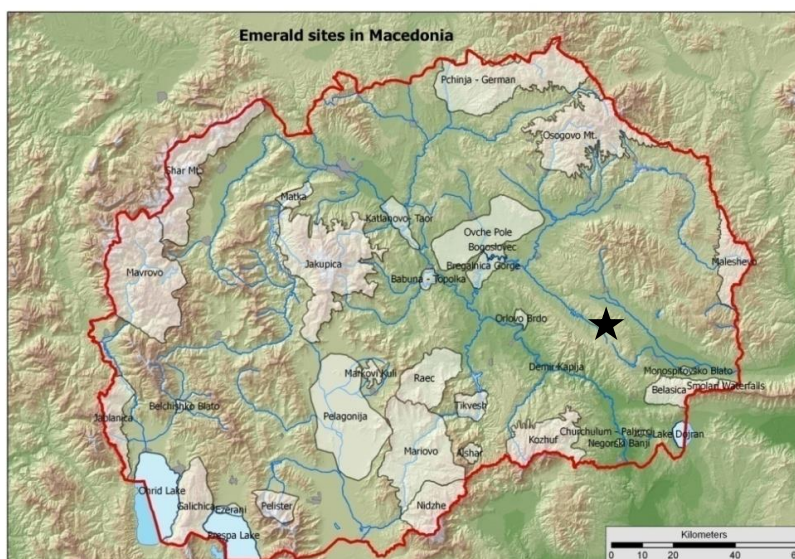
Во околината на предвидениот руднички комплекс се наоѓа само локалитетот Пилав Тепе предложен за заштита од страна на Македонското еколошко друштво¹.

Пилав Тепе

Во долината на Маденска Река (десна притока на Лакавица), од десната страна на клисурестиот дел (Дервенска Клисура), долж патот Радовиш - Штип се наоѓа палеовулканската купа Пилав Тепе (601 m). Таа претставува морфолошки најизразена појава на терциерниот (горно еоценски) магматизам во реонот Бучим - Дамјан.

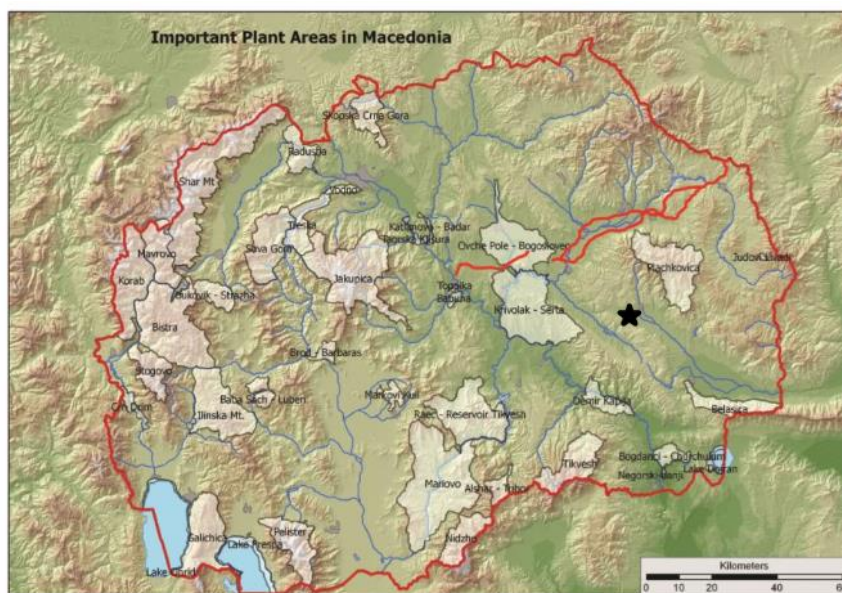
Останати значајни подрачја

Емералд подрачја, значајни растителни подрачја (ЗРП) како простори со ретки, засегнати и ендемични растителни видови кои имаат голема ботаничка вредност, како и подрачја значајни за зачувување/управување со одредени видови флора и фауна не се застапени во подрачјето на рудникот (слика подолу).



Слика Национална Емералд мрежа (Извор: Служба за ПИС, МЖСПП, 2008)

★ Локација на рудникот Боров Дол

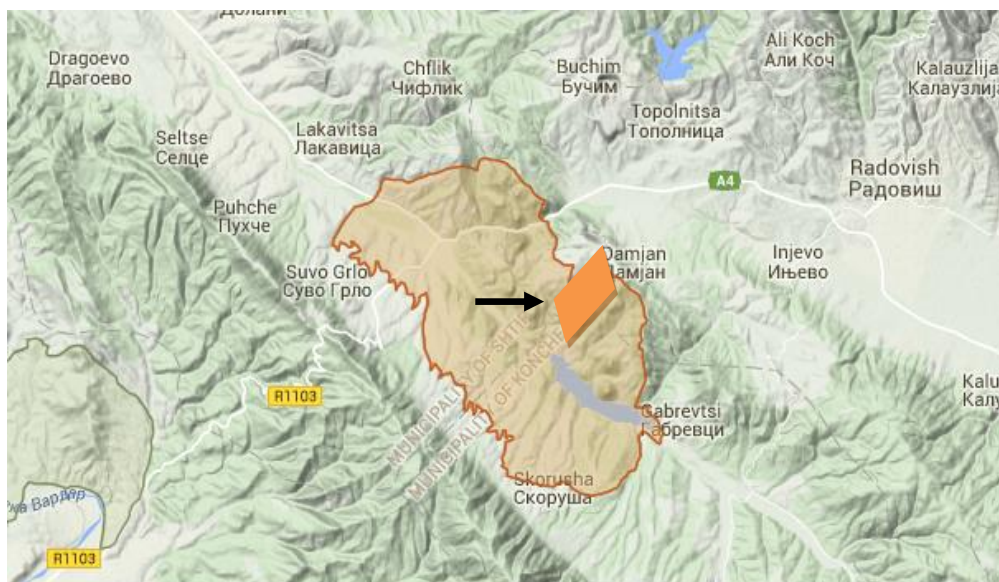


Слика Значајни подрачја за растенија (Извор: Служба за ПИС, МЖСПП, 2008)

★ Локација на рудникот Боров Дол

Значајно подрачје за птици Мантово и Крива Лаковица

Од орнитолошки аспект, во близина на локалитетот Боров Дол се наоѓа Значајното подрачје за птици Мантово и Крива Лаковица (ЗПП код МК022), идентификувано според Veleviski et al. (2010). Главните причини за идентификација на ова значајно подрачје за птици се модровраната и нубиското страче. Поновите истражувања потвдурија дека ова подрачје има значење како прелетен и презимувачки коридор, бидејќи често се среќаваат ретки видови птици за време на преселба и на зимување.



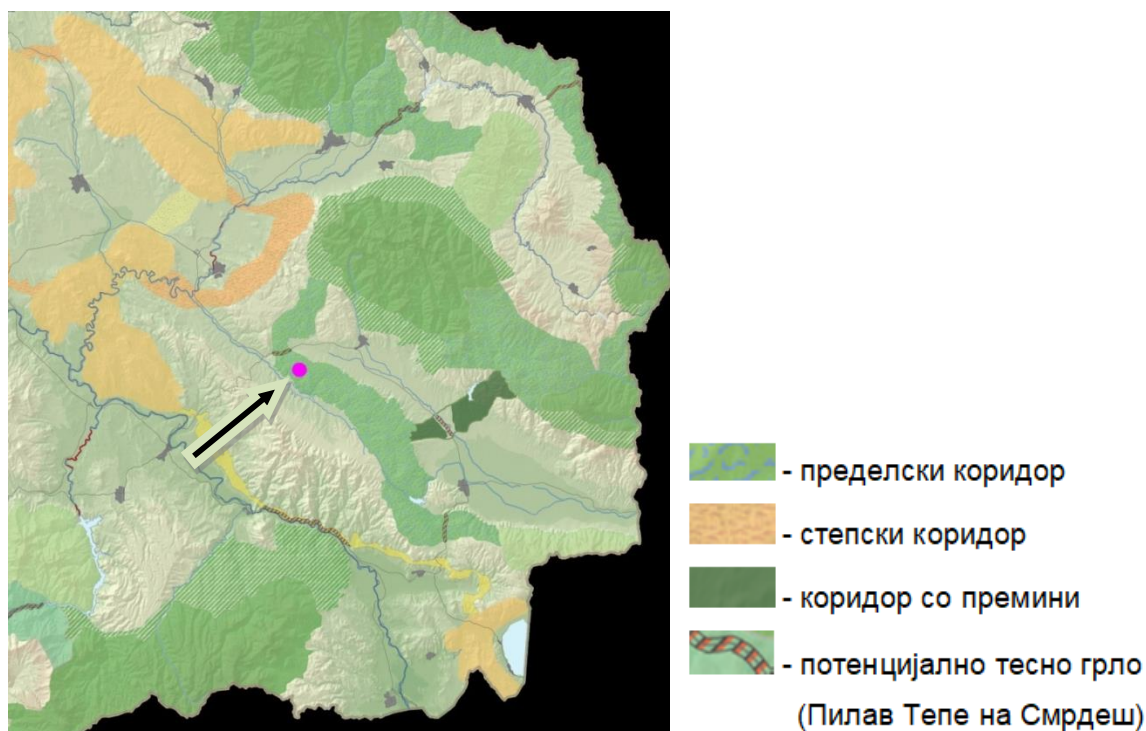
Слика 1 Локација на рудникот Боров Дол во рамките на ЗПП "Мантово и Крива Лаковица"

БИОКОРИДОРИ

Биокоридорите поврзуваат различни делови од едно живеалиште овозможувајќи слободно движење на животните и растенијата низ него. Ова движење може да биде важен

фактор за опстанок на многу видови во однос на промените во начинот на користење на земјиштето и климатските промени. Нивната функција е зачувување на виталните еколошки односи преку одржување на поврзаноста помеѓу стаништата и популациите на видовите. Биокоридорите овозможуваат дневни, периодични и сезонски движења и миграции на различни животински видови, како и распространување на растенијата. Како позначајни коридори во подрачјето од интерес би го издвоиле **Коридорот Смрдеш**⁷ како пределски коридор со Пилав Тепе како потенцијално тесно грло (Слика 47). Пределскиот коридор Смрдеш е значаен како врска помеѓу клучното подрачје Плачковица и подрачјето за ревитализација Беласица. Застапени хабитатни типови во рамките на овој коридор се следниве: благун-габерови шуми, деградирани благун-габерови шуми, појаси со врби, брдски пасишта и ниви. Овој биокоридор е особено значаен за нормално одвивање на животниот циклус на многу животински видови:

- Сив волк - движења во потрага по храна
- Копитари, посебно срните – движења и сезонска миграција за испаша
- Мали цицачи – периодични и сезонски движења
- Водоземци – миграции за време на репродуктивниот период (зелена крастава жаба, речна жаба)



Слика Местоположба на рударскиот комплекс Боров Дол во рамките на пределскиот биокоридор Смрдеш

4.2.4 Квалитет на води

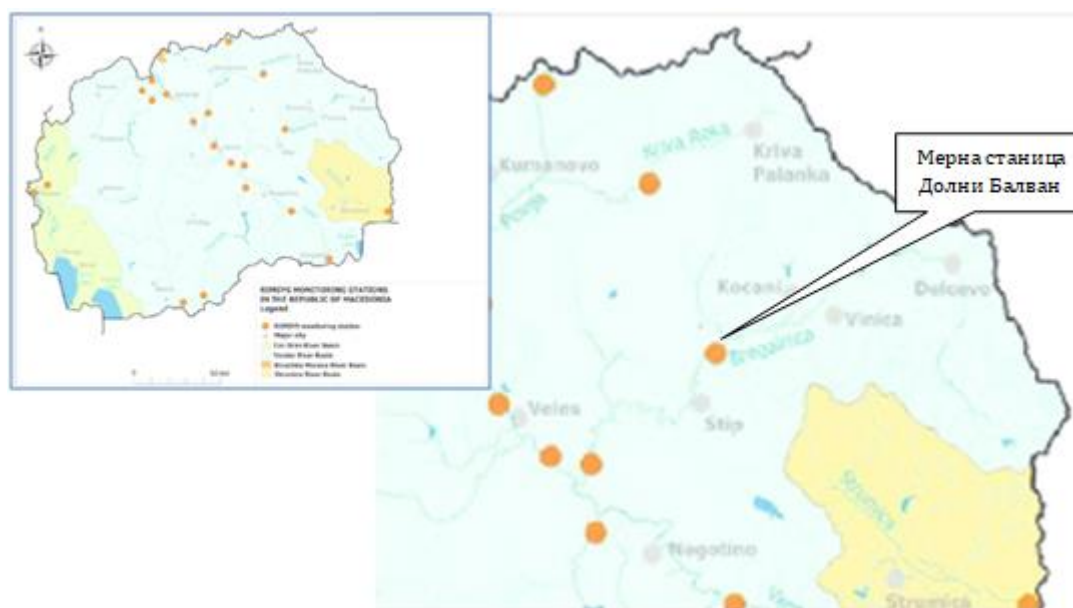
Површинскиот мониторинг на водите на реките во Македонија се врши од страна на Републичкиот завод за здравствена заштита (РЗЗЗ) / Информации за опасност за

⁷ Проект за развој на национална еколошка мрежа во Република Македонија (МАК-НЕН), во реализација на Македонското еколошко друштво и Европскиот центар за заштита на природата (ECNC), а во соработка со МЖСПП, 2008 - 2011 година.

хемикалии и пакување (CINPs) и Управата за Хидрометеоролошки работи (УХМР). Додека РЗЗЗ / CINPs се фокусираат повеќе на параметрите од санитарна важност, имено микробиолошките параметри, УХМР се фокусира на хидролошките параметри како и на квалитетот на водата.

Целите на RIMSYS вклучуваат долгорочна проценка на квалитетот на водата и истекувањата, како и воспоставување на ефикасен систем за прогноза и аларм систем.

Во рамки на Македонскиот информативен центар за животна средина, воспоставена е база на податоци за квалитетот и квантитетот на водотеците. Базата на податоци се формира врз основа на соодветно собирање, обработка, анализа и презентирање на податоците од мониторингот на водите од страна на Управата за хидрометеоролошки работи, Хидробиолошкиот завод од Охрид, Институтот за јавно здравје, Централната лабораторија за животна средина, ЈП Водовод и канализација – Скопје, како и од сите субјекти кои се инволвирани во мониторирањето на водата, а кои се обврзани да доставуваат податоци до Македонскиот информативен центар за животна средина.



Слика 1 Карта на RIMSYS мониторинг станици

Извор: Хидрометеоролошки завод на Република Македонија

Квалитетот на водата во реките во однос на кислородните показатели е прикажан преку анализа на средногодишни концентрации на следниве параметри: растворен кислород, биолошката петдневна потрошувачка на кислород - БПК₅ и хемиската потрошувачка на кислород - ХПК, споредено со пропишаните вредности за класификација на водите. Според податоците содржани во годишен извештај за квалитетот на животната средина во Република Македонија за 2015, издаден од страна на МЖСПП година:

Од анализираните податоци може да се заклучи дека на следените мерни места по однос на концентрацијата на кислородните показатели, водите генерално спаѓаат во прва и втора категорија со исклучок на биохемиската потрошувачка на кислород, според која на одредени мерни места квалитетот одговара на трета категорија.

При анализа на измерените податоци за средногодишни концентрации на нитрати во реките може да се види дека квалитетот на водата на сите мерни места одговараат на пропишаните вредности за квалитет од I-II класа. Во однос на средногодишните концентрации на нитрити може да се забележи дека на повеќето мерни места утврдено е дека квалитетот на водата одговара на III – IV класа.

Во однос на податоците добиени од мониторингот на тешките метали, во реките на 20 мерни места се забележува дека концентрацијата на опасните и штетни материи следена преку концентрациите на железо, кадмиум, цинк, олово, бакар, никел, хром и манган, не покажува некои поголеми отстапувања на вредностите во однос на мерењата од изминатите години, кога концентрациите на истите беа во рамките на пропишаните концентрации за класификација на водите.

4.2.5 Квалитет на амбиентен воздух

Мониторинг на квалитетот на воздухот се врши автоматски со фиксни мониторинг станици, семплери и со рачно земање проби од однапред определени мерни места.

Квалитетот на амбиентниот воздух во Р.Македонија го следат следните институции:

- Институт за јавно здравје, Скопје и Велес,
- Мониторинг мрежата на овие институции вклучува вкупно 10 мерни места, од кои седум се во скопје. на мерните места се мерат концентрации на SO₂ и црн чад,
- Управата за хидро-метеоролошки работи,
- Мониторинг мрежата на оваа институција вклучува вкупно 19 мерни места, од кои девет се во скопје. на мерните места се мерат концентрации на SO₂ и црн чад,
- Министерството за животна средина и просторно планирање.

Мониторинг мрежата на министерството вклучува вкупно 13 фиксни автоматски мониторинг станици. Во скопје се инсталирани 4 станици, и тоа во Карпош, Центар, Лисиче и Гази баба. Овие станици ги мерат еколошките параметри: CO, SO₂, азотни оксиди NO_x, суспендирани честички PM₁₀ и озон O₃.

Граничните вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух се дадени во следната табела.

Табела Гранични вредности, целни вредности и долгорочни целиза квалитетот на воздух, вредности на праговите за информирање и алармирање за заштита на човековото здравје

Загад. супст.	Гранична или целна вредност			Долгорочн а цел	Прагови на информирање и алармирање	
	Просечен период	Вредност	Макс. број дозволени надмин.	Вредност	Период	Вредност на прагот
SO ₂	Час Ден	350 µg/m ³ 125 µg/m ³	24 3		3 часови	500 µg/m ³ **
NO ₂	Час Година	200 µg/m ³ 40 µg/m ³	18 0		3 часови	400 µg/m ³ **
Бензен (C ₆ H ₆)	Година	5 µg/m ³	0			
CO	Максимал на дневна 8-часовна просечна	10 mg/m ³	0			
PM ₁₀	Ден Година	50 µg/m ³ 40 µg/m ³	35 0		2 дена 2 дена	150 µg/m ³ * 200 µg/m ³ со маргина на толеранција 50 µg/m ³ (25%) при денот на отпочнување на примената, со намалување

Загад. супст.	Гранична или целна вредност			Долгорочна цел	Прагови на информирање и алармирање	
	Просечен период	Вредност	Макс. број дозволени надмин.	Вредност	Период	Вредност на прагот
						натаму на секои 12 месеци во еднакви годишни проценти, за да достигне 0 % до 1 јануари 2022 година ** (нацртпредлог во моментот)
PM _{2.5}	Година	25 µg/m ³	0			
Pb	Година	0.5 µg/m ³	0			
As	Година	6 ng/m ³	0			
Cd	Година	5 ng/m ³	0			
Ni	Година	20 ng/m ³	0			
BaP	Година	1 ng/m ³	0			
O ₃	Максимална дневна 8-часовна просечна во текот на 3 години	120 µg/m ³	25	120 µg/m ³	1 час 3 часови	180 µg/m ³ * 240 µg/m ³ **

* праг на информирање

** праг на алармирање

Автоматските мониторинг станици за квалитет на воздух мерат еколошки и метеоролошки параметри, кои пристигнуваат модемски во централната станица секој час. Од еколошки параметри се мерат:

- CO - јаглероден моноксид изразен во mg/m³
- SO₂ - сулфур диоксид, изразен во µg/ m³
- Азотни оксиди, изразени во µg/ m³
- O₃ - озон, изразен во µg/ m³
- PM₁₀ - суспендирани честички во воздухот со големина помала од 10 микрометри, изразени во µg/ m³

Овие мониторинг станици ги мерат и следните метеоролошки параметри:

- брзина на ветер, изразена во m/s
- насока на ветер, изразена во степени
- температура, изразена во степени целзиусови
- влажност, изразена во %
- притисок, изразен во hPa
- глобална радијација, изразена во W/m²

Притисоци

Притисоците врз квалитетот на амбиентниот воздух потенцијално може да дојдат од повеќе извори, во различни форми и количини, од кои најзначајни се: транспорт, енергија (производство на топлинска и електрична енергија), индустрија.

Во пошироката околина не постојат мониторинг можности кои би дале прецизни податоци за квалитетот на воздухот.

На територијата на потесната околина на планскиот опфат нема стопански активности кои би можеле да имаат влијанија врз воздухот. Од индивидуалните може да се наведат активностите на одгледување на стока во околните населени места, како и движење по земјени патишта.

Од тие причини со голема веројатност може да се претпостави дека квалитетот на амбиентниот воздух е со висок квалитет, односно голема апсорптивна моќ.

4.2.6 Управување со отпад

Според податоците на Државниот завод за статистика, вкупното количество на собран комунален отпад во Република Македонија во 2016 година изнесува 610 227 тони. Споредено со 2015 година, вкупното количество на собран комунален отпад во 2016 година бележи намалување од 1.6 %. Најголемо количество на собран комунален отпад е забележано во Скопскиот регион - 160 290 тони или 26,2% од вкупното собрано количество во Република Македонија. Од вкупното количество на собран комунален отпад, 512 657 тони или 84 % се собрани од домаќинствата, а останатите 16% од правни и физички лица (комерцијален отпад).

Според видовите на отпад, најголемо количество на собран отпад е измешан комунален отпад, 543 644 тони или 89%, а најмало количество е отпад од гума, 656 тони или 0.1% од вкупното количество собран комунален отпад.

Според статистичките податоци, вкупното количество на создаден комунален отпад во Република Македонија во 2016 година изнесува 796 585 тони. Годишното количество на создаден комунален отпад по жител во 2016 година изнесува 376 кг по жител што е за 1.1 % помалку отколку во 2015 година. Најголемо количество на собран комунален отпад (99.4%) се отстранува на депонија.

Општина Штип

Со комуналниот и другиот неопасен отпад во општина Штип, управува Јавното комунално претпријатие Исар - Штип, кое е основано за вршење на комуналните дејности на територијата на Општина Штип. Во согласност со податоците ЈП „Исар“-Штип, дневното количество на генериран комунален отпад изнесува 57.767 t/ден.

Собирањето на комуналниот цврст и технолошкиот отпад, се врши во специјални садови и тоа:

- 300 контејнери со запремина од 1,1 m³, распоредени во централното градско подрачје,
- 230 контејнери со запремина од 5 m³ распоредени на територијата на градот, во индустриската зона, и приградските населби, и
- канти за отпад од 80-120 l, распоредени на физички лица.

Видови на отпад кои се генерираат во општина Штип се:

- комунален отпад;
- земјоделски и биоразградлив отпад;
- индустриски отпад;
- медицински и ветеринарен отпад и
- други видови на отпад.

За собирањето на комуналниот цврст отпад, на територијата на Општината, поставени се контејнери за собирање на: мешан комунален отпад, харија (трговски објекти и јавни институции), ПЕТ амбалажа (јавни површини), и комбинирано собирање на ПЕТ амбалажа и хартија (јавни површини-урбани заедници).

Општина Радовиш

За собирање на отпадот кој што се создава на територијата на општина Радовиш, задолжено е ЈП Плаваја. Отпадот од градот и населените места се собира еднаш дневно со помош на пет возила, од кои две контејнерки и три трактори. Дневно се собираат и депонираат околу 32 m³ комунален отпад и околу 10 m³ индустриски отпад.

Услугите за собирање и транспортирање на отпад во урбаниот дел на градот целосно ги обезбедува Јавното Претпријатие Плаваја - Радовиш, додека за руралниот дел, оваа услуга воглавно недостасува. Со 9663 домаќинства и 28988 жители, во општината Радовиш се создаваат 6860 тони отпад годишно. Според податоците 4070 тони комунален отпад годишно се собираат.

Општина Конче

Управувањето со отпадот на територијата на општина Конче го врши ЈКП Лакавица, кое еднаш неделно врши собирање на комуналниот отпад. Од седумте активни селски населби на територија на општината, само од четири се врши собирање на отпад (тие што се лоцирани на патот Конче - Радовиш): Дедино, Конче, Ракитец и Љубница. Од вкупно 600 домови во општината, отпадот се собира само од 100, т.е. опфатеноста на населението со услугата за собирање на отпад е 8,5%, а опфатеноста на куќите е 9%.

Домаќинствата од кои се собира отпадот, истиот го исфрлаат во метални буриња, а трговските дукни користат пластични канти со капацитет од 130 l. Собирањето и транспортот на отпадот се врши со помош на изнајмени трактори и отпадот се депонира без понатамошен третман (набивање, тампонирање и сл.).

На територијата на општина Конче најмногу се создава комунален цврст отпад. Количината на овој отпад изнесува 5000 m³ годишно или 2000 тони. Според проценките на ЈКП Лакавица, од општината годишно се подигаат и депонираат 800 тони комунален отпад.

Имајќи предвид дека се работи за рурална општина, во која најзастапен сектор е земјоделството, во општина Конче годишно се генерираат 262 тони органски отпад како фракција на цврстиот комунален отпад.

Отстранување на отпадот

Општина Штип

Генерираниот комунален отпад од Општина Штип, се одложува на санитарната градска депонија, позиционирана на локалитетот „Трештена Скала“, на оддалеченост од 4 km од Градот и 2 km од обиколниот пат Скопје-Струмица. Вкупната површина на санитарната градска депонијата „Трештена Скала“ изнесува 16 ha.

На депонијата се одвиваат процесите на планско одлагање и депонирање на комуналниот отпад. Оваа локација е во употреба од 2004 година, и истата има капацитет да прими количина на отпад, која се создава во градот Штип и околните населени места за период од околу 20 години.

Општина Радовиш

Комуналниот отпад собран од повеќе од 17.000 корисници на услугите на ЈП Плаваја се депонира на градската депонија во Радовиш. На депонијата се проценува дека досега се депонира околу 50.000 m³ мешан комунален отпад на површина од околу 11.000 m².

Општина Конче

Во општина Конче, собраниот отпад се носи на локалната општинска депонија, лоцирана во близина на селото Конче. Депонијата зафаќа површина од 0.5 ha и истата не ги задоволува потребите на општината. Покрај оваа депонија, на територија на општината

евидентирани се и 14 диви депонии, кои се релативно мали и истите повремено се чистат од страна на ЈКП Лакавица.

4.2.7 Бучава и вибрации во животната средина во подрачјето

Бучавата во животната средина е во постојан пораст, особено тешко се контролира, во густо населените агломерации и резиденцијалните средини во близина на автопатишта, железнички пруги и аеродроми. Таа зазема значајно место во редот на негативните последици врз животната средина и претставува бучава предизвикана од несакан или штетен надворешен звук, создаден од човековите активности, којшто, предизвикува непријатност и вознемирување. Најголеми извори на бучавата во животната средина се превозните средства од патен, железнички и воздушен сообраќај, индустриската активност, бучава од соседството и особено значајна и специфична за Македонија е бучавата од градежните активности. Влијанијата на бучавата врз луѓето се сумирани на следната слика.

Мерењето и следењето на бучавата се потребни за постигнување и одржување на нивоа на бучава во животната средина во рамки на граничните вредности, дефинирани во четири подрачја според степенот за заштита од бучава, со крајна цел да се заштити здравјето и добросостојбата на населението. Согласно постојната законска регулатива, податоците од мерењето и следењето на нивото на бучава се доставуваат до Министерството за животна средина и просторно планирање, Македонски информативен центар за животна средина.

Законот ги определува основните носители на обврската за заштита од бучава во животната средина, а тоа се:

- Органите на државната управа;
- Општините, градот Скопје и општините во градот Скопје;
- Правните и физички лица.

Според Законот за заштита од бучава во животната средина, бучава во животната средина е бучава предизвикана од несакан или штетен надворешен звук создаден од човековите активности кој што е наметнат од блиската средина и предизвикува непријатност и вознемирување, вклучувајќи ја и бучавата емитувана од превозни средства, патен, железнички и воздушен сообраќај и од места на индустриска активност. Непријатност од бучава значи вознемиреност предизвикана од емисија на звук кој е чест и/или долготраен, создаден во определно време и место, а кој ги попречува или влијае на вообичаената активност и работа, концентрација, одморот и спиење на луѓето. Вознемиреност од бучава се дефинира преку степенот на вознемиреност на населението од бучава определена со помош на теренски примери или увиди.

Граничните вредности за основните индикатори за бучавата во животната средина се утврдени во Правилникот за гранични вредности на нивото на бучава. Според степенот за заштита од бучава, граничните вредности за основните индикатори за бучавата во животната средина предизвикана од различни извори не треба да бидат повисоки од:

Подрачје диференцирано според степенот на заштита од бучава	Ниво на бучава изразено во dB		
	Лд	Лв	Лн
Подрачје од прв степен	50	50	40
Подрачје од втор степен	55	55	45
Подрачје од трет степен	60	60	55
Подрачје од четврт степен	70	70	60

Лд - ден (период од 07,00 до 19,00 часот), Лв - вечер (период од 19,00 до 23,00 часот) / Лн - ноќ (период од 23,00 до 07,00 часот)

Подрачјата според степенот на заштита од бучава се определени во Правилникот за локациите на мерните станици и мерните места (2008).

- Подрачје со I степен на заштита од бучава е подрачје наменето за туризам и рекреација, подрачје во непосредна близина на здравствени установи за болничко лекување и подрачје на национални паркови и природни резервати.
- Подрачје со II степен на заштита од бучава е подрачје кое е примарно наменето за престој, односно станбен реон, подрачје во околина на објекти наменети за воспитна и образовна дејност, објекти за социјална заштита наменети за сместување на деца и стари лица и објекти за примарна здравствена заштита, подрачје на игралишта и јавни паркови, јавни зеленила и рекреациски површини и подрачја на локални паркови.
- Подрачје со III степен на заштита од бучава е подрачје каде е дозволен зафат во околината, во кое помалку ќе смета предизивувањето на бучава, односно трговско - деловно - станбено подрачје, кое истовремено е наменето за престој, односно во кое има објекти во кои има заштитени простории, занаетчиски и слични дејности на производство (мешано подрачје), подрачје наменето за земјоделска дејност и јавни центри, каде се вршат управни, трговски, услужни и угостителски дејности.
- Подрачје со IV степен на заштита од бучава е подрачје каде се дозволени зафати во околината, кои можат да предизвикаат пречење со бучава, подрачје без станови, наменето за индустриски и занаетчиски или други слични производствени дејности, транспортни дејности, дејности за складирање и сервисни дејности и комунални дејности кои создаваат поголема бучава.

5 ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Во продолжение се дадени целите на заштита на животна средина на ниво на законодавство релевантно за планскиот документ, поединечно за секој медиум и аспект.

Заштита на животна средина – генерално

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на животот и на здравјето на луѓето;
- Заштита на биолошката разновидност;
- Рационално и одржливо користење на природните богатства и
- Спроведување и унапредување на мерките за решавање на регионалните и на глобалните проблеми на животната средина.

Заштита на воздухот

- Избегнување, спречување и намалување на штетните ефекти врз човековото здравје и животната средина како целина, вклучувајќи ги и биолошката разновидност, природното богатство и историското и културното наследство;
- Обезбедување на соодветна информација за квалитетот на амбиентниот воздух;
- Спречување и намалување на загадувањата кои предизвикуваат промена на климата и
- Одржување на квалитетот на амбиентниот воздух таму каде што е добар и подобрување во други случаи.

Управување и заштита на водите

- достапност до доволно количество квалитетна вода, во согласност со начелата за одржливо управување со водите за пиење и за производство на храна, за потребите на земјоделството, индустријата, хидроенергетските потреби, за потребите на парковите и други јавни површини, туризмот, пловидбата и за други потреби,
- заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни екосистеми и на екосистемите зависни од водата, заштита и унапредувањето на водната средина преку рационално и одржливо користење на водите, како и прогресивно намалување на штетните испуштања и постепено елиминирање на емисиите на опасни материи и супстанции во водите,
- ублажување на последиците од штетното дејство на водите и од недостигот на вода и
- заштита и унапредување на животната средина и природата, на водните еко системи и на биолошката разновидност и заштита на здравјето на луѓето.

Заштита на почва

Со оглед на тоа што нема национално законодавство за почви, не постојат национални цели за заштита на почвите. Почвата се заштитува со почитување на останатото и целокупно законодавство за животна средина.

Управување со отпадот

Законот за управување со отпад ги поставува следните цели што истиот треба да ги обезбеди со негова имплементација:

- избегнување и, во најголема можна мера, намалување на количеството на создадениот отпад;
- искористување на употребливите состојки на отпадот;

- одржлив развој, преку зачувување и заштеда на природните ресурси;
- спречување на негативните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- отстранување на отпадот, на начин што е прифатлив за животната средина и
- висок степен на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Заштита од бучава во животната средина

- создавање здрави услови за животот на луѓето и заштита на животната средина од бучава,
- преземање мерки и активности за избегнување, спречување или намалување на бучавата,
- преземање на мерки за заштита од бучава која е наметната од блиската средина и предизвикува непријатност и вознемирување,
- отстранување или намалување на штетните ефекти кои се последица од изложеноста на бучавата во медиумите и областите на животната средина и
- обезбедување на основа за развивање на мерки за намалување на бучавата што ја емитуваат поголемите извори, особено патните, железничките и водните превозни средства и инфраструктура, воздухопловите, опремата што се користи на отворен простор и во индустријата, како и мобилните механички средства за работа

Заштита на биолошката и пределската разновидност и заштита на природното наследство

- Утврдување и следење на состојбата на природата;
- Зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа;
- Установување на мрежа на заштитени подрачја поради трајна заштита на својствата врз основа на кои го стекнале статусот на природно наследство;
- Обезбедување на одржливо користење на природно богатство во интерес на сегашниот и идниот развој, без значително оштетување на деловите на природата и со што помали нарушувања на природната рамнотежа;
- Спречување на штетните активности на физички и правни лица и нарушувања во природата како последица на технолошкиот развој и извршување на дејности, односно обезбедување на што поповолни услови за заштита и развој на природата и
- Обезбедување на правото на граѓаните на здрава животна средина.

Здравје на човекот

- Минимизирање на бучавата, вибрациите, емисиите од сообраќајот, индустриските процеси и експлоатацијата на сировини во некои индустриски гранки.

Материјални средства

- Избегнување на ризик од поплави или крајбрежна ерозија при избор на локацијата за инвестирање.

Културно наследство

- Промовирање на заштита и зачувување на културното, вклучувајќи архитектонско и археолошко наследство.

5.1 Цели на национално или меѓународно ниво релевантни за планскиот документ

Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на урбанистичкиот план, односно кои се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија предложени во овој извештај се:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина,
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот,
- Достапност до доволно количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, третман на отпадни индустриски води од страна на самите субјекти,
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин,
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот,
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште,
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси,
- Користење на обновливи извори на енергија,
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет,
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата.

Во рамки на националната правна рамка, следните национални документи релевантни за планскиот документ се земени предвид во однос на целите на животна средина:

- ❑ Просторен План на Република Македонија (2002-2020)
- ❑ Стратегија за регионален развој на Република Македонија 2009 – 2019
- ❑ Индустриска политика на Република Македонија (2009-2020)
- ❑ Национален акционен план за животна средина – НЕАП (2006-2011)
- ❑ Национална стратегија за управување со отпад на Република Македонија (2008-2020)
- ❑ Национален план за управување со отпад на Република Македонија (2009-2015)
- ❑ Национална стратегија за води на Република Македонија (2012-2042)
- ❑ Национален план за заштита на амбиентен воздух на Република Македонија (2013 – 2018)
- ❑ Национална стратегија за биолошка разновидност со акциски план (нацрт)
- ❑ Стратегија за демографски развој на Република Македонија (2008 – 2015)

Просторен План на Република Македонија (2002-2020)

Просторниот план на РМ претставува стратегија за просторен развој на земјата, кој дава насоки за намената, користењето, заштитата, организацијата, уредувањето и управувањето со просторот, преку:

- остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата,
- обезбедување услови за значително поголема инфраструктурна и економска интеграција со соседните и останатите европски земји,
- усмерување на развојот на одделни области и краеве според реалните можности, особености и потенцијали,
- порамномерна и порационална разместеност на индустријата,

- индустрискиот развој да се темели на оптимално користење на компаративни предности на одделни подрачја на земјата и соодветна дисперзија на индустриските капацитети,
- рамномерна разместеност на индустриските капацитети во просторот усогласена со основните фактори на развој,
- поттикнување на селективниот развој на индустријата во малите центри, посебно на недоволно развиените подрачја,
- вклучување на еколошките преференци во развојот на индустријата и нејзина алокација и разместување,
- развој на индустријата во насока на поефикасно управување и технолошка модернизација,
- рационална комбинација и алокација на расположивите ресурси преку ефектуирање на постојните и изградба на нови преработувачки производствени капацитети

Стратегија за регионален развој на Република Македонија 2009 – 2019

Цели на Стратегијата за регионален развој:

- Рамномерен и одржлив развој на целата територија на РМ, заснован врз моделот на полицентричен развој;
- Намалување на диспаратите меѓу и во рамките на планските региони и подигнување на квалитетот на животот на сите граѓани;
- Зголемување на конкурентноста на планските региони преку јакнење на нивниот
- Иновациски капацитет, оптимално користење и валоризирање на природното богатство, човечкиот капитал и економските особености на планските региони;
- Зачувување и развивање на посебниот идентитет на планските региони, како и нивна афирмација и развој;
- Ревитализација на селата и развој на подрачјата со специфични развојни потреби.

Индустриска политика на Република Македонија (2009-2020)

Индустриската политика на РМ е национален стратешки документ за зголемување на конкурентноста на македонската индустрија и економијата воопшто, преку координирање на политиките за конкурентност во Република Македонија. Основна цел на овој документ е да придонесе кон зголемување на конкурентноста на домашната индустрија, базирана на знаење, иновации и истражувања кои водат кон раст и развој, создавање стимулативна деловна и инвестициона клима и поддршка на претпријатијата за подобрување на нивните конкурентни способности со стекнување на знаења, нови технологии и пазари. Стратешки цели (области на делување) за реализирање на визијата на македонската индустриска политика се:

- Меѓународна соработка
- Применети истражувања, развој и иновации
- Еколошки производи и услуги за одржлив развој
- Развој на мали и средни претпријатија и претприемништво
- Соработка во кластери и мрежи

Национален акционен план за животна средина – НЕАП (2006-2011)

НЕАП-от ги дефинира насоките и приоритетите на РМ на полето на животната средина. Документот воспоставува општи приоритети и цели, и тоа во доменот на:

- Процесот на приближување кон политиките на ЕУ во областа на животната средина.
- Интеграција на политиката за заштита на животната средина во останатите секторски политики.
- Утврдување на административните структури потребни за обезбедување на ефикасно управување со животната средина.
- Обезбедување платформа за ефикасна имплементација и спроведување на барањата за заштита на животната средина.
- Насоки за еколошки одржлив пристап преку интегрирање на аспектите на заштитата на животната средина во активностите на различните сектори, водејќи, истовремено, грижа за социјалните потреби и заложбите за економски раст.

5.2 Цели релевантни за планскиот документ на регионално ниво

Просторен план на Источен плански регион (2013-2030), нацрт (2016)

Основната цел на Планот е да се насочи интегралниот развој во регионот кон оптимално користење на природните погодности создавајќи услови за организација и уредување на просторот како единствена функционална и просторна целина преку:

- Поврзување на Регионот со неговото опкружување;
- Просторна организација која ќе овозможи интеграција и рамнотежа во развојот на населбите, стопанството и социоекономскиот живот;
- Синхронизација на сите активности во просторот преку дефинирање на намената и користењето на земјиштето;
- Создавање на погодни услови за живеење и инфраструктурна поврзаност на населбите во зависност од нивната просторната разместеност;
- Насочување и усогласување на изградбата на инфраструктурата (сообраќајна, енергетска, водостопанска) со потребите на населението и стопанството;
- Обезбедување на услови за создавање и одржување на стабилна еколошка рамнотежа (заштита на природата и животната средина).

Програма за развој на Источен плански регион 2015 – 2019 година

- Економски развиен регион, пошироко препознаен како атрактивен за инвестирање:

Приоритет 1 Искористување на расположливите ресурси и конкурентски предности за привлекување на инвеститори во регионот	
Резултат	Индикатор
Идентификувани неискористени минерални сировини,	Обем на инвестиции
Број на дефинирани можности за отворање на нови рудници	Број на нови вработувања

- Современо и квалитетно образование, здравство и социјални дејности во регионот

- Сочувана и унапредена животна средина

Приоритет 1 Регионално управување со отпад
Заштита на водните ресурси
Одржливо користење на енергија
Климатски промени и заштита на биодиверзитет
Пошумени површини

- Создадени услови за организирано и поврзано искористување на капацитетите за земјоделски и рурален развој

Приоритет 1 Создавање на инфраструктурни и други поврзани услови за земјоделски и рурален развој на регионот
Приоритет 2 Подобрување на капацитетите во земјоделството и промоција земјоделството и руралниот развој

- Источниот регион е туристичка дестинација позната по разновидната понуда на селективните видови туризам

Приоритет 1 Развој на селективни видови на туризам (планински, рурален, културен и спа туризам
Приоритет 2 Зајакнување на институционалните и човечки капацитети за развој во туристичкиот сектор

Програма за развој на Југоисточниот плански регион 2015 – 2019 година

- Поттикнување на економски раст во регионот

Приоритет 1.1: Институционална поддршка на бизнис секторот и зајакнување на капацитетите на малите и средните претпријатија
Приоритет 1.2: Промоција на регионот и привлекување на инвестиции
Приоритет 1.3: Зголемување на извозот и подобрување на конкурентноста на извозно ориентирани фирми

- Одржлив развој на туризмот и културата

Приоритет 1 Развој на туристичка и културна инфраструктура
Приоритет 2 Интегрирање на туристичката понуда и промоција на туристичка дестинација
Приоритет 3 Развој и вмрежување на човечките ресурси

- Социјална и економска сигурност на регионот
- Развивање на современа и функционална инфраструктура за економски развој и подобар животен стандард
- Развој на конкурентно земјоделско производство и унапредување на животот во руралните подрачје
- Воспоставување на одржливи системи за управување со животната средина

5.3 Цели релевантни за планскиот документ на локално ниво

Стратегија за локален економски развој (ЛЕР) на општина Штип (2012-2017)

Целта на стратешкиот план за развој е потребата да се обезбедат среднорочни насоки за имплементација на визијата на општина Штип, во следите приоритетни области:

- Економија
- Инфраструктура
- Здравство и социјална политика
- Образование, култура и спорт
- Животна средина

Стратешки план за 2007-2011, општини Радовиш и Конче

Целта на стратешкиот план за подобрување на условите за живот на граѓаните преку:

- I. Ревитализирање на постојните и создавање нови стопански капацитети, преку:
 - Поддршка при формирањето на нови мали и средни претпријатија;
 - Поддршка на постојните мали и средни претпријатија;
 - Поддршка на големите претпријатија и континуирана соработка со истите;
 - Поддршка при производството на здрава храна;
 - Поддршка на земјоделците-сточарите и земјоделскосточарското производство на постојните видови и култури, како и воведување на нови видови и култури;
 - Обезбедување и создавање на сигурни и трајни работни места;
- II. Подобрување на постоечката и изградба на нова инфраструктура
- III. Трајно решавање на станбениот статус
- IV. Креирање стратегија за одржлив економски развој во последните приоритетни области:
 - Мали и средни претпријатија;
 - Наука и образование;
 - Култура и спорт;
 - Граѓанскиот сектор
 - Руралниот развој
 - Туризмот (планински, селски, алтернативен, ловнориболовен, археолошки итн.);
 - Животна средина и енергетска ефикасност;
 - Социјаната инклузија.

Локални акциони планови за животна средина:

- Општина Штип (2013-2018)
- Општина Радовиш (2011-2015), Зелена Агенда Радовиш

Главна цел на плановите е постигнување на одржлив развој т.е. планирано управување со ресурсите во заедницата и заштита и унапредување на животната средина и природата, преку систем на мерки и активности за долгорочно планирање, заокружени со временска и финансиска рамка.

6 АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ

Подготовката на плански и програмски документи со кои се планира имплементација на плански документи, предвидува и разгледување на алтернативи. Разгледувањето на алтернативите може да се однесуваат на различни аспекти, од локација, опфат, обем итн. Алтернативите подразбираат разгледување и на аспекти како економска оправданост, финансиски можности и заштита на животната средина.

Согласно барањата на директивата за стратегиска оцена СОЖС извештајот за животната средина треба да ги земе во предвид "разумните алтернативи" и географскиот опсег на планот или програмата и ефектите врз животната средина од избраните алтернативи.

Колку е повисоко нивото на планот, толку повеќе стратешки се опциите кои најверојатно ќе бидат достапни. Спротивно на тоа, колку на пониско ниво е планот, стратешките опции се ограничени. Алтернативите треба да бидат реални и спроведливи и треба да вклучуваат различни приоди во рамки на законските и оперативните барања на одреден план.

Државната урбанистичка планска документација е изработена за локација дефинирана со линија и прекршни точки во рамки на земјиште кое е сопственост на државата, дадено под концесија на инвеститорот. Како таков, планската документација претставува плански документ од ниско ниво поради што стратешките опции за многу ограничени.

Со Државната урбанистичка планска документација, се предвидуваат следните наменски употреби на земјиштето:

Група на класи на намена

Г – производство, дистрибуција и сервис

Основна класа на намена

Г1 – тешка и загадувачка индустрија

Компатибилни класи на намена

Д2-заштитно зеленило

Е1-комунална инфраструктура

Е2-Комунална супраструктура

Е3-Некомпатибилна инфраструктур

Планскиот опфат што е предмет на изготвување на државна урбанистичка планска документација за градби за тешка и загадувачка индустрија за потребите на новиот рудник е во рамките на Просторниот план на Република Македонија, донесен во 2004 год. Условите за планирање на просторот се изработени од страна на Агенцијата за планирање на просторот и за истите е издадено Решение за услови за планирање од страна МЖСПП. Во Условите за планирање на просторот, произлезени од Просторниот План на РМ акцент се става на намената на земјиштето и бонитетот на земјиштето, заштитата на животната средина, на инфраструктурата, како и на економските основи, односно влијанието на рудникот врз развој на стопанството, односно во Република Македонија. Опфатот не подлежи на предходна урбанистичка планска документација.

Планскиот концепт е поставен врз основа анализата на просторот, анализата на можностите за просторен развој и Планската програма и потребите на концесионерот. Планскиот концепт е во директна зависност од природните фактори, посебно од конфигурацијата на теренот и од можностите за просторна композиција, односно естетско обликување на просторот согласно намената. Планскиот концепт е условен и од мерките за заштита и спасување.

Планскиот опфат се наоѓа во границите на концесискиот опфат на концесионерот, што во апсолутни рамки ја диктира намената предвидена со планскиот документ и локацијата на содржините предвидени во него. Дополнително, со геолошките истражувања се потврдени локациите со рудни резерви што исто така ги ограничува просторните опции на планскиот документ.

Со оглед на тоа што планскиот документ оди со решение за транспорт на рудата (транспортен систем), очигледно дека во тој дел опциите за транспорт на експлоатираната минерална маса била разгледувана порано и усвоена како најдобро решение (спроедено со камионски транспорт).

Повеќе алтернативи се очекуваат и треба да бидат анализирани на техничко ниво на каде инвеститорот ги анализира можностите за експлоатација и производство во однос на можностите на просторот и останатите услови за работа. Секако, на ниво на проект исто така ќе следат анализи на алтернативи кои повеќе се очекува да се однесуваат технички и технолошки аспекти. Од аспект на просторна реализација на планскиот документ, алтернативите се условени и ограничени на ниво на концесиски простор каде што сите содржини се предвидени со планскиот и идните технички документи.

На ниво на плански опфат, инвеститорот врз основа на претходно утврдена состојба на животната средина во опфатот треба да го анализира микропозиционирањето на одделните проектни структури. Дополнително, во анализата на алтернативите и изборот на технички решенија, инвеститорот неопходно е да ги земе законските прописи релевантни за видот на проектот предвиден со планскиот документ.

7 ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Извршена е анализа на влијанијата од имплементацијата на предвидениот плански документ. Анализата е направена согласно упатствата дадени во *Уредбата за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето*⁸. При извршената анализа земени се предвид сите релевантни влијанија и нивните карактеристики, како и целите и насоките од повисоките и поврзаните релевантни планови, и целите на животна средина релевантни за планскиот документ.

Имплементацијата на планскиот документ е во насока на просторно организирање на предметниот плански опфат, во насока на искористување на сите просторни можности на локацијата и нивно ставање во функција на локален и регионален економски развој.

Имајќи ја предвид главната намена на планскиот документ и развој на индустрија, имплементација на државната урбанистичка планска документација може да предизвика промени и влијанија врз животната средина, поради што во продолжение на ова поглавје се врши анализа на истите.

Имплементацијата на планскиот документ, онака како што е предвиден со сите негови цели, нема конфликти со постоечките поврзани и релевантни плански документи и документи од повисок ранг.

Подетално разгледување на влијанијата врз животната средина и планирање на соодветни мерки за спречување и контрола на загадувањето неопходно е да се направи на ниво на техничка и проектна документација при познати технички детали за намерата на инвеститорот. Со оглед на видот и обемот на проектите предвидени со планскиот документ, неопходно е да се спроведе оценка на влијание на проектот врз животната средина и да се подготви Студија за животна средина. Во услови на повеќе познати детали, а во зависност од обемот и потребите, за други помали поврзани проекти можеби би било неопходно да се спроведе оценка на влијанието на ниво на елаборат за заштита на животна средина.

Активноста предмет на овој плански документ, експлоатација на минерални сировини, подлежи да добивање на интегрирана еколошка дозвола согласно видот и нејзиниот капацитет за што инвеститорот неопходно е да подготви и поднесе барање за добивање на интегрирана еколошка дозвола до надлежниот орган. На тој начин, работата на идната активност ќе биде предмет на редовна контрола и мониторинг од страна на надлежниот орган.

Заклучоците од овој извештај треба да бидат земени во предвид при сите идни анализи на влијанијата што ќе се прават на пониско и техничко ниво.

7.1 Урбанизација на просторот

Во изминатиот период за овој плански опфат нема претходно изработен урбанистички план. Условите за планирање на просторот⁹ исклучиво се базираат врз Просторниот план на Р.Македонија.

По извршената анализа и обработка на добиените податоци¹⁰ утврдено е дека во планскиот опфат со површина од 472,38 ha нема изградени објекти, односно локалитетот што е предмет на разработка на оваа урбанистичко планска документација претставува дел од неизградено земјиште за што досега немало определено намена и истиот во еден дел можел да се користи како пасишта. Според добиените податоци од засегнатите

⁸ „Службен весник на РМ“ бр. 144 од 30.11.2007 година

⁹ Скопје, август 2017, тех. бр. Y12017

¹⁰ Направено во планскиот документ

страни¹¹ во рамките на планскиот опфат нема податоци за изградена комунална хидротехничка и телекомуникациска инфраструктура и нема изградени објекти со правен статус стекнат по основ на Законот за постапување со бесправно изградени објекти.

Планскиот опфат е погоден за изградба на рударско-индустриски комплекс, поради евидентирано и докажано присуство¹² на рудно богатство и претставува добра основа за експлоатација во наредните 10 години.

Просторниот план на РМ (2002 -2020) претставува највисок управувачки документ во делот на просторно планирање во РМ, по карактер интегрален развоен проект со чија помош се дефинира просторната организација на државата и целите и концепциите на просторниот развој на одделни области, како и условите за нивна реализација. Основната стратешка определба на Просторниот план на Републиката е остварување на повисок степен на вкупната функционална интегрираност на просторот на државата, што пак подразбира намалување на регионалните диспропорции, односно квалитативни промени во просторната, економската и социјалната структура, особено во подрачјата со изразени дисфункции на социјален и економски развој.

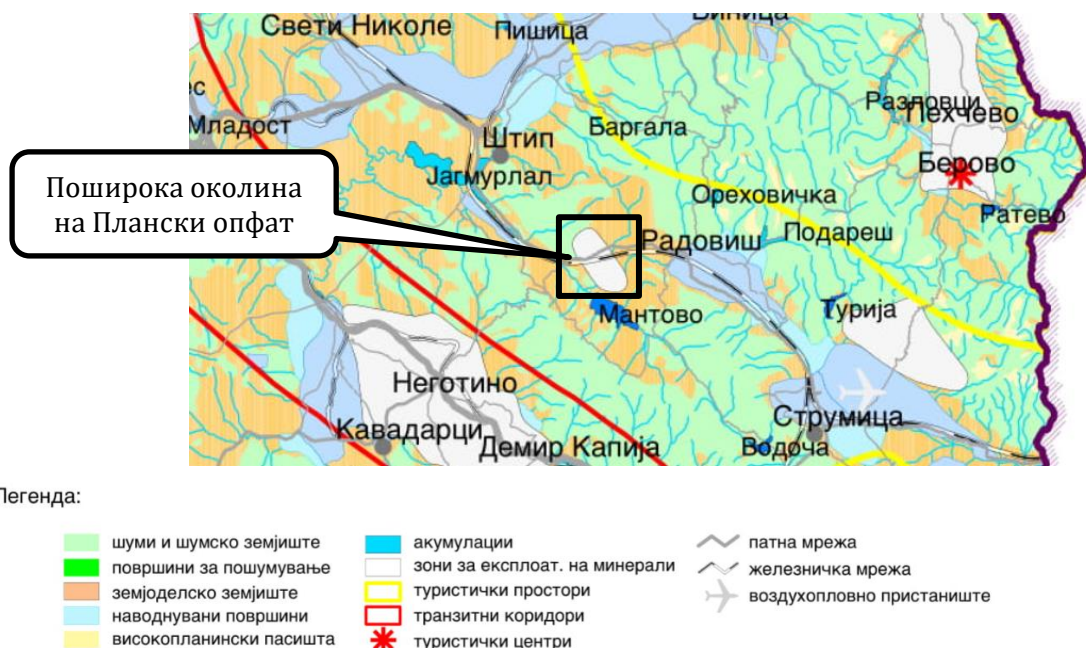
Во рамките на просторниот план, локалитетот Боров Дол (планскиот опфат) е идентификуван како дел од потенцијална зона за минерална експлоатација – метали со утврдени лежишта – појава на минерали. Во продолжение се дадени исечоци од релевантни карти за Реонизација на минерални сировини и Користење на земјиште (карта бр.5 и карта бр. 20 од Просторен план на РМ).



Слика Исечок од Карта за Реонизација на минерални сировини (Извор: Просторен план на РМ) (целата карта е дадена во Прилог 7 од овој извештај)

¹¹ Согласно член 32 од Законот за просторно и урбанистичко планирање, на барање на планер со број 0302-269/7 од 15.09.2017год

¹² Студија за оправданост на бараната концесија за експлоатација на минералната сировина бакар на локалитетот “Боров Дол”, општина Конче и општина Штип, Радовиш, Мај, 2015 година; Елаборат од изведените детални геолошки истражувања, со пресметка на геолошките рудни резерви, на минералната сировина бакар на локалитетот “боров дол”, општина Конче и општина Штип, Скопје, Декември, 2014 г.



Слика Исечок од Карта за Користење на земјиште (Извор: Просторен план на РМ)
(целата карта е дадена во Прилог 7 од овој извештај)

Експертниот елаборат *Состојба и можности за користење на минералните сировини претставува* составен дел од Просторниот план на РМ. Во овој документ, локалитетот Боров дол е идентификуван како дел од Вардарска зона на рудни реони во Македонија. Поглавје 3.3. Оценка на состојбата на цврстите минерални сировини од овој документ, во делот 3.3.1.3 Руди на бакар го утврдува следното:

“Оруднувањето на бакар е застапено на широк простор во Злетовско-Кратовската вулканска област, Руден реон на Бучим-Дамјан - Боров Дол и масивот Дрен-Боула помеѓу Гевгелија и Демир Капија. Минерализации на бакар настапуваат со оловото, цинкот, молибденот но најчесто со златото и среброто. Во светот најатрактивни се ниско процентни бакарни руди со големи количини. Во нашата држава се застапени руди од тој тип откриени во Бучим и ПластицаЗлатица.”

Наоѓалиште лежиште/рудник	Рудни резерви			Перспективни резерви	Капацитет
	А	В	С		
Бучим					
коп ЦРТ	608.770	2.527.643	10.894.370	8.943.422	2.400.000
коп ЦРТ		5.887.638	1.989.819		
Чукар		9.718.192	4.496.477	30.000.000	1.600.000
коп Чукар		13.343.475	5.249.670		
коп Бунарџик		5.514.392	7.379.959	50.000.000	
коп Вршник					
Боров Дол			29.950.000	300.000.000	
Иберли Буково			2.735.000	20.000.000	
Пластица-Златица				372.000.000	

Понатаму, истиот локалитет е утврдено во делот 3.3.1.6 Руди на злато:

“3.3.1.6. Руди на злато. Златото се јавува во примарни и секундарни наоѓалишта. Во примарните минерализација настапува како елементарно злато, но најчесто е придружник на бакарните руди, додека во речните наноси настапува секундарното злато. Примарното злато е откриено со бакарни оруднувања во рудното поле Бучим - Боров Дол, Пластица-Златица во Кратовската вулканска област и Алшар во Кожувската вулканска област. Речните творевини на Вардар, а посебно притоците Коњска и Анска Река се интересни на дезинтегрирано злато во песочно-чакалести седименти. Перспектива на злато на вулкански терени во Македонија се епитермални тип на лежишта и на речните наноси на Лакавица, Коњска Река, Пчиња, Анска Река и Вардар.

Златото е присутно заедно со бакар во Бучим, каде рудните резерви изнесуваат А - 608.770 тони, В - 36.991.340 тони, С1 - 30.010.295 тони и перспективни 88.943.422 тони. Во Боров Дол категоризирани резерви изнесуваат 29.950.000, а перспективни 300.000.000 тони. Моментно најперспективни се рудните комплекси Пластица-Златица со перспективни резерви на злато од 372.000.000 тони и Алшар од 250.000.000 тони.”

Понатаму во документот во квантитативните оценки на металични минерални сировини во просторот додадено е следното:

“Рудникот за бакар Бучим, рудниот коп Чукар, руден објект во отворање Боров Дол, рудно наоѓалиште Држанци и рудните појави Припор, Теранци, Тиса Баир, Тополница, Почивало, Радовиш, Подареш, Калугерица и Горни Липовиќ се наоѓаат во централниот средишен дел на Источна Македонија. Од металогенетската смисла припаѓа на СрпскоМакедонска провинција. Бучим, Чукар и Боров Дол припаѓаат на рудно поле Бучим - Дамјан - Боров Дол образувано по должината на контактот Вардарска зона и Српско-Македонска маса, додека Држанци, Припор, Теранци, Почивало, Радовиш, Подареш, Калугерица и Горни Липовиќ се формирани во кристалестиот комплекс на Српско-Македонска маса. Минерализација на бакар во рудните појави се наоѓа долж линиски структури, тектонизирани контактни зони и пунктни мининагомилувања.

Рудното поле Бучим - Дамјан - Боров Дол, во кое се наоѓа рудникот Бучим со откопаните резерви: Централно рудно тело, Чукар, Бунарџик и Вршник е изградено од прекамбриски гнајсеви и микашисти, палеозоиски шкрилци, јурски гранити, кредни флишни седименти, палеогени седименти, миоценски вулкански комплекс, миоценски седименти и квартарни творевини. Бакарната минерализација е комплексна, покрај бакар настапува магнетит и злато во економски концентрации. Рудното поле зафаќа површина од ссa 100 km².”

Како можност и потенцијал за експлоатација на минерални сировини, рударството генерално и/или локалитетот Боров Дол е препознаено и во локални и регионални стратешки документи за економски развој:

Просторен план на Источниот плански регион (2013 – 2030).

Овој просторен план го идентификува наоѓалиштето Боров Дол, како еден од приоритетните локалитети за експлоатација на металична минерална сировина:

‘Како приоритетни минерални сировини за експлоатација во регионот на ИПР се металичните минерални сировини, односно активните рудници („Саса“ и „Злетово“), како и наоѓалиштата „Кадиица“, „Боров Дол“ и „Пластица“; поглавје 7.5 Минерални сировини.

“Во тој поглед, главен план на јавните институции треба да е рационалното користење на постоечките капацитети („Саса“ и „Злетово“, „Пластица“, „Кадиица“ и „Боров Дол“) со што ќе се обезбеди повеќе децениска стабилност во поглед на производството и извозот на концентрати, како и стабилност и дополнителни вработувања. Главен аспект на обезбедување на дополнителни количини потребно е да се даде на доистражување на веќе постоечките концесионери со проширување на концесиите каде има активна експлоатација“; поглавје 7.5.1. Металични минерални сировини.

Стратешки план на општините Радовиш и Конче за периодот 2014-2020 година:

Рударството е идентификувано како силна страна, додека пак градење и проширување на нови капацитети за искористување на рудното богатство како можност во SWOT анализата.

Стратешки план за локален економски развој на општините Штип и Карбинци:

Во стратешка цел: Одржливо користење на природни ресурси и заштита на животната средина, планот идентификува развојна цели 1. Одржливо користење на минерални и енергетски сировини, во рамки на што како конкретна развојна цел се поставува Програма за истражување на минерални сировини, а во програмските индикатори се поставени: Категоризација на минерални и енергетски сировини и Директни странски инвестиции во експлоатација на минерални сировини во мил. \$ или Евра.

Програма за развој на Источен плански регион 2015 – 2019 година:

Во Среднорочна цел 1 Економски развиен регион, пошироко препознаен како атрактивен за инвестирање, како Приоритет 1.1 е дефинирано Искористување на расположливите ресурси и конкурентски предности за привлекување на инвеститори во регионот. Тука како излезен резултат е поставено Идентификувани неискористени минерални богатства, Број на дефинирани можности за отворање нови рудници, извори на минерална и топла вода. Во делот на Индикативни активности под мерка 1.1.1 Мапирање на конкурентските вредности на регионот, утврдено е подготовка на Студии за утврдување на неискористено минерално богатство во регионот и студии за можности за отворање на нови рудници, извори на минерална вода, топла вода, спа центри.

Програма за развој на Југоисточниот плански регион 2015 – 2019 година:

Во SWOT анализа, како силна страна се идентификуваат минералните сировини како значајна можност за подинамичен развој во секторот Рударство и вадење камен.

Од сето ова изнесено произлегува јасната оправданост за доделување на намената во анализираниот плански опфат.

7.2 Влијание врз население и човеково здравје

Имплементацијата на планскиот документ се очекува да има долгорочно позитивно влијание врз населението во општините Штип, Радовиш и Конче од економски и социјален аспект.

- Унапредување на состојбата со вработување во поширокиот регион, преку отворање нови работни места во текот на фазата на градба и во текот на оперативната фаза на проектот
- Интензивирање на економската активност во регионот и подобрување на животниот стандард на лицата директно или индиректно инволвирани во активноста на локацијата
- Позитивни сигнали за други потенцијални инвеститори
- Општо подобрување на социо-економските услови.

Имплементацијата на планскиот документ не предвидува раселување на население, ниту зафаќа значајни земјоделски површини (од квантитативен и квалитативен аспект) кои би биле предмет на аквизиција и би претпреле трајна пренамена, со што долгорочно би се влијаело на било кој начин на населението.

Имплементацијата на планскиот документ може да значи зголемен сообраќај и движење на товарни возила што може да доведе до влијанија врз коловозот и тековниот интензитет на сообраќај, а со тоа да се влијае на комфорот на жителите од околните места.

Со оглед на природата на активноста, имплементацијата на планскиот документ може да доведе до влијание врз режимот и квалитетот на површинските и подземните води во концесионото поле, поради што неопходни се деталните технички анализи за истото; но во услови на познати технички детали за проектот предвиден со планскиот документ.

Имајќи предвид дека оваа Стратешка оцена на влијанијата се превзема во раната фаза на планскиот процес, со примена на соодветни мерки и препораки може да се влијае да се спречат загадувањата и да се заштити здравјето на луѓето.

Детална анализа на влијанијата врз човековото здравје од поединечните проекти неопходно е да биде дел од соодветната документација за оцена на влијанието врз животната средина.

Планската документација предвидува реализација на проект што не вклучува опасни и штетни материи во својата работа, поради што ризикот врз животната средина не се очекува да биде значителен. Со оглед на обврската за еколошка дозвола, работата на идната инсталација за експлоатација на минерални сировини ќе биде под постојана контрола и мониторинг од надлежен орган со што ќе се постигне повисок степен на заштита во сите услови на работа.

7.3 Влијанија врз социо - економска состојба

7.3.1 Можности за вработување

Создавањето на работни места за потребите на имплементација на планскиот документ и изградбата на комплексот и во текот на неговата оперативна фаза може да се смета за значајна позитивна придобивка од проектот.

Во фаза на изградба ќе бидат потребни лица со широк дијапазон на квалификации од неквалификувани до висококвалификувани лица. Работните места за неквалификувани работници ќе опфаќаат активности за кои се бара главно физичка сила, додека работните места за кои се бараат полуквалификувани работници ќе вклучуваат работи на различни градежни позиции (армирано-бетонски работи, монтажни работи, инсталатерски работи, итн). Работните позиции за кои ќе се бараат висококвалификувани лица ќе вклучуваат раководење, надзор, контрола и одржување.

Во текот на оперативната фаза ќе биде потребен ангажман на рударска работна сила за потребите на површинскиот ископ на минерална сировина. Дополнително, ќе се јави потреба од висококвалификуван кадар за управување, надзор, контрола на процеси и одржување на комплексот. Според тековните проценки за вкупните потреби за вработување во комплекс, се очекува вработување на околу 150 – 200 лица.

Во однос на политиката за вработување, Инвеститорот ќе даде приоритет за вработување на жителите од локалните заедници и засегнатите општини, со првенство на блиските населени места. Тоа особено се однесува на работните места за неквалификувани и полуквалификувани лица за кои не се потребни специјални вештини. Веројатно ќе биде потребно работните позиции кои имплицираат потреба од висококвалификувани лица за видот на дејноста на комплексот да се пополнуваат со лица надвор од проектното подрачје. Потенцијалното несовпаѓање помеѓу локално достапните квалификации и потребите на проектот би можеле да се ублажат со соодветни програми за обука пред започнување со работа на рударскиот комплекс.

7.3.2 Придонес кон развојот на националната и регионална/локална економија

Основниот придонес за економијата на национално и регионално ниво од имплементацијата на проектот ќе бидат новите можности за стимулирање и интензивирање на економските активности и текови во регионот.

Досегашните проценки на обемот на севкупните инвестиции покажуваат дека нивото на истите ќе биде околу 86,1 милиони Евра¹³⁾, од кои 84,6 милиони евра се директни

¹³⁾ Извор: СТУДИЈА за оправданост на бараната концесија за експлоатација на минералната сировина бакар на локалитетот “Боров Дол”, општина Радовиш, општина Конче и општина Штип; Друштво

капитални инвестиции и постојани средства за потребите на комплексот (градежни објекти, опрема, транспортни средства, инсталации, итн), вклучително и за истражување и развој. Околу 1,5 милиони евра се очекувани обртни средства кои се неопходни за континуирано работење на комплексот.

Во тој контекст, се очекува дека значаен дел од финансиските средства за вкупната капитална инвестиција ќе бидат потрошени на градежни активности / услуги и услуги за набавка и инсталирање на потребна опрема, кои ќе бидат реализирани од домашни компании преку директни договори или како подизведувачи. Тоа ќе овозможи повисок приход за локалните компании и интензивирање на севкупниот економски раст во регионот. Од друга страна, приливот на работна сила ќе ја зголеми побарувачката за различен вид на услуги во поширокиот регион, вклучително сместување, добавување на храна, одржување на возила, добавување на градежен и друг вид на материјал, добавување на горива, итн, што пак ќе имплицира зголемување на севкупната комерцијална активност во регионот и индиректно ќе придонесе кон создавање на нови работни места.

Значајна придобивка од проектот ќе биде редовниот финансиски прилив во државниот јавен буџет во форма на даночни обврски во висина од 10% годишно од приходот на Инвеститорот и исплата на концесиските права во висина од 2% годишно од приходот остварен од процесот на производство на бакар¹⁴.

Имајќи го во предвид извозниот карактер на главниот производ на комплексот, како и тековните и предвидените цени на овој метал на светските трговски берзи, може да се очекува многу значајна економско – финансиска придобивка во форма на девизен прилив во Република Македонија.

Во генерален контекст, основен економски придонес за локалната заедница од предложениот проект се можностите за стимулирање и интензивирање на локалната економија и обезбедување на можности за вработување.

Може да се очекува зголемен приход во локалната заедница, и тоа преку:

- Нови директни вработувања во текот на изградбата и оперативната фаза на предложениот комплекс (социјален позитивен ефект, резултат на вработување на околу 150 - 200 лица во засегнатите општини, за кои е планирана просечна бруто плата од ЕУР 750 (просечна нето плата од ЕУР 500)¹⁵).
- Развивање на стопанството во засегнатите општини (ефект на стимулирање на развојот на останатите деловни субјекти во засегнатите општини).
- Зголемени финансиски приливи во општинските буџети, односно можност за интензивирање на општинските инвестиции во инфраструктура и други потреби
- Можност за развој на дополнителни сервисни дејности поврзани со комплексот.

Предложениот комплекс ќе придонесе за диверзификација на локалната економија, директно преку присуството на можности за нови вработувања и индиректно, во помала мера, преку потрошувачка на локално произведени стоки и услуги. Во зависност од обемот на набавките што ќе се вршат во локалните заедници, полза можат да имаат и другите сектори на локалната економија. Локалните набавки на општи материјали, производи и услуги (храна, угостителство, транспорт, обезбедување, итн.) може да резултира со раст на локалните претпријатија и локалната економија.

за ревизија, проценка, вештачење и финансиски консалтинг „ИДЕЈА ПЛУС РЕВИЗИЈА и КОНСАЛТИНГ“ ДОО Радовиш, 2015

¹⁴ Поврзано со преработката во постоечките капацитети на Бучим, не на локацијата на опфатот.

¹⁵ СТУДИЈА за оправданост на бараната концесија за експлоатација на минералната сировина бакар на локалитетот “Боров Дол”, општина Конче и општина Штип; Друштво за ревизија, проценка, вештачење и финансиски консалтинг „ИДЕЈА ПЛУС РЕВИЗИЈА и КОНСАЛТИНГ“ ДОО Радовиш, 2015

Можеби најважно, од економски аспект е што имплементацијата на планскиот документ ќе овозможи континуитет во работата на постоечкиот рудник Бучим ДООЕЛ Радовиш, со што социо - економските влијанија на 650 вработени и нивните фамилии, како и регионот не би биле доведени во прашање.

7.4 Влијанија врз квалитет на амбиентниот воздух

Со оглед на предвидената главна класа на намена и предвидените проектни активности, можно е имплементацијата на планскиот документ да има влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух.

Воспоставувањето на рудничките активности, односно градежната фаза ќе има одреден товар врз квалитетот на воздухот изразен во форма на емисии на прашина и емисии од мотори со внатрешно согорување од возилата и механизацијата вклучени во оваа фаза. Овие влијанија според веројатноста сигурно ќе се појават, а би биле од локален карактер и временски ограничени на траењето на самата фаза.

Оперативната фаза е поврзана исто така со различни извори на емисија кои во отсуство на техничките детали не се квантитативно и квалитативно определени. Со оглед на природата на активностите, извори на емисии би биле активностите на експлоатација на минералните сировини, потоа активностите на механичка обработка (дробење) на рудата и активности при транспорт на рудата низ планскиот опфат. Сите овие извори на ова ниво не може да бидат детално оценети во отсуство на технички детали. Веројаноста за случување е голема дека вакви емисии ќе се појават на дневна или неделна база (во зависност од изворот), локални во однос на карактер на просторна дистрибуција, неконтинуирани по траење.

Планскиот документ во однос на неговата намена предвидува заштитна бафер зона од 50-100 m по должината на периметарот на планскиот опфат што би имало улога на ублажување на евентуалните влијанија.

Влијанието на сите активности и процеси предвидени со имплементацијата на планскиот документ врз квалитетот на амбиентниот воздух треба да бидат предмет на анализа на студијата на оцена на влијанието врз животната средина од предвидената активност. Во рамките на студијата треба да се определат сите извори и влијанија што може да произлезат со имплементацијата на проектот, истите детално да се карактеризираат и да биде извршено оценка на влијанието врз квалитетот на амбиентниот воздух и здравјето на луѓето, по можност преку нивно прогнозирање и моделирање. Следствено, студијата да предложи соодветни мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на воздухот.

Од аспект на влијанија, иако за пошироката околина не постојат мерења за утврдување на квалитетот на воздухот, отсуството на позначајни извори упатува на висок апсорптивен капацитет на воздухот и отсуство на нарушувања. Ова би можело да значи дека не постои ризик од надминување на гранични вредности со имплементацијата на планот. Сепак, поради близината на населени места во околината на опфатот, неопходни се детални анализи на влијанијата и нивна проценка во однос на квалитетот на воздухот, како и целосна примена на сите мерки што ќе произлезат од тоа.

7.5 Влијание врз квалитет на површински и подземни води и почви

Со оглед на видот на активностите предвидени со планскиот документ, имплементацијата може да има одредено влијание врз квалитетот на површинските и подземните води, како и врз почвите. Сепак имајќи предвид дека со планскиот документ се предвидени само активности на експлоатација на минерални сировини без нивна преработка, истите не вклучуваат примена на било какви хемиски препарати кои би можеле да имаат влијание. Од тие причини, ризикот за загрозување се очекува да биде помал.

Во текот на фазата на изградба, влијанијата не се очекува да бидат значителни, освен во случаи на инциденти со сировини и помошни материјали (горива, масла и сл.) што може да имаат потенцијал на загрозување на квалитетот на површинските и подземните води и квалитетот на почвата.

Активностите на експлоатација на минерални сировини предвидуваат управување со минерални сировини и јаловина. Сите употреби на вода и создавање на отпадни води поврзани со оваа фаза неопходно е да биде детално анализирани во смисла на влијанија и соодветни мерки да бидат предвидени.

Од особен интерес за вакво тип на активности во идните анализи треба да биде создавање на т.н руднички води кои се составени од подземни и површински води со контакт на минерални сировини, а кои може да имаат потенцијал за загадување. Појавата на закиселување на површинските води е поврзана со руднички активности на металични сировини и истата може да значи ризик од промена на киселост и внес на металични содржини во површинските води. Од тие причини, извештајот упатува на детални анализи на овој аспект во идната студија.

Неправилното управување со сировини, помошни материјали и отпад исто така може да доведе до потенцијално влијание врз квалитетот на површински и подземни отпадни води.

Влијанието врз квалитетот на површинските и подземните води, како и врз почвите неопходно е детално да биде разгледано и определено во рамките на студијата за оцена на влијанието врз животната средина од конкретниот проект предвиден со планскиот документ. Во рамките на таа студија, треба да се направи детално определување на сите можни влијанија кои би можеле да произлезат со имплементацијата на активностите, минимум насоките на ова поглавје, нивен опис и проценка. Следствено, студијата треба да предложи соодветни технолошки и оперативни мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на водите и почвите.

7.6 Влијание поврзано со управување со отпад

Имплементацијата на планскиот документ може да резултира со влијанија по однос на прашањето на отпад.

Во рамки на фазата на инфраструктурно комплетирање на планскиот опфат, може да се очекуваат одредени фракции на инертен и неопасен отпад. Влијанието во оваа фаза се очекува да биде локално и без значителни карактеристики.

Во фазата на градба, најголем дел од отпадот би потекнал од активностите за расчистување на теренот со цел отпочнување на експлоатација, расчистување на теренот и поставување на потребната инфраструктура.

Оперативната фаза во најголем дел е поврзана со создавање на отпад од раскривка на теренот што потекнува од отворањето на површинскиот коп. Раскривката претставува рудничка јаловина, односно непродуктивна и некорисна маса што мора да се отстрани за да се дојде до рудоносните слоеви. Геолошките елаборати идентификуваат количини на раскривка што треба да бидат ископани и отстранети. Јаловината ќе биде депонирана на посебно место во рамките на локацијата на проектот, т.н. одлагалиште за рудничка јаловина. Во продолжение се дадени видовите отпад што се очекува да се создаваат во текот на оваа фаза.

- Рудничка јаловина,
- Мешан комунален отпад,
- Отпад од пакување,
- Метален отпад,
- Дрвен отпад,

- Отпад од одржување на механизација (искористени гуми, отпадно масло и филтри и сл.)

Влијанието врз животната средина по ова прашање неопходно е да биде соодветно анализирано и оценето во рамки на студијата за оцена на влијанието од активноста што се планира во планскиот опфат. Во таа насока, потребно е да бидат детално анализирани процесите што ќе резултираат со создавање на отпад, определување на можните видови отпад што ќе биде веројатно да се создаваат, да се опишат карактеристиките, да се предвидат количините, како и да се предвиди соодветен систем за правилно управување во текот на сите фази. Покрај тоа, потребно е во рамки на студијата да се анализираат можностите за повторно искористување на фракциите отпад или нивно рециклирање и враќање во процесот. За оној отпад чија единствена опција е финално одлагање потребно е да се проценат годишните количини, да се предвидат начините и можните локации за финално отстранување.

Управувањето со јаловина е уредено со законот за минерални сировини, поради што сите процеси на постапување со овој вид отпад неопходно е да ги следат релевантните прописи од законодавството за минерални сировини.

За сите создадени количини индустриски интертен и опасен отпад, согласно постоечките законски обврски, деловниот субјект одговорен за управување со процесот ќе биде должен да обезбеди соодветни услови на правилно собирање и привремено складирање во рамки на својата локација, како и негово финално отстранување.

7.7 Влијание од бучава

Имплементацијата на планскиот документ може да има влијание врз животната средина по однос на ова прашање.

Во рамки на фазата на изградба, појавата на бучава е поврзана со работата на гредежна механизација и транспортни возила и истата во голем дел не може да се избегне. Влијанието се очекува да биде неконтинуирано, локално и временски ограничено на фазата на изградба.

Во текот на оперативна фаза, од особен интерес се очекува да бидат активностите на експлоатација на минерални сировини што би се изведувале на отворен простор, а истите се поврзани со минирање, работа на механизација, машини и слично. Во зависност од плановите на експлоатација, минирањето би можело да биде од еднаш, неколку пати дневно до неколку пати неделно, додека пак активностите на дробење би можело да се очекуваат да се одвиваат секојдневно.

Планскиот документ во однос на неговата намена предвидува заштитна бафер зона од 50-100 m по должината на периметарот на планскиот опфат што би имало улога на ублажување на евентуалните влијанија.

Неопходни се детални оценки на можните влијанија кои би ги зеле предвид сите активности во оваа фаза и околностите на опкружувањето, по можност со примена на прогнозирање и моделирање на влијанијата. Врз основа на тоа, во рамките на студијата за животна средина неопходно е да се идентификуваат и соодветни мерки за контрола.

Обемот и интензитетот на влијанијата од бучавата како во фазата на изградба така и во оперативната фаза детално и соодветно ќе бидат определени и оценети во рамки на студијата за оцена на влијанието од активноста што се планира во планскиот опфат.

7.8 Влијание врз природното богатство, биолошка и пределска разновидност

Прегледот на постоечките релевантни документи за природа и биодиверзитет и природните вредности во планскиот опфат и неговата околина не укажуваат на постоење на засегнати заштитени подрачја, поради што идната намена на овој простор, односно

планскиот документ нема конфликт со планските и стратешки документи по однос на ова прашање.

Консултираните документи посочуваат на идентификувани вредности во околината потенцијални за заштита, поради што неопходни се детални истражувања на природните и биодиверзитетски карактеристики со цел идентификација и оцена на можните влијанија, на ниво на студија за оцена на животната средина.

7.9 Влијание врз културно и историско наследство

Согласно достапните податоци по однос на ова прашање, имплементацијата на планскиот документ не се очекува да има влијание врз културното и историско наследство. Според достапната документација по однос на ова прашање, а вклучена во државната планска документација, на планскиот опфат констатирано е дека не постои културно наследство.

Доколку во иднина на предметната локација се утврдат локалитети со културно наследство, ќе биде известена Управата за културно наследство и воедно ќе се изврши вградување на соодветен режим за заштита на недвижното наследство според заштитно-конзерваторските основи за културно наследство (согласно член 71 од Законот за заштита на културно наследство).

7.10 Влијание од несреќи и хаварии

Имплементацијата на планскиот документ и предвидениот технолошки процес не се поврзани со употреба на опасни материи, бидејќи активностите се фокусираат на експлоатацијата, а не и на преработка на минералните сировини. Од тие причини, ризикот од можна појава на несреќи и хаварии, во смисла на опасност и големина драстично е намален, а со тоа и можни штети врз животната средина.

Помали ризици може да бидат поврзани со управувањето со отпадните води и отпадот во рамките на планскиот опфат. Нивна идентификација и проценка би била можна при услови на познати технички детали.

Можните несреќи и хаварии, кои би можеле да настанат од имплементација на планскиот документ во текот на фазата на градба или оперативната фаза се неправилно управување со материи, појава на пожар, метеоролошки појави со карактеристики на елементарни непогоди, поплави, како и инциденти и хаварии предизвикани од најразлични дефекти. Покрај тоа, несреќи и хаварии може да бидат предизвикани од воени разурнувања и природни катастрофи.

Од аспект на потенцијал на природни хазарди и заштита од природни и елементарни катастрофи, планскиот опфат се наоѓа во потенцијална зона за одрони (Прилог 7 Карта бр. 12 Потенцијал за природни хазарди, Просторен план на РМ).

Во рамките на планскиот опфат најзначајни содржини/градби за овој аспект се површинскиот коп и одлагалиштето на јаловина. Тие се дефинираат и проектираат во рамки на техничка документација – руднички проект, а врз основа на детални геолошки, механички, хидрогеолошки и останати истражувања.

Доколку се применат мерките дефинирани во нормативно-правната регулатива за заштита од природни хазарди и технолошки ризици, влијанијата од овој вид значително би се намалиле.

7.11 Прекугранично влијание

Имплементација на планскиот документ не се очекува да има прекугранични влијанија, ниту во фазата на изградба, ниту во оперативната фаза.

8 ПРЕДВИДЕНИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И НЕУТРАЛИЗИРАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА

Идентификуваните влијанија врз специфичните медиуми и области на животната средина ќе бидат неутрализираани или намалени доколку бидат доследно почитувани и имплементирани одредбите на Законот за животна средина и другите вертикални релевантни закони за секој медиум или област соодветно, и соодветните национални стратешки политики.

Примената на соодветни мерки уште во најраната фаза од планирањето, вклопени во процесот на урбанистичко планирање или архитектонско проектирање ќе придонесе кон спречување на загадувањата и заштита на здравјето на луѓето.

Дополнителна заштита на животната средина се постигнува со мерките за контрола вклучени во различни фази од процесите, а кои треба да бидат дел од успешна имплементација на системите на заштита и управување со животната средина предвидени за идните активности и тоа на ниво на елаборати, студии за оценка на влијание или интегрирани еколошки дозволи.

Проектот предвиден со планскиот документ е предмет на оценка на влијанието врз животната средина на ниво на студија, каде на основа на детална идентификација и проценка на влијанијата, треба да бидат предвидени соодветни проектантски мерки за спречување и контрола на можните влијанија.

Активноста предмет на планскиот документ што произлегува од проектот, подлежи на добивање на интегрирана еколошка дозвола што подразбира работа на рудничката инсталација во посебен режим на контрола и мониторинг. Системот на дозволи на кои подлежи активноста од планскиот документ ќе обезбеди дека сите мерки идентификувани низ процесите на оценка на влијанието, на ниво на план и проект, ќе бидат имплементирани и преточени преку конкретни технички мерки за заштита на животната средина и истите ќе бидат следени во текот на работата.

Постојаната комуникација со надлежниот орган и навременото известување за сите позначајни ризици или хаварии ќе доведат до правилно и навремено реагирање, односно спречување и контрола на влијанијата врз животната средина.

Анализите на влијанијата и мерките утврдени во овој документ неопходно е да бидат земени во предвид при спроведувањето на оценката на влијанието врз животната средина од проектот предвиден со планскиот документ и истите да претставуваат насоки при постигнувањето на целите на животната средина.

8.1 Урбанизација на просторот

Имајќи предвид досега образложеното, постојат јасни оправдувања за доделување на предвидената намена на предметниот плански опфат од аспект на просторно уредување. Но тоа априори не треба да го оправда самиот проект предвиден со планскиот документ, односно функционирањето на рудничката инсталација. Неопходно е проектот да биде детално оценет на ниво на студија за животна средина, во однос на опкружувањето и основната состојба на животната средина и да се одредат соодветни мерки за контрола со цел висок степен на заштита на животната средина.

8.2 Мерки за намалување на влијанието врз население и човеково здравје

Примената на сите предложени мерки поодделно по различни влијанија, почнувајќи од фазата на планирање, преку фазата на проектирање и градење, па се до оперативната фаза, ќе овозможи спречување и контрола на идентификуваните можни влијанија, кои пак може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз населението и човековото здравје.

Предвидувањето и имплементацијата на мерки за редовна контрола, мониторинг и известување за работата и имплементацијата на мерките за заштита и контрола, исто така ќе придонесе кон намалување на сите влијанија и можните ризици.

8.3 Мерки за намалување на влијанието врз социо-економска состојба

Имплементацијата на планскиот документ ќе има значајно позитивно влијание на социо-економската состојба. Не е потребно да се предвидуваат мерки за намалување на влијанијата.

8.4 Мерки за намалување на влијанието врз квалитет на амбиентен воздух

Влијанијата од фазата на градба во планската документација ќе бидат краткотрајни и ограничени на времетраењето на самата фаза. Неопходно е инвеститорот да ги почитува роковите за градба дадени од надлежниот орган, како и условите за безбедна работа и градба поставени во соодветните документи и регулатива што се однесуваат на фазата на изградба, заедно со примена на добра градежна пракса.

Доколку се утврди потреба во текот на фазата на градба, надлежниот орган може да побара и донесе рестриктивни мерки во форма на краткотрајни или долготрајни прекини на работата, наложување на примена на поефикасни мерки за контрола на влијанијата и слично. Согласно деталните анализи во наредната фаза на оценка (ниво на студија), соодветни проектантски мерки се очекува да бидат предложени.

Планскиот документ предвидува заштитна бафер зона од 50-100 m по должината на периметарот на планскиот опфат што би имало улога на ублажување на евентуалните влијанија. Со усвојувањето на планскиот документ, инвеститорот и иден оператор на ИСКЗ инсталација има обврска да ја реализира оваа намена и да обезбеди бафер зона со соодветно високо зеленило, што би обезбедило визуелна и практична заштита. Деталите на овој појас треба да бидат усвоени од страна на стручни лица од областа, а во зависност од околината, влијанијата, близината на чувствителни рецептори и сл.

Во однос на влијанијата од различните фази на технолошкиот процес, со оглед на тоа што се работи за активности во доменот на интегрирано спречување и контрола на загадувањето (ИСКЗ) предвидени со планскиот документ, неопходна е примена на мерки на најдобри достапни техники (НДТ) во сите фази од процесот, примена на ефикасни системи за контрола на емисиите, правилното управување со штетни материи и нивно складирање, внимателно определување на ризиците од несреќи и примена на соодветни мерки, што ќе придонесе кон значително намалување на можното влијание по ова прашање.

Согласно деталните анализи што претстојат во студијата за влијание врз животната средина, истата треба да предвиди соодветни мерки за спречување и контрола на влијанијата, а истите да бидат имплементирани при реализација на предвидената активност.

Потенцијални специфичните влијанија може да се спречат и контролираат преку почитување и имплементација на мерките поставени во соодветните документи за заштита на животната средина, односно мерките во согласност и поставени од страна на надлежните органи.

8.5 Мерки за намалување на влијанието врз квалитетот на површински и подземни води и почва

За намалување на влијанијата врз квантитетот и квалитетот на водите што може да произлезат од оперативноста на активностите поврзани со имплементацијата на планскиот документ, се предлагаат следните мерки:

- доследна имплементација на мерките за управување со отпадните води предвидени во планската документација, утврдени врз основа на направени хидролошки и хидрогеолошки анализи на теренот,
- спроведување на мерки за управување со атмосферски / поројни води согласно претходно спроведена соодветна анализа на теренот,
- рационално користење на водата за сите примени во рамки на опфатот;
- примена на мерки за повторна употреба на водата, секогаш кога тоа е можно;
- одвоено собирање и постапување со различни видови отпадни води;
- оцена на апсорпцискиот капацитет на животната средина;
- редовна контрола на квалитетот на подземните води и пречистената вода;
- испуштање на пречистена вода во најблискиот реципиент согласно пропишаните гранични вредности за емисија;
- соодветно управување со милта од системите за третман на отпадните води;
- соодветно управување со отпадот;
- правилно чување и складирање на сировини, масла, масти и др.

Дополнителна заштита на водите и правилно управување со истите во оперативната фаза ќе се постигне со доследна имплементација на мерките пропишани со интегрираната еколошка дозвола задолжителна за активноста, потоа оние предвидени со планскиот документ и обврските поврзани со законската документација поврзана со користење и испуштање на води, како и спроведување на соодветна проценка на еколошка одговорност и ризиците кои би можеле да се појават од спроведувањето на активностите и имплементација на мерките од истата.

Правилното управување со сите сировини, помошни материјали и отпад и воспоставување на систем од мерки за таа цел, како и почитувањето на обврските поставени од надлежниот орган во соодветните документи за заштита на животната средина, ќе допринесе кон спречување и контрола на влијанијата кои носат ризици за квалитетот на површинските и подземните води.

Подготовката на техничката документација за имплементација на проектите предвидени со планскиот документ неопходно е да ги земе предвид сите мерки што ќе произлезат од анализите направени врз основа спроведени детални хидролошки и хидрогеолошки анализи, а во согласност со локалните потреби за вода и целите на стратешките планови на засегнатите општини и регионот. Секое црпење и користење на подземни и површински води во планскиот опфат за потребите на активноста предвидена со планскиот документ треба да биде во согласност со приоритетите за користење на водите утврдени во член 15 од Законот за води и одредбите што се однесуваат на црпење вода и испуштање на отпадни води, за што е неопходно добивање на водно право односно дозвола за црпење и дозвола за испуштање. Реискористување на водите секогаш кога е можно неопходно е да биде земено во предвид.

Редовната контрола на квалитетот и квантитетот на третираните отпадни води, подземните и површинските води, управувањето со отпадните води и создадениот отпад, како и редовна комуникација со надлежните органи ќе доведе кон елиминирање или намалување на можните ризици за влијание врз квалитетот на површинските и подземните води. Со цел редовно следење на имплементацијата на планскиот документ, неопходно е спроведување на соодветна мониторинг програма на водите утврдена во согласност со потребите и фактичката состојба на теренот.

Контрола на влијанијата врз квалитетот на почвите и нивна заштита ќе се постигне и со спроведување на соодветни мерки за спречување на појави на ерозија како и спроведување на мерки за постепена ремедијација на теренот по комплетирање активности на експлоатација, онака како што е утврдена во релевантната техничка документација што се однесува на овие активности.

Намалувањето на влијанијата врз почвата зависи и од имплементацијата на директните мерки кои се однесуваат на правилно управување со води и отпадни води, отпад, ракување со сировини, помошни материјали, масла, масти, горива, со кои ќе се спречат или избегнат негативните влијанија врз почвата, а индиректно и на подземните води.

Доколку оценката на влијанието направена во рамки на студијата, односно елаборатите за заштита на животната средина идентификува потреба од дополнителни мерки за контрола и заштита, истите треба да бидат земени предвид во рамки на соодветната техничка документација за конкретните активности.

8.6 Мерки за намалување на влијанието поврзани со управување со отпад

Со планскиот документ во планскиот опфат се дефинира една градежна парцела во чии рамки предвидено е да бидат се имплементираат сите активности предвидени со проектот за експлоатација на минерални сировини. Од аспект на урбанизација на просторот, лимитирани се можностите за идентификација и дефинирање на урбанистички мерки што би придонеле кон правилно управување со отпадот. Сите извори на создавање вклучувајќи и начините на постапување со отпадите треба да бидат реализирани само во рамките на градежната парцела, односно планскиот опфат.

Други мерки за контрола на влијанијата во делот на управувањето со отпад може да бидат разгледувани само од технички аспект на ниво на проектна и техничка документација. Во таа насока, за избегнување на влијанијата врз животната средина што може да бидат предизвикани од несоодветното управување со отпадот, неопходно е проектната односно техничко - технолошката документација за проектот предвиден со планскиот документ да биде заснована на принципот на хиерархија на отпадот, односно превенција, повторно користење, рециклирање, преработка, третман и депонирање на преостанатите количество на отпад што не може да се реупотреби.

За избегнување на влијанијата врз животната средина поврзани со управувањето со отпадот се препорачува примена на следните мерки:

- рационално искористување на сировините;
- намалување на создавање на отпад,
- селектирање,
- собирање,
- рециклирање,
- и превземање.

Сите овие мерки неопходно е да бидат вклучени во изработката на проектната документација, како и во начинот на управување со активноста предвидена со проектот (оперативна фаза).

Во смисла на управување со отпадот, соодветно на природата на активностите, видовите и количините на отпадот, начинот на управување и постапување со сите видови отпад треба да биде поставен на ниво на стратешки документ за инвеститорот/операторот – програма за управување со сите видови отпад. Па така, за јаловината согласно релевантното законодавство¹⁶, неопходно е да се подготви и имплементира план за управување со отпад од минерални сировини, додека за останатите видови отпад потребно е да се подготви програма за управување со отпад согласно член 21 од законот за управување со отпад. Контрола на влијанијата и заштита на сите медиуми на животната средина ќе се постигне со нејзино целосно имплементирање и редовно следење.

Дополнителни мерки за правилно управување со отпад создаден од идните активности во опфатот и детали за системот за управување со отпадот, можностите за искористување на делови од отпадот и сл, неопходно е дополнително да бидат анализирани во рамки на

¹⁶ Закон за минерални сировини

документите за заштита на животната средина. Доколку оценката на влијанието направена во рамки на студијата, односно елаборатите за заштита на животната средина идентификува потреба од дополнителни мерки за контрола и заштита, истите треба да бидат земени предвид во рамки на соодветната техничка документација за конкретните активности.

8.7 Мерки за намалување на влијанието од бучава

Со оглед на видот на планскиот документ и планирани активности со него, во најголем дел мерките за намалување на влијанија би биле од техничка и проектантска природа, а помалку урбанистички мерки. Активностите на експлоатација на минерални сировини, а со тоа дел од изворите на бучава, се одредени со локациите на експлоатација утврдени со геолошката документација.

Од просторен аспект, при лоцирањето на содржините од планот кои воедно предвидуваат поголеми извори на бучава, неоподно е покрај техничките можности, колку што е тоа можно да бидат земени предвид и соодветни безбедни растојанија и бафер зони кои би довеле до намалување на влијанијата. Планската документација предвидува бафер зона (зелен појас) по периметарот на планскиот опфат со што би се обезбедило ублажување на влијанијата.

Поголемиот дел од мерките за намалување би произлегле од оценката на влијанието на животната средина од проектите предвидени со планскиот документ. Овие мерки претставуваат проектантски и технички мерки за намалување на бучава на ниво на извор и истите треба да произлезат од детална анализа со вклучена по можност прогноза и моделирање на влијанијата.

Во насока на тоа, со цел запазување на стандардите за животна средина во однос на бучавата се препорачува:

- примена на технологии и мерки во процесот кои се во рамките на дозволените нивоа на работна бучава,
- внимателно планирање на работните активности со цел избегнување на создавање на бучава,
- планирање на фреквенцијата и движењата на возилата со цел избегнување на евентуални нарушување на комфортот на населението,
- примена на сите мерки идентификувани во студијата на оценка на влијанието,
- предвидување на зона на заштитно зеленило,
- примена на добра работна пракса,
- повремен мониторинг на амбиенталната бучава.

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите ќе се спроведат.

8.8 Мерки за намалување на влијанието врз природното богатство, биолошка и пределска разновидност

Примената на сите предвидени мерки за спречување и контрола на влијанијата врз квалитетот на почвата, површинските и подземните води и правилното управување со отпадот ќе придонесе кон елиминирање или намалување на ризикот за индиректно влијание на активностите врз биолошката разновидност.

Деталното влијание врз биолошката и пределската разновидност треба да биде определено и оценето во рамки на идната студија за оценка на влијанието врз животната средина од проектот. Врз основа на тоа треба да произлезат поединечни мерки за заштита.

Доколку во текот на реализација или оперативната фаза се дојде до други поразлични сознанија во однос на ова прашањето, неопходно е навремено да се информира

надлежниот орган и да се превземат соодветни мерки за спречување и контрола на влијанијата.

8.9 Мерки за намалување на влијанието врз културно и историско наследство

Доколку при реализација на урбанистичка планска документација и изведувањето на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно - историска вредност, потребно е да се постапи во согласност со член 65 од Законот за заштита на културно наследство (Сл. весник на РМ бр. 20/04 и 115/07), односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство согласно член 129 од Законот.

8.10 Мерки за намалување на влијанија од несреќи и хаварии

Мерките за овој тип влијанија во најголем дел се инженерско проектантски, па поради тоа се очекува истите да произлезат во следната фаза на проектирање. Секако, истите треба да ги земат предвид заклучоците од овој извештај дадени во рамки на секое поглавје со цел интегриран пристап.

Доколку во фазата на изградба на опфатот се применат мерките дефинирани во нормативно-правната регулатива за заштита од земјотреси, поплави, воени разурнувања, заштита од пожар и други влијанија од природен карактер, значително би се намалиле влијанија кои би можеле да резултираат.

Операторот на идната рудничка ИСКЗ инсталација има и обврска за следење на состојбата со етажните блокови на идниот површински коп односно треба да овозможи безбедна експлоатација преку добра контрола и избегнување на ризици. Операторот ќе ја следи стабилноста на косините на работните и завршните етажи заради избегнување на свлекување/лизгање, како и ерозија на земјиштето. Обврска за таков мониторинг има и за одлагалиштето, согласно законот за минерални сировини.

Согласно со пресметаните параметри во анализата на стабилноста на косините на работните и завршните етажи, утврдена е геометријата на површинскиот коп со соодветен фактор на сигурност што ќе обезбеди стабилност за безбедна експлоатација. Ист е пристапот и кон проектирањето на одлагалиштето, каде што врз основа на утврдените геолошки и механички карактеристики на подлогата и јаловината, неопходно е да се дефинира факторот на сигурност што ќе обезбеди стабилност на одлагалиштето во оперативната и завршната фаза.

Во останатиот дел, мерките за заштита од несреќи и хаварии во најголем дел преставуваат урбанистички мерки пропишани со планскиот документ. Во рамки на овие мерки спаѓаат следните:

- Мерки за заштита и спасување
- Заштита и спасување од урнатини
- Мерки за заштита од поплави
- Мерки за заштита од пожар
- Мерки за заштита од технолошки катастрофи

Со цел навремено информирање и заштита, а во зависност од активностите што ќе бидат дел од зоната, потребно е да се разгледа потребата од изработка на соодветни планови и програми за заштита на населението и едукација и тренинг на персоналот во случај на евентуална техничка катастрофа.

8.11 Мерки за намалување на прекугранични влијанија

Имплементацијата на планскиот документ не се очекува да предизвика значајни прекугранични влијанија, не се препорачуваат мерки за намалување на влијанијата.

9 ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Целта на Планот за мониторинг на животната средина е следење на ефектите од спроведувањето на планскиот документ. Планот за мониторинг ги следи ефектите врз животната средина и врз здравјето на луѓето.

Согласно Законот за животна средина, Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да ги следи ефектите врз животната средина и врз здравјето на луѓето од спроведувањето на планскиот документ, со цел во рана фаза да се согледаат непредвидените негативни ефекти и да се преземат соодветните дејствија за поправање на состојбата.

Планот треба да овозможи согледување на непредвидените негативни ефекти и превземање на соодветни дејствија за поправање на состојбата. Во случај на согледани негативни ефекти од спроведувањето на планскиот документ, органот кој го подготвува планскиот документ како и друго правно или физичко лице и здруженија на граѓани од областа на животната средина се должни за тоа да го известат органот на државна управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Основните цели и бенефитот од мониторингот на ефектите врз животната средина се:

- Следење на имплементацијата на активностите предвидени со планскиот документ;
- Следење на имплементацијата на мерките за контрола на влијанијата;
- Да се обезбедат податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- Следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на Планот и управување со истите;
- Да се потврди дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- Утврдување кои активности треба да бидат превземени за редуцирање на влијанијата врз животната средина.

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста на планскиот документ, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Планот. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Процесот на мониторинг треба да започне кога планскиот документ е донесен и треба, во принцип, да продолжи во текот на траењето на планот.

Планот за мониторинг ги содржи официјалните индикатори за животна средина предложени од МЖСПП и усвоени од Владата на РМ. Покрај официјалните државни индикатори за животна средина, Планот носи и погенерални индикатори со цел полесно следење на имплементацијата на предлог програмата и состојбата на животната средина од страна на органот задолжен за имплементација на планскиот документ.

Следењето на состојбата на животната средина ја потврдува оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Табела План за мониторинг на животната средина

СОЖС елемент	Поставени цели	Индикатори	Начин на мониторинг	Одговорен
Население, здравје, социо-економски аспекти	Заштита на здравјето на луѓето, подобрување на социо економските прилики,	- Отсуство на заболувања директно поврзани со неправилно управување со инсталацијата, - Зголемен број на вработени; - Подобрена инфраструктура, - Зголемен прилив во општинскиот буџет - зголемени општински инвестиции во инфраструктурата на територија на општината - Зголемени инвестиции во општината	- Извештаи од заводи за здравствена заштита, - Извештаи од завод за статистика, - Финансиски извештаи	- Локален овластен инспектор за животна средина, - Државен инспекторат за животна средина - Општини: Штип, Радовиш и Конче,
Воздух	Контрола на влијанија врз воздух, усогласеност со прописи	- Имплементација на мерките од студијата за оценка на влијание и еколошката дозвола, - Отсуство на надминувања на гранични вредности.	- Следење на метеоролошки услови - Мониторинг над спроведување на мерките дефинирани во, студијата и, еколошки дозволи, - Мониторинг на емисии и квалитет на амбиентен воздух, - Мониторинг на спроведување на мерки, активности и планови од ЛЕАП и други стратешки документи на општините	- Локален овластен инспектор за животна средина, - Општини: Штип, Радовиш и Конче, - Оператор на рудничка ИСКЗ инсталација
Површински и подземни води, и почва	Рационално користење на води, Заштита на подземни и површински води и почва	- Имплементација на мерките од студијата за оценка на влијание и еколошката дозвола, - Квалитет на подземни и површински води, - Квалитет на третирани отпадни води,	- Мониторинг над спроведување на мерките дефинирани во студија и еколошка дозвола, - Мониторинг на спроведување на мерки, активности и планови од ЛЕАП и други стратешки документи на општината - Мониторинг на емисии, квалитет на површински и подземни води	- Локален овластен инспектор за животна средина, - Општини: Штип, Радовиш и Конче, - Оператор на рудничка ИСКЗ инсталација - МЖСПП

СОЖС елемент	Поставени цели	Индикатори	Начин на мониторинг	Одговорен
			- Мониторинг на квалитет на третирана отпадни води	- Државен инспекторат за животна средина
Отпад	Заштита на медиумите на животната средина, правилно управување со отпад, усогласеност со законски барања	- Изработка и имплементација на програма за управување со отпад - Количества на собран и транспортиран отпад - Квалитет на подземни и површински води и почва	- Степен на имплементација на мерки од студија и еколошка дозвола, - Степен на имплементација на Плановите за управување со отпад, - Мониторинг на селектирање, собирање и транспорт на комунален отпад во општината, - Доставување на извештаи за управување со отпад.	- Локален овластен инспектор за животна средина, - Општини: Штип, Радовиш и Конче, - Оператор на инсталација, - МЖСПП - Државен инспекторат за животна средина
Бучава	Намалување на бучава	- Имплементација на мерки за намалување на бучава - Вознемиреност на околното население	- Мониторинг на спроведување на мерки - Мониторинг на амбиентална бучава согласно услови од еколошка дозвола - Мониторинг на работа на извори на бучава	- Локален овластен инспектор за животна средина, - Општини: Штип, Радовиш и Конче

10 УЧЕСТВО НА ЈАВНОСТА ВО СОЖС

Вклучувањето на јавноста во постапката за стратегиска оцена на животна средина е задолжително и начинот на нејзиното учество е точно пропишан со законодавството за животна средина (член 65 од Законот за животна средина и Уредбата за учество на јавноста¹⁷). Практичното учество на јавноста се остварува преку: а) објавување на информациите пред јавноста; б) учество на јавноста, при што јавноста активно може да биде вклучена во јавните дискусии и писмено да ги поднесува своите мислења; в) преку механизмот за пристап до правдата, кога јавноста може да влијае врз донесувањето одлуки преку поднесување жалби.

Главните цели на учеството на јавноста се:

- да се добие локално и традиционално знаење што би можело да биде корисно при донесувањето на одлуките;
- да помогне во размислувањата за алтернативите и мерките за ублажување;
- да осигури дека главните влијанија не се занемарени, а придобивките се максимални;
- да го намали конфликтот преку рано идентификување на „проблематичните“ прашања;
- да ја подобри транспарентноста на целокупниот процес за СОЖС и да ја зголеми довербата на јавноста во целокупниот процес.

Учеството на јавноста во СОЖС може да помогне во утврдување на мислењето на јавноста во однос на дадената активност. Јавноста може да придонесе во воспоставувањето на целите на СОЖС, може и да не резултира со решенија/договори кои се однесуваат на животната средина/одржливиот развој, имајќи предвид дека јавноста се вклучува само тогаш кога се чувствува загрозувана, каде што доаѓа до израз пристапот "подалеку од мојот двор".

Јавноста може да учествува во СОЖС преку основни консултации - обезбедување на основни информации и можности за коментирање, па се до поголеми ангажмани, како што е член на тимот за подготовка на СОЖС и процесот на планирање, во зависност од големината и обемот на планскиот документ.

Методите за вклучување на јавноста што имаат поголема веројатност за добри резултати се оние кои што се насочени во вистинскиот правец и интензивни, кои по потреба вклучуваат организирање на работни групи и консултации помеѓу членовите на групите.

Пред започнувањето на постапката за донесување на планскиот документ, доносителот е должен да ја информира јавноста за изработката на планскиот документ, со цел да овозможи учество во неговата изработка. Во таа насока, одлуката за спроведување, односно спроведување на стратегиска оцена доносителот ја објавува на својата интернет страница и истите ги доставува до МЖСПП.

Министерството за транспорт и врски ги достави СОЖС Формуларот и Одлуката до МЖСПП, врз основа на што МЖСПП го извести дека истите се прифатливи со потсетување дека неопходно е тие да бидат објавени на интернет страната на доносителот на планскиот документ.

За да овозможи учество на јавноста, доносителот ќе определи простор каде предлог планскиот документ и Извештајот за животна средина може да бидат разгледани – објава на интернет страна на доносителот со што истите се достапни за јавноста и може да се доставуваат забелешки, мислења и предлози. Јавниот увид на нацрт планскиот документ и на Извештајот за животна средина треба да трае најмалку 30 работни дена.

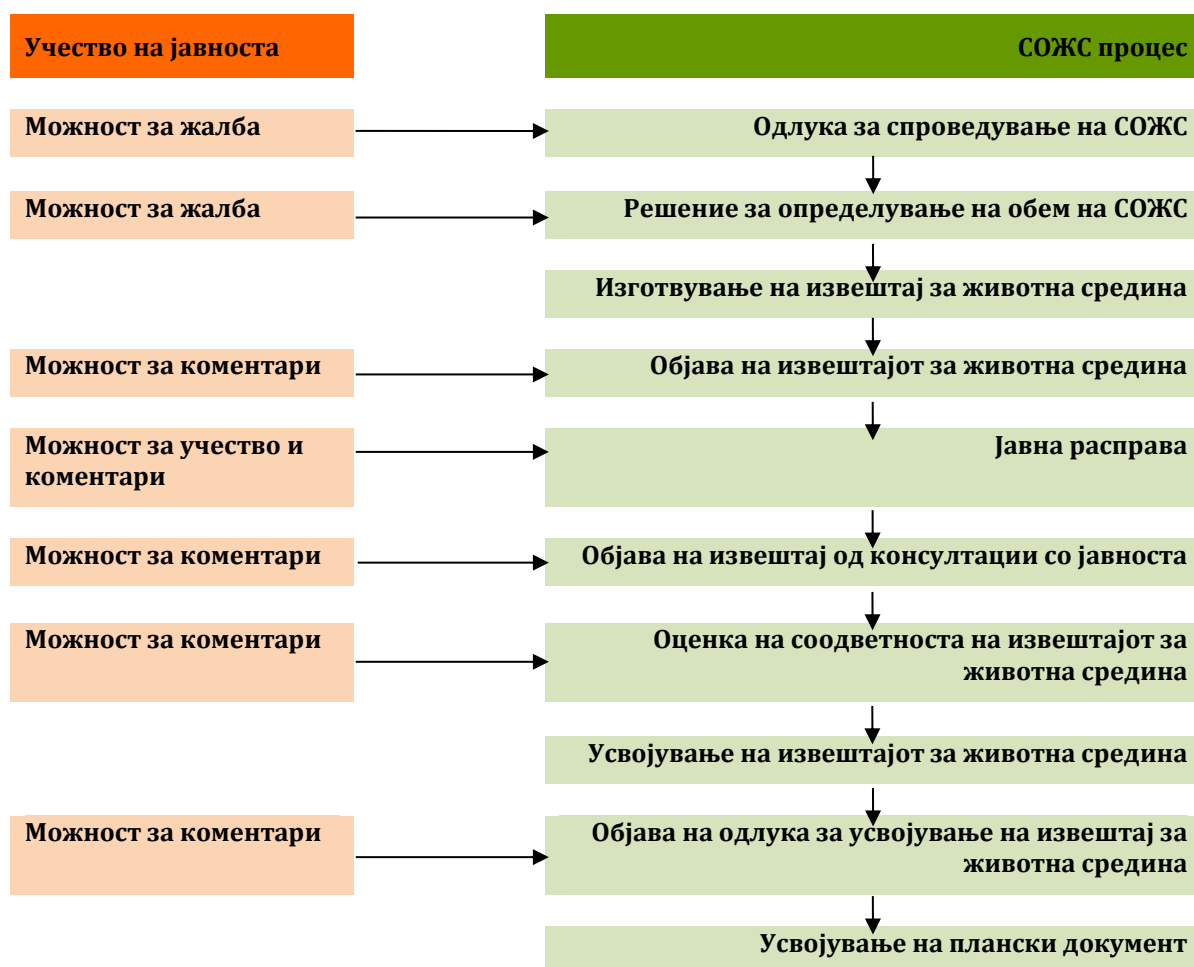
¹⁷ Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Сл.весник на РМ бр.147/08)

Согласно одредбите, доносителот на планскиот документ е должен да организира најмалку една јавна расправа, која се одржува најмалку 15 дена од денот на обезбедување на јавна достапност на предлог планскиот документ и на извештајот за животна средина, а најдоцна пет дена од денот на истекот на рокот за јавниот увид.

Донителот на планскиот документ исто така нацртот на планскиот документ и извештајот за стратегиска оцена ги доставува на мислење до МЖСПП.

МЖСПП, органите на централната и локалната власт, јавноста и други правни и физички лица имаат право да достават свое мислење до субјектот во рок од 30 дена од денот на објавување на нацрт/предлог плански документ и извештајот за стратегиска оцена.

Во следната табела е даден приказ на начинот на вклучувањето на јавноста во постапката за стратегиска оцена на животна средина.



Слика Вклучувањето на јавноста во СОЖС постапката

11 ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Изработката на СОЖС извештајот за државна урбанистичка планска документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитет Боров Дол, во Општина Штип, Општина Радовиш и Општина Конче е согласно обврската на доносителот на планскиот документ за спроведување на СОЖС постапка согласно Законот за животна средина и донесената Одлука за спроведување на стратегиска оцена на животна средина.

Целта на овој извештај е да изврши идентификација и анализа на можните влијанија врз животната средина од имплементацијата на предвидениот плански документ уште во фазата на неговата подготовка и да предложи соодветни мерки за спречување, контрола и/или компензација на влијанијата.

Според анализите на нацрт извештајот, оценка е дека не се утврдени забрани или специфични ограничувања за просторна урбанизација, имплементацијата на планскиот документ онака како што е предвиден со сите негови цели нема конфликти со постоечките поврзани и релевантни плански документи и истиот не претставува сериозна закана за животната средина и природата.

Имплементацијата на државната урбанистичка планска документација за изградба на тешка и загадувачка индустрија за изградба на рудник за бакар на локалитетот Боров Дол во Општина Штип, Општина Радовиш и Општина Конче е оправдана од следните аспекти:

- не е во конфликт со други планови од повисоко ниво.
- не е во конфликт со други урбанистички планови, бидејќи се наоѓа вон населено место и место претходно не третирано со друга урбанистичка документација.
- не се наоѓа во заштитено подрачје и предел со високи вредности.
- поволна географска положба, добри микроклиматски услови и одлична диспозиција во однос на сообраќајната поврзаност со општината.
- близина на сообраќајна - патна мрежа.
- тековно неатрактивна и пасивна локација ќе прерасне во активен простор, кој ќе даде голем придонес кон развојот на локалната економија и кон зголемување на стандардот и благосостојбата на населението во регионот.
- дава широки можности за интензивирање на економскиот развој на локално и национално ниво, директно - преку процесот на производство на предложениот рударски комплекс, и индиректно - преку мобилизирање и интензивирање на секундарни дејности и услуги за потребите на истиот.
- овозможува реални услови за создавање на нови работни места и намалување на степенот на невработеност во регионот.
- изградбата и ставањето во функција на предвидените содржини ќе овозможи остварување на стопански и друг вид општествени функции со директни или индиректни економски ефекти.

Согласно видот и обемот на проектот предвиден со планскиот документ, задолжително треба да се спроведе оценка на влијанието врз животната средина на ниво на техничка проектна документација при што ќе се идентификуваат можните влијанија и ќе се одредат соодветни мерки што ќе бидат преточени во конкретни проектантски решенија за заштита.

Согласно видот и обемот на активноста предвидена со проектот од планскиот документ, идната рудничка инсталација за експлоатација на минерални сировини задолжително ќе

работи под режимот на еколошки дозволи што треба да осигура строга и континуирана контрола над работата и мониторинг на животната средина.

Со цел следење на ефектите од спроведувањето на планскиот документ, извештајот носи соодветен План за мониторинг на животната средина, чија улога е согледување на непредвидените негативни ефекти и превземање соодветни дејствија за поправање на состојбата. Согласно Законот за животна средина, органот кој го подготвува планскиот документ е должен да ги следи ефектите врз животната средина врз основа на овој план.

Анализите на влијанијата и мерките утврдени во овој документ неопходно е да бидат земени во предвид при спроведувањето на оценката на влијанието врз животната средина од проектот и истите да претставуваат насоки при постигнувањето на целите на животната средина и постигнување на целите на одржливиот развој.

12 НЕ-ТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Целта на постапката за стратегиска оцена на животната средина е идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина, животот и здравјето на луѓето кои би произлегле со имплементација на планскиот документ. Постапката се спроведува уште во фазата на планирање со цел сите идентификувани влијанија, односно соодветните мерки за елиминирање или контрола на влијанијата да се предвидат во најраната фаза на подготовката на документот.

Постапката за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој.

На барање на инвеститорот ДПТУ "БОРОВ ДОЛ" ДООЕЛ Радовиш, КВАДАР ДОО Скопје изработи државна урбанистичка планска документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитетот - "Боров Дол" - Општина Штип, Општина Радовиш и Општина Конче. Основа за изработка на државна урбанистичка планска документација е стратегијата за развој и наменската употреба на земјиштето утврдена со усвоениот Просторен план на РМ 2004 -2020 год.

Државната Урбанистичко Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитетот - "Боров Дол" - Општина Штип, Општина Радовиш и Општина Конче се изработува за локација дефинирана со линија и прекршни точки, во рамки на земјиште кое е дадено под концесија на инвеститорот, ДПТУ "БОРОВ ДОЛ" ДООЕЛ Радовиш.

ДУПД за за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитетот, е изработена врз основа на просторните можности на локацијата, постојната состојба, ажурираната геодетска подлога, планската програма и одредбите кои произлегуваат од Просторниот план на Р. Македонија.

Предложениот плански опфат зафаќа делови од територијата на Општина Конче, Општина Штип и мал дел од Општина Радовиш во југо-источниот дел на Р. Македонија. Од главниот град на Р. Македонија, Скопје локацијата е оддалечена 130 km, од градот Штип 35 km, а од градот Радовиш 15 km. Јужно од магистралниот пат А4 (М-6) делница Штип - Радовиш, локацијата е поврзана со асфалтен пат до с. Дамјан во должина од 3 km, а понатаму со селски-макадамски пат до самото наоѓалиште во должина од 5 km.

Значајна дестинација на наоѓалиштето "Боров Дол" е активниот рудник на бакар "Бучим", чија активност во еден дел е слична како активността предвидена со оваа планска документација (експлоатација на минерална сировина), поврзан со асфалтен пат во должина од 8 km и селски-макадамски пат во должина од 5 km до самото рудно поле.

Во изминатиот период за овој плански опфат нема претходно изработен урбанистички план, урбанистичко планска документација или урбанистички проект. По извршената анализа и обработка на добиените податоци утврдено е дека во планскиот опфат со површина од 472,38 ha нема изградени објекти, односно локалитетот кој што е предмет на разработка на оваа урбанистичко планска документација претставува дел од неизградено земјиште за што досега немало определено намена.

Со планската документација се утврдува намената на земјиштето како основна класа на намена Г – Производство, дистрибуција и сервиси, односно посебна класна на намена Г1 – Тешка и загадувачка индустрија. Се урбанизира земјиштето, со дефинирање на градежна

парцела на земјиште на кое Инвеститорот склучува Договор за Концесија за експлоатација на руда.

Државната урбанистичка планска документација, која е основен развоен документ, има крајна цел да ја дефинира градежната парцела за изградба на објектите во рамките на комплексот на планираниот Рудник, како и да ги утврди општите и посебните Услови за градење во границите на новоформираната парцела преку достигнување на следните цели:

- рационално користење на земјиштето;
- ефикасно инфраструктурно поврзување и опремување на просторот;
- обезбедување услови за одржлив економски развој;
- вградување на мерки за заштита на животната средина;
- вградување на мерки за заштита на природата;
- вградување мерки за заштита и спасување;
- вградување мерки за заштита на културното наследство;
- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето;
- да ги дефинира урбанистичките параметри за изградба, развој и користење на земјиштето во рамките на планскиот опфат, при реализација на Државна Урбанистичко Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитетот Боров Дол во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче.

Имплементацијата на планската документација ќе има ефекти врз целото непосредно опкружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уредување на просторот, како и на економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување.

Со самата реализација ќе се придонесе за развој на подрачјето, како и привлекување на нови инвестиции. Со тоа директно ќе се поддржи и поттикне економскиот развој на засегнатите општини.

Во насока на анализа на врската на имплементацијата на планскиот документ со други повисоки и поврзани стратешки документи, анализирани се повеќе релевантни планови и програми на локално, регионално и национално ниво. Имплементацијата на планскиот документ, онака како што е предвиден со сите негови цели, нема конфликти со постоечките поврзани и релевантни плански документи и документи од повисок ранг. Истиот е усогласен со целите на локалните, регионални и национални стратешки плански документи.

Состојбата без имплементација на планскиот документ подразбира иднина на подрачјето на планскиот документ без имплементација на планираните активности од планскиот документ, односно продолжување на актуелната состојба онаква каква што е сега во моментот. Нереализацијата на планскиот документ може да резултира со: Ограничување на развој на општината; успорување на економскиот развој на територијата на општината; послаба атрактивност за инвестиции; намалени општински буџетски приходи, а со тоа стагнација во однос на општинските инвестиции во инфраструктурата; недостаток од нови работни места, помали економски и финансиски придобивки од вработувања, набавка на опрема и слично за потребите при имплементацијата на планираната активност, намалување на интересот на идни потенцијални инвеститори и отсуство на финансиски вложувања, успорен одржлив развој, неискористување на рудните богатства во општината, стагнација на животниот стандард, гледано во микроуслови, помали инфраструктурни потенцијали на општината во делот на образованието, губење на придобивки од идни потенцијални инвестиции директно или индиректно поврзани со планираната активност.

Планскиот концепт е поставен врз основа анализата на просторот, анализата на можностите за просторен развој и планската програма и потребите на концесионерот. Планскиот концепт е во директна зависност од природните фактори, посебно од конфигурацијата на теренот и од можностите за просторна композиција, односно естетско обликување на просторот согласно намената. Планскиот концепт е условен и од мерките за заштита и спасување.

Планскиот опфат се наоѓа во границите на концесионскиот опфат на концесионерот, што во апсолутни рамки ја диктира намената предвидена со планскиот документ.

Во подготовката на извештајот земени се предвид целите на заштита на животната средина одредени на национално, како и локално ниво, а кои се релевантни за планскиот документ. Постапката за стратегиска оцена бара идентификација само на оние цели кои се релевантни за планскиот документ па според тоа неопходна е селекција. Целите треба да бидат адаптирани на локалните услови во животната средина.

Извршена е анализа на влијанијата од имплементацијата на предвидениот плански документ. Анализата е направена согласно упатствата дадени во Уредбата за содржината на извештајот за стратегиска оцена. При извршената анализа земени се предвид сите релевантни влијанија и нивните карактеристики, како и целите и насоките од повисоките и поврзаните релевантни планови, и целите на животна средина релевантни за планскиот документ.

Имплементацијата на планскиот документ е во функција на просторно организирање на предметниот плански опфат, во насока на искористување на сите просторни можности на локацијата и нивно ставање во функција на локален и регионален економски развој.

СОЖС Извештајот има за цел да посочи на можните значајни влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ, како и на можноста од формирање на индиректни, синергистички или кумулативни влијанија.

Имплементацијата на планскиот документ, онака како што е предвиден со сите негови цели, нема конфликти со постоечките поврзани и релевантни плански документи и документи од повисок ранг.

Подетално разгледување на влијанијата врз животната средина и планирање на соодветни мерки за спречување и контрола на загадувањето неопходно е да се направи на ниво на техничка и проектна документација при познати технички детали за намерата на инвеститорот. Со оглед на видот и обемот на проектите предвидени со планскиот документ, неопходно е да се спроведе оценка на влијание на проектот врз животната средина и да се подготви Студија за животна средина. Во услови на повеќе познати детали, а во зависност од обемот и потребите, за други помали поврзани проекти можеби би било неопходно да се спроведе оценка на влијанието на ниво на елаборат за заштита на животна средина.

Активноста предмет на овој плански документ, експлоатација на минерални сировини, подлежи да добивање на интегрирана еколошка дозвола согласно видот и нејзиниот капацитет. На тој начин, работата на идната активност ќе биде предмет на редовна контрола од страна на надлежниот орган.

Заклучоците од овој извештај треба да бидат земени во предвид при сите идни анализи на влијанијата што ќе се прават на пониско и техничко ниво.

Идентификуваните влијанија врз специфичните медиуми и области на животната средина ќе бидат неутрализирани или намалени доколку бидат доследно почитувани и имплементирани одредбите на Законот за животна средина и другите вертикални релевантни закони за секој медиум или област соодветно, и соодветните национални стратешки политики.

Примената на соодветни мерки уште во најраната фаза од планирањето, вклопени во процесот на урбанистичко планирање или архитектонско проектирање ќе придонесе кон спречување на загадувањата и заштита на здравјето на луѓето.

Дополнителна заштита на животната средина се постигнува со мерките за контрола вклучени во различни фази од процесите, а кои треба да бидат дел од успешна имплементација на системите на заштита и управување со животната средина предвидени за идните активности и тоа на ниво на елаборати, студии за оценка на влијание или интегрирани еколошки дозволи.

Проектот предвиден со планскиот документ е предмет на оценка на влијанието врз животната средина на ниво на студија, каде на основа на детална идентификација и проценка на влијанијата, треба да бидат предвидени соодветни проектантски мерки за спречување и контрола на можните влијанија.

Активноста предмет на планскиот документ што произлегува од проектот, подлежи на добивање на интегрирана еколошка дозвола што подразбира работа во посебен режим на контрола и мониторинг. Системот на дозволи на кои подлежи активноста од планскиот документ ќе обезбеди дека сите мерки идентификувани низ процесите на оценка на влијанието, на ниво на план и проект, ќе бидат имплементирани и преточени преку конкретни технички мерки за заштита на животната средина.

Постојаната комуникација со надлежниот орган и навременото известување за сите позначајни ризици или хаварии ќе доведат до правилно и навремено реагирање, односно спречување и контрола на влијанијата врз животната средина.

Анализите на влијанијата и мерките утврдени во овој документ неопходно е да бидат земени во предвид при спроведувањето на оценката на влијанието врз животната средина од проектот предвиден со планскиот документ и истите да претставуваат насоки при постигнувањето на целите на животната средина.

Целта на Планот за мониторинг на животната средина е следење на ефектите од спроведувањето на планскиот документ. Планот за мониторинг ги следи ефектите врз животната средина и врз здравјето на луѓето.

Планот треба да овозможи согледување на непредвидените негативни ефекти и превземање на соодветни дејствија за поправање на состојбата. Во случај на согледани негативни ефекти од спроведувањето на планскиот документ, органот кој го подготвува планскиот документ како и друго правно или физичко лице и здруженија на граѓани од областа на животната средина се должни за тоа да го известат органот на државна управа надлежен за работите од областа на животната средина. Со цел да се изврши мониторинг на ефективност на Планот, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Планот. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина. Следењето на состојбата на животната средина ја потврдува оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Согласно Законот за животна средина, Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да ги следи ефектите врз животната средина и врз здравјето на луѓето од спроведувањето на планскиот документ, со цел во рана фаза да се согледаат непредвидените негативни ефекти и да се преземат соодветните дејствија за поправање на состојбата.

13 КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Државна Урбанистичко Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитетот Боров Дол во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче
2. Услови за планирање на просторот за изработка на Државна Урбанистичко Планска Документација за определување на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија за експлоатација на минерална сировина бакар на локалитетот Боров Дол во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче кои произлегуваат од просторниот план на Република Македонија, Тех. бр. У12017, Скопје, август
3. СТУДИЈА за оправданост на бараната концесија за експлоатација на минералната сировина бакар на локалитетот “Боров Дол”, општина Радовиш, општина Конче и општина Штип; Друштво за ревизија, проценка, вештачење и финансиски консалтинг „ИДЕЈА ПЛУС РЕВИЗИЈА и КОНСАЛТИНГ” ДОО Радовиш, 2015
4. Елаборат од изведени детални геолошки истражувања, со пресметка на геолошките рудни резерви, на минералната сировина бакар на локалитетот “Боров Дол”, општина Конче и општина Штип, Друштво за производство, промет, посредување и услуги “ГЕОИНЖЕНЕРИНГ-М” ДООЕЛ Скопје, декември 2014
5. Просторниот план на Република Македонија
6. Стратегијата за заштита на природата на РМ (2017-2027)
7. Стратегијата за биолошка разновидност
8. Податоци од проектот на UNDP „Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Република Македонија“
9. Стратегија за регионален развој на Република Македонија 2009 – 2019
10. Индустриска политика на Република Македонија (2009-2020)
11. Просторен план на Источен плански регион (2013-2030)
12. Програма за развој на Источен плански регион 2015 – 2019 година
13. Програма за развој на Југоисточниот плански регион 2015 – 2019 година
14. Стратегија за локален економски развој (ЛЕР) на општина Штип (2012-2017)
15. Стратешки план за 2014-2020, општини Радовиш и Конче
16. Стратегија за демографски развој на Република Македонија 2008 – 2015, и
17. Стратегија за демографски политики на Република Македонија (2015 – 2024)
18. Национална стратегија за управување со отпад на Република Македонија (2008-2020)
19. Национален план за управување со отпад на Република Македонија (2009-2015)
20. Национална стратегија за води на Република Македонија (2012-2042)
21. Национален план за заштита на амбиентен воздух на Република Македонија (2013 – 2018)
22. Национална стратегија за биолошка разновидност со акциски план

14 ПРИЛОЗИ

ПРИЛОГ 1 ОДЛУКА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА

ПРИЛОГ 2 МИСЛЕЊЕ ОД МЖСПП ПО ОДНОС НА ПОДНЕСЕНА СОЖС ФОРМУЛАР И ОДЛУКА

ПРИЛОГ 3 РЕШЕНИЕ ЗА УСЛОВИ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

ПРИЛОГ 4 ТОПОГРАФСКА КАРТА НА ПЛАНСКИ ОПФАТ

ПРИЛОГ 5 АЖУРИРАНА ГЕОДЕТСКА ПОДЛОГА

ПРИЛОГ 6 СИНТЕЗНА КАРТА

ПРИЛОГ 7 СИНТЕЗНИ КАРТИ, ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РМ

Прилог 1 Одлука за спроведување на стратегиска оцена

Врз основа на член 65, став (6) од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14 и 44/15), Министерот за транспорт и врски, на ден 04.12. 2017 година, донесе:

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ **Државна урбанистичко планска документација за определување на градежна парцела со намена Г1- тешка индустрија за експлоатација на минералната суровина бакар на локалитетот “Боров дол” во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче**, што ја донесува Министерот за транспорт и врски, потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина, во согласност со член 65 од Законот за животната средина.
2. Како органи засегнати од имплементацијата на планскиот документ **Државна урбанистичко планска документација за определување на градежна парцела со намена Г1- тешка индустрија за експлоатација на минералната суровина бакар на локалитетот “Боров дол” во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче** се определуваат: Министерство за транспорт и врски, Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за економија, Министерство за култура – управа за културно историско наследство, општините Штип – Радовиш - Конче, Источен и Југоисточен плански регион, локални јавни комунални претпријатија, невладини организации.
3. За планскиот документ **Државна урбанистичко планска документација за определување на градежна парцела со намена Г1- тешка индустрија за експлоатација на минералната суровина бакар на локалитетот “Боров дол” во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче**, за чија изработка е одговорен КВАДАР ДОО Скопје, а го донесува Министерство за транспорт и врски, донесувањето на планскиот документ, **Државна урбанистичко планска документација за определување на градежна парцела со намена Г1- тешка индустрија за експлоатација на минералната суровина бакар на локалитетот “Боров дол” во општина Штип, општина Радовиш и општина Конче** ќе има влијание врз животната средина.
4. Согласно член 66-а од Законот за животната средина и фактот дека со планскиот документ се предвидува изведување на проект за кој е потребно да се спроведе постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина, постапката за стратегиската оцена ќе се спроведе заедно со постапката за оцена на влијанието на проектот врз животната средина. Заедничко спроведување на двете постапки ќе овозможи поефикасно вклучување на аспектот на животната средина во фаза на изработка на планската и проектна документација, односно навремено предвидување и планирање на мерки за заштита, намалување и неутрализирање на влијанијата врз животната средина од имплементација на планскиот и проектниот документ. Консултациите и учеството на јавноста ќе се спроведе согласно член 69 (Известување и учество на јавноста) од Законот за животна средина и согласно Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како планови и програми од областа на животната средина (Сл. весник бр.147/08).
5. Обемот на Извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: **заштита на медиумите на животната средина (почва, води, воздух), управување со квалитет на амбиентен воздух, површински и подземни води, заштита на почви, заштита од бучава, употреба на земјиштето, управување со отпад, биолошка и пределска разновидност, социо-економски развој на општините Штип – Радовиш – Конче, население и човековото здравје, културно и историско наследство, заштита од несреќи и хаварии.**
6. Одлуката заедно со формуларот за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на интернет страната на Министерство за транспорт и врски на следната веб адреса/и: <http://www.mtc.gov.mk/>.

7. Против оваа одлука јавноста има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос од втор степен во рок од 15 дена од денот на објавување на одлуката на веб страната.

Бр. 24-11270/1

Место: Скопје

Министерство за транспорт и
врски

Министер

Горан Сугарески



Прилог 2 Мислење од МЖСПП по однос на поднесена СОЖС Формулар и Одлука



Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање



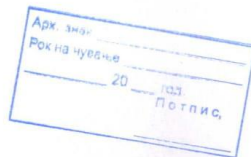
Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно
планирање

Бул. "Гоце Делчев" бр.18,
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс. (02) 3220 165
Е-пошта:
infoeko@moepp.gov.mk
Сайт: www.moepp.gov.mk

Архивски бр. УП1 15-1654/2017

Дата: 21. 12. 2017

Министерство за транспорт и врски
Ул. Даме Груев бр. 6
1000 Скопје
Република Македонија



Предмет: Известување
Врска: ваш бр. 24-11270/2 од 01.12.2017

Почитувани,

Во врска со Вашето барање на мислење доставено до Министерството за животна средина и просторно планирање-Сектор за просторно планирање под бр. УП1 15-1654/2017 од 04.12.2017 год. поврзано со постапка за носење на планска документацијаи ДУПД за определување на градежна парцела со намена Г1-тешка индустрија за експлоатација минералната сировина бакар на локалитет „Боров Дол“ – Општина Штип и Општина Радовиш, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина („Службен весник“ бр: 53/5, 81/5, 24/7, 159/8, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12 и 93/13) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина и формуларот, Министерството за животна средина и просторно планирање ги **прифаќа**. Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

Изработил: Милева Тагасовска

Проверил: Сашо Апостолов

Одобрил: Неби Реџеми



МИНИСТЕР
Sadulla Duraki

Прилог 3 Решение за Услови за планирање на просторот



РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Бр. УП1-15 1154/2017 од 15. 08. 2017 година
Скопје

Врз основа на член 88 од Законот за општа управна постапка ("Службен весник на Република Македонија" бр. 124/15), а во врска со член 4, став 3 од Законот за спроведување на Просторниот план на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр.39/04) и член 25, став 8 од Законот за просторно и урбанистичко планирање ("Службен весник на Република Македонија" бр. 199/44, 44/15, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), министерот за животна средина и просторно планирање, го донесе следното:

РЕШЕНИЕ за Услови за планирање на просторот

1. Со ова Решение на ДПТУ „Боров Дол“, ДООЕЛ, Радовиш, ул. "Свети Спасо Радовишки" бб, се издаваат Услови за планирање на просторот за изработка на Државна урбанистичко-планска документација за формирање на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија, за комплекс на рудник за бакар, локалитет Боров Дол, КО Брест во Општина Штип, КО Дамјан во Општина Радовиш и КО Горна Враштица и КО Долна Враштица во Општина Конче.

Површината на планскиот опфат изнесува 472,38 ha.

2. Условите за планирање на просторот од точка 1 на ова Решение, изработени од Агенцијата за планирање на просторот со тех.бр. 12017 се составен дел на Решението.

3. Условите за планирање на просторот за изработка на Државна урбанистичко-планска документација за формирање на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија, за комплекс на рудник за бакар, локалитет Боров Дол, КО Брест во Општина Штип, КО Дамјан во Општина Радовиш и КО Горна Враштица и КО Долна Враштица во Општина Конче, содржат општи и посебни одредби, насоки и решенија и заклучни согледувања со обврзувачка активност од планската документација од повисоко ниво и графички прилози кои претставуваат Извод од планот.



4. При изработка на планската документација локациите за сите содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи. Приоритет е заштита на земјоделското земјиште и ограничување на трансформација на земјиштето во неземјоделско земјиште.

5. Со цел да се обезбеди заштита и унапредување на животната средина при изработка на Државна урбанистичко-планска документација за формирање на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија, за комплекс на рудник за бакар, локалитет Боров Дол, КО Брест во Општина Штип, КО Дамјан во Општина Радовиш и КО Горна Враштица и КО Долна Враштица во Општина Конче потребно е да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за животна средина ("Сл.весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16) како и подзаконските акти донесени врз основа на истиот.

Имајќи предвид дека во источниот и југоисточниот плански регион се предвидува изградба на повеќе рударски комплекси, при изработката на стратегиската оцена на влијанието на планскиот документ врз животната средина да се направи анализа на кумулативното влијание од ново предвидените содржини во просторот и последиците кои може да ги има врз животната средина и здравјето на луѓето во непосредната околина.

Создавачот и/или поседувачот на отпадни материи и емисии ги сноси сите трошоци за санација на евентуално предизвиканите нарушувања во животната средина. Доколку со изградбата на рударскиот комплекс настане еколошка штета тогаш потребно е да се предвиди ремедијација на настанатата штета врз животната средина, во врска со водата или природните живеалишта. Мерките за примарна, комплементарна или компензаторска ремедијација да се превземат во согласност со Правилникот за мерките за ремедијација на сторена еколошка штета ("Службен весник на РМ", број 31/11).

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

ДПТУ „Боров Дол“, ДООЕЛ, Радовиш, ул. "Свети Спасо Радовишки" бб преку ополномоштениот КВАДАР ДОО Скопје, ул. "Н.Русински" бр. 3-1/15 врз основа на член 25 став 4 од Законот за просторно и урбанистичко планирање ("Сл. весник на РМ" бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), со постапка бр. 11248 од 28.06.2017 год. до Агенцијата за планирање на просторот, преку електронскиот систем е-урбанизам, достави барање за издавање на Услови за планирање на просторот за изработка на Државна урбанистичко-планска документација за формирање на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија, за комплекс на рудник за бакар, локалитет Боров Дол, КО Брест во Општина Штип, КО Дамјан во Општина Радовиш и КО Горна Враштица и КО Долна Враштица во Општина Конче. Површината на планскиот опфат изнесува 472,38 ha.



Согласно член 25 став 7 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (“Сл. весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 44/15, 193/15, 31/16 и 163/16), Агенцијата за планирање на просторот ги изработи Условите за планирање на просторот за изработка на Државна урбанистичко-планска документација за формирање на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија, за комплекс на рудник за бакар, локалитет Боров Дол, КО Брест во Општина Штип, КО Дамјан во Општина Радовиш и КО Горна Враштица и КО Долна Враштица во Општина Конче и ги достави до Министерството за животна средина и просторно планирање под бр. УП1-15 1154/2017 од 07.08.2017 година.

Условите за планирање на просторот се издаваат за изработка на Државна урбанистичко-планска документација за формирање на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија, за комплекс на рудник за бакар, локалитет Боров Дол, КО Брест во Општина Штип, КО Дамјан во Општина Радовиш и КО Горна Враштица и КО Долна Враштица во Општина Конче, претставуваат влезни параметри и смерници при планирањето на просторот и поставувањето на планските концепции и решенија по сите области релевантни за планирањето на просторот.

Заклучните согледувања, дефинирани во Условите за планирање на просторот кои произлегуваат од “Просторниот план на Република Македонија”, претставуваат обврзувачки активности во понатамошното планирање на просторот.

Врз основа на горенаведеното, а согласно член 88 од Законот за општа управна постапка (“Сл. весник на РМ” бр. 124/15), Министерството за животна средина и просторно планирање го донесе ова Решение на Услови за планирање на просторот за изработка на Државна урбанистичко-планска документација за формирање на градежна парцела со намена Г1 – тешка индустрија, за комплекс на рудник за бакар, локалитет Боров Дол, КО Брест во Општина Штип, КО Дамјан во Општина Радовиш и КО Горна Враштица и КО Долна Враштица во Општина Конче и одлучи како во диспозитивот.

Упаство за правно средство: Против ова Решение засегнатата јавност и органот кој го подготвува планскиот документ може да изјави жалба во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на приемот на ова Решение до Државната Комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

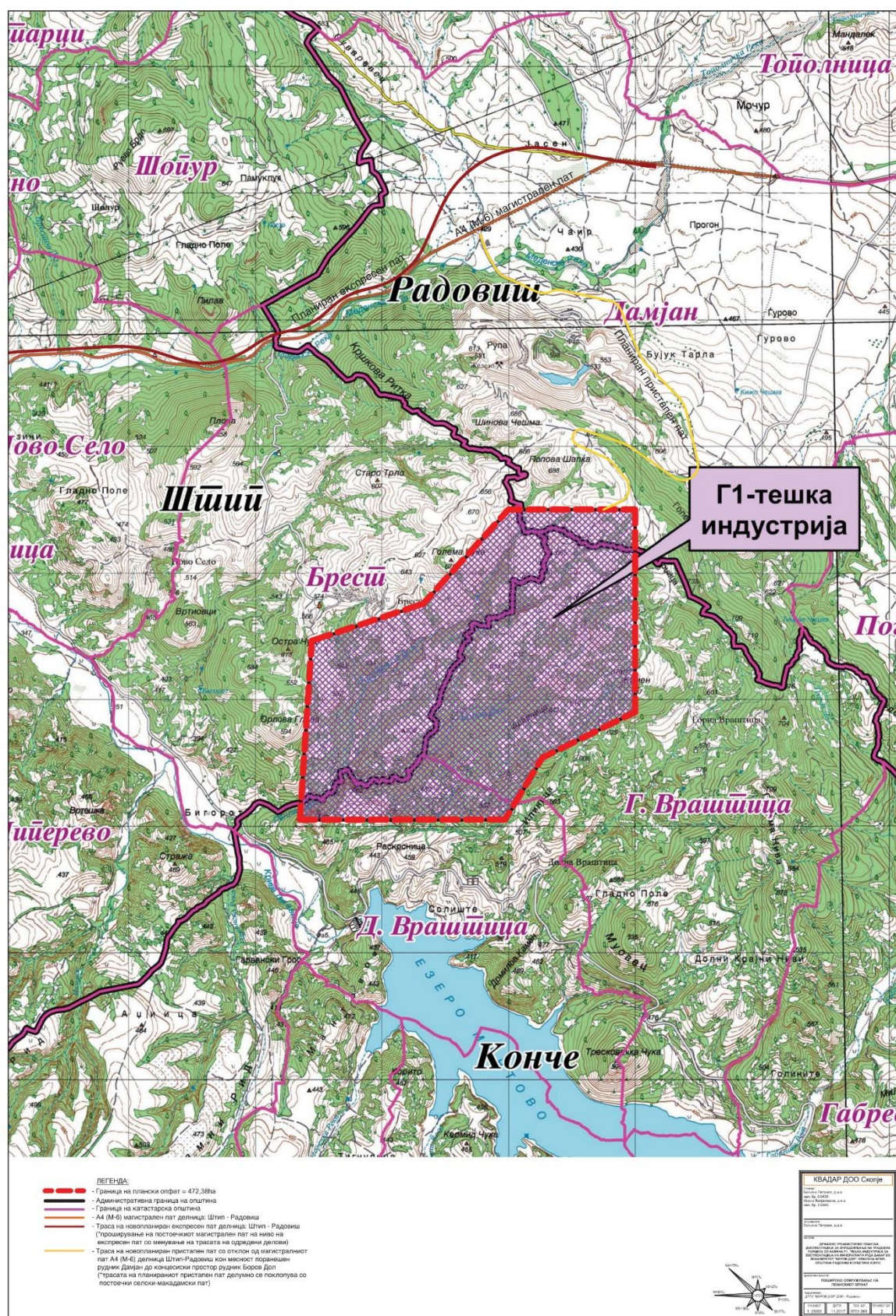


МИНИСТЕР
Sadulla Duraki

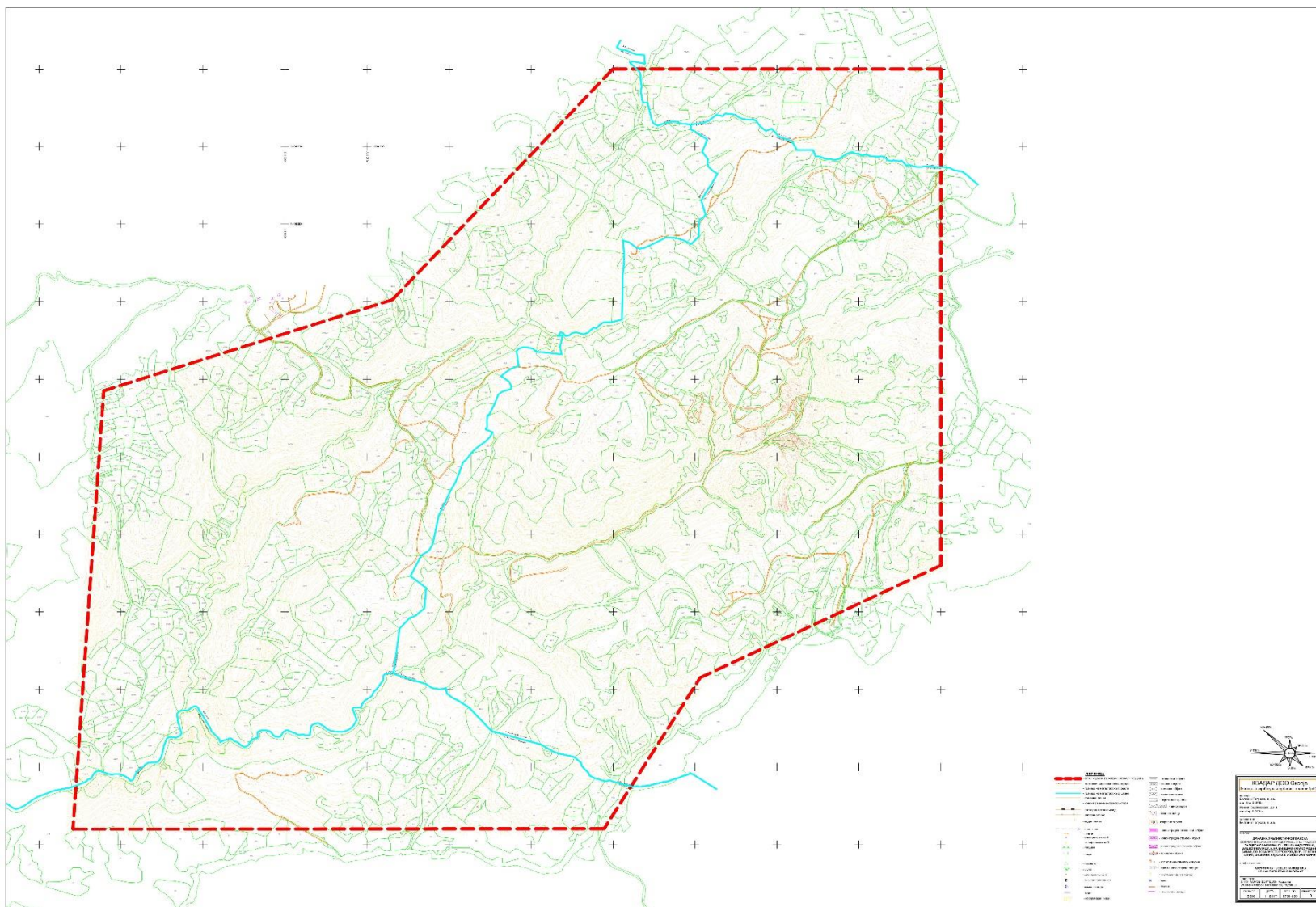
Изготвил: Дајана Марковска Ристеска

Одобрил: Неби Редџи

Прилог 4 Топографска карта на плански опфат



Прилог 5 Ажурирана геодетска подлога



Прилог 6 Синтезна карта



Прилог 7 Синтезни карти, Просторен план на РМ

ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

 МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

 АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

Сектор:
Синтезни карти

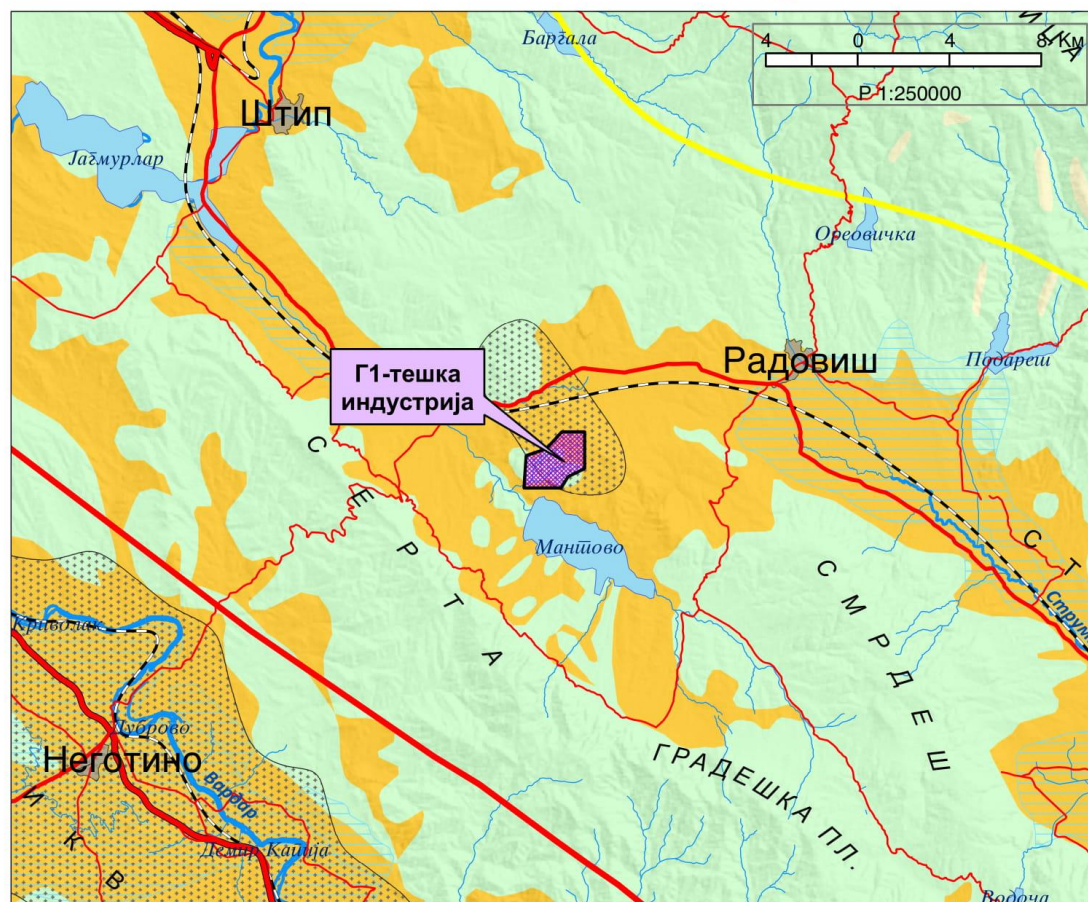
Тема:
Биланс на намена на површините

Користење на земјиштето

Карта бр. 20

Легенда:

 шуми и шумско земјиште	 зони за експлоат. на минерали	 автопат
 земјоделско земјиште	 туристички простори	 магистрален пат
 наводнувани површини	 транзитни коридори	 регионален пат
 високопланински пасишта	 туристички центри	 железничка мрежа
 акумулации		 воздухопловно пристаниште



ИЗВОД ОД ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 2002 - 2020

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРОТ

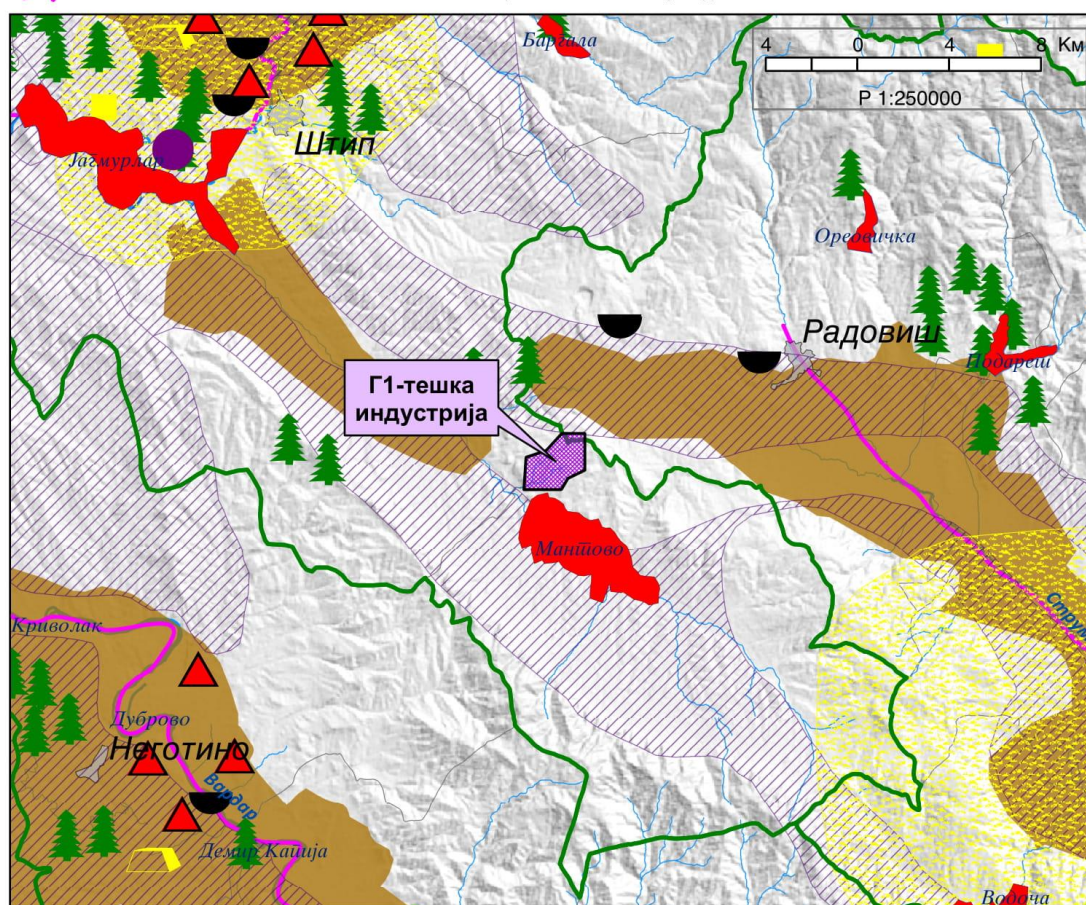
Сектор:
Синтезни карти

Тема:
Заштита на животната средина

Реонизација и категоризација на просторот за заштита Карта бр. 24

Легенда:

- | | | |
|---|---|--|
| Граници на региони за управување со животната средина | Заштита на акумулации и реки за водозафати | Поволни хидрогеолошки средини за лоцирање на депонии |
| Заштита на простори со природни вредности | Рекултивација на деградирани простори | Споменичко подрачје |
| Рекултивација на деград. простори | Заштита на земјоделско земјиште | Археолошки локалитети |
| Управување со загад. на воздух и вода | Заштита на шуми | Споменички целини |
| Заштита на реки со нарушен квалитет | Поволни подрачја за лоцирање регионални санитарни депонии | |



ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПРЕДЛОГ ПЛАН 2002 - 2020



МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ



ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ПРОСТОРНИ И УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

Сектор:

Користење и заштита на природните ресурси

Тема:

Минерални ресурси

Реонизација на минералните ресурси

Карта бр. 5

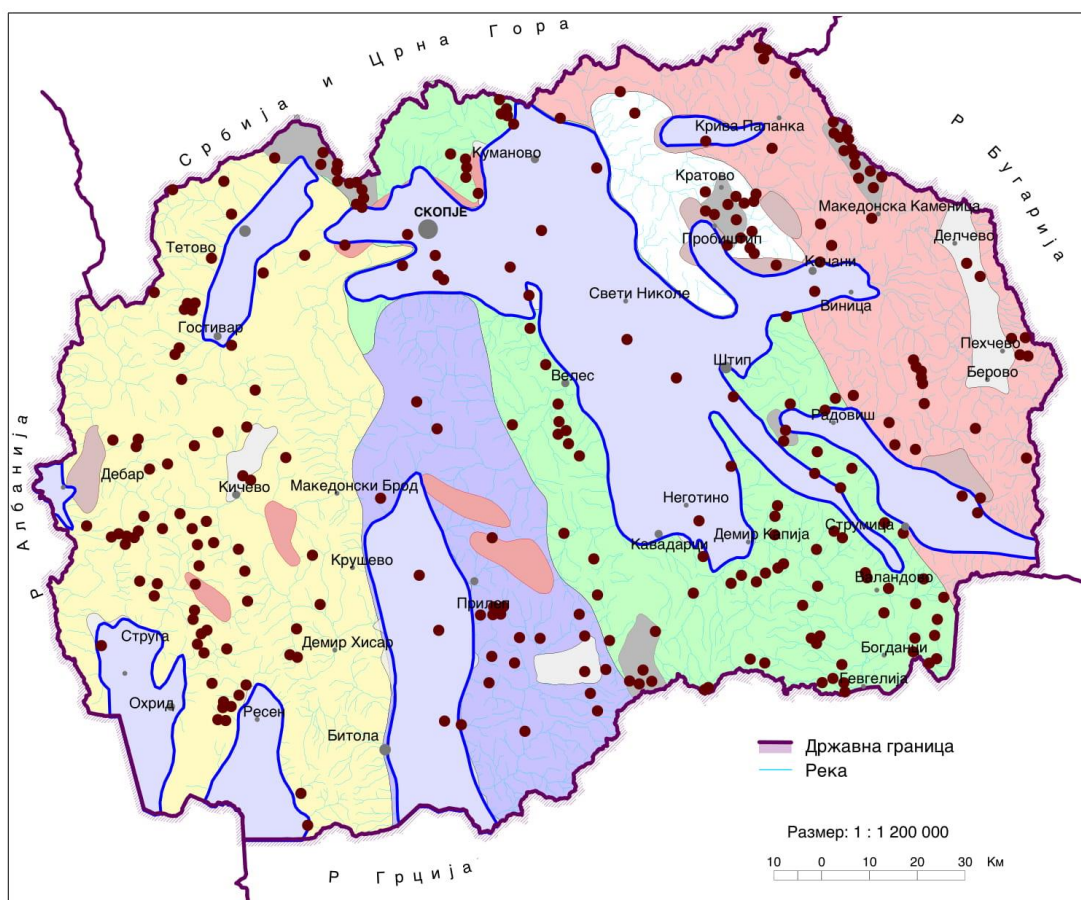
Легенда:

Потенцијални зони за експлоатација

- Метали
- Неметали
- Камен за градежништво
- Јаглен
- Лежишта-појави на минерали

Рудни реони

- Западно-македонски масив
- Пелагониди
- Вардарска зона
- Кратовско-злетовска вулканска област
- Српско-македонски масив
- Кенозојски седиментациони басени



ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПРЕДЛОГ ПЛАН 2002 - 2020



МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ



ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ПРОСТОРНИ И УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

Сектор:

Заштита и унапредување на животната средина, природното и културно наследство и развој на туризмот

Тема:

Животна средина

Заштита на животна средина

Карта бр. 15

Легенда:

- Граници на региони за управување со животната средина
- Заштита на простори со природни вредности

- Рекултивација на деградирани простори
 - Депонији за техноген и руднички отпад
 - Јаловишта и површински копови на рудници за јаглен

- Управување со загадувачи на воздух и вода
 - Дрвно-хартена
 - Хемиска
 - Индустриски енерганти
 - Кланици
 - Металопереработка
 - Металургија
 - Прехранбена
 - Рафинерија
 - Сточни фарми
 - Текстилна и кожарска
 - Термоелектрани
 - Топлани

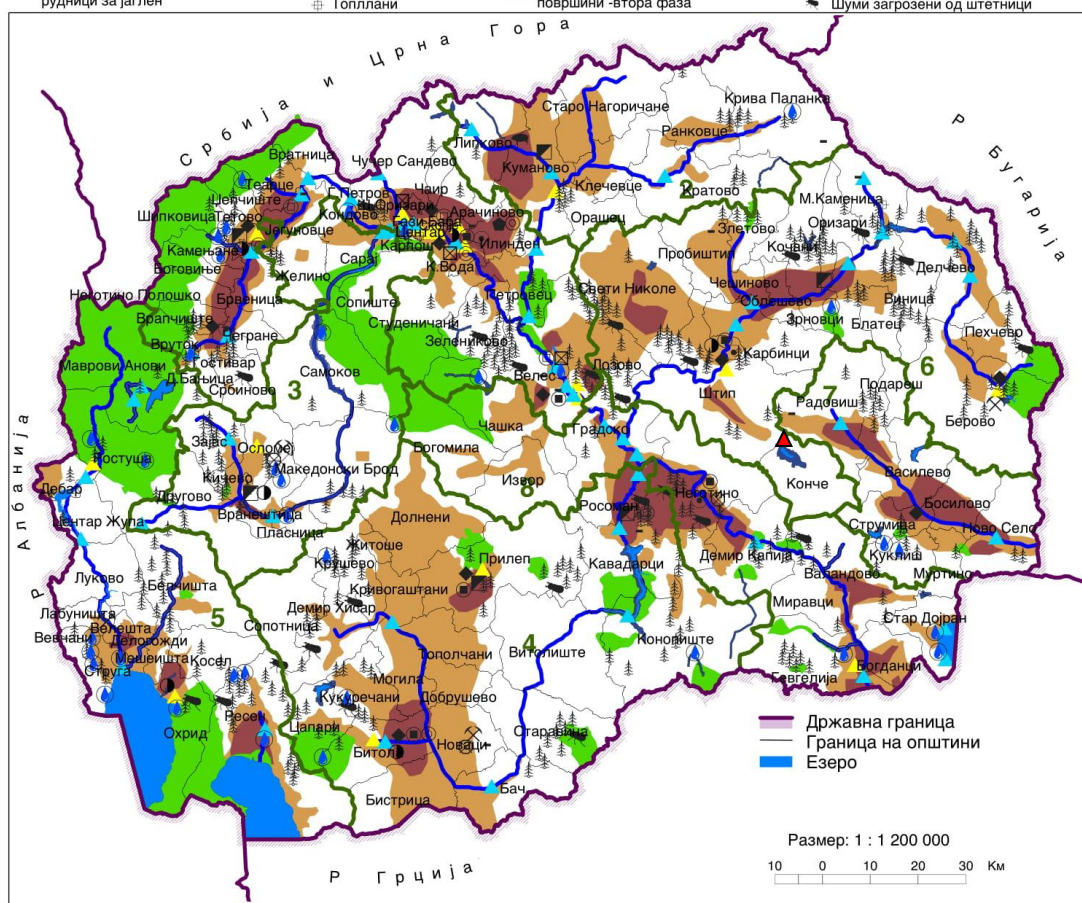
Мониторинг

- ▲ Мери места за вода
- ▲ Мери места за воздух
- Мониторинг на квалитет на обработ. површини - прва фаза
- Мониторинг на квалитет на обработ. површини - втора фаза

Заштита на реки со нарушен квалитет

Превентивна заштита

- Заштитни зони на акумулации и реки за постојни и идни водоафати
- Заштитни зони на извори за водоснаб.
- ▲ Шуми загрозени од заболувања
- ▲ Шуми загрозени од штетници



Плански опфат

ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПРЕДЛОГ ПЛАН 2002 - 2020



МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ



ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ПРОСТОРНИ И УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

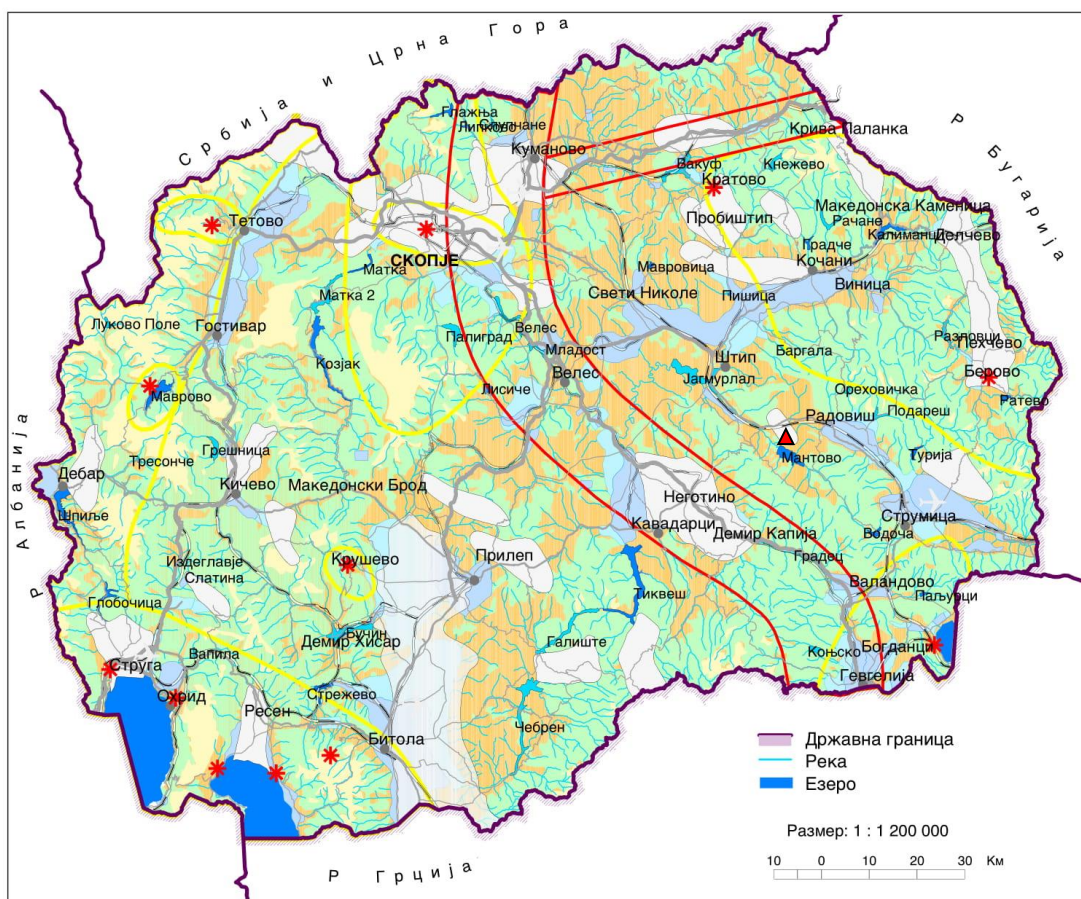
Биланс на намена на површините

Користење на земјиштето

Карта бр. 20

Легенда:

- | | | |
|-------------------------|-------------------------------|---------------------------|
| шуми и шумско земјиште | акumulации | патна мрежа |
| површини за пошумување | зони за експлоат. на минерали | железничка мрежа |
| земјоделско земјиште | туристички простори | воздухопловно пристаниште |
| наводнувани површини | транзитни коридори | |
| високопланински пасишта | туристички центри | |



Плански опфат

ПРОСТОРЕН ПЛАН НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПРЕДЛОГ ПЛАН 2002 - 2020



МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ



ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ПРОСТОРНИ И УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

Сектор:

Синтезни карти

Тема:

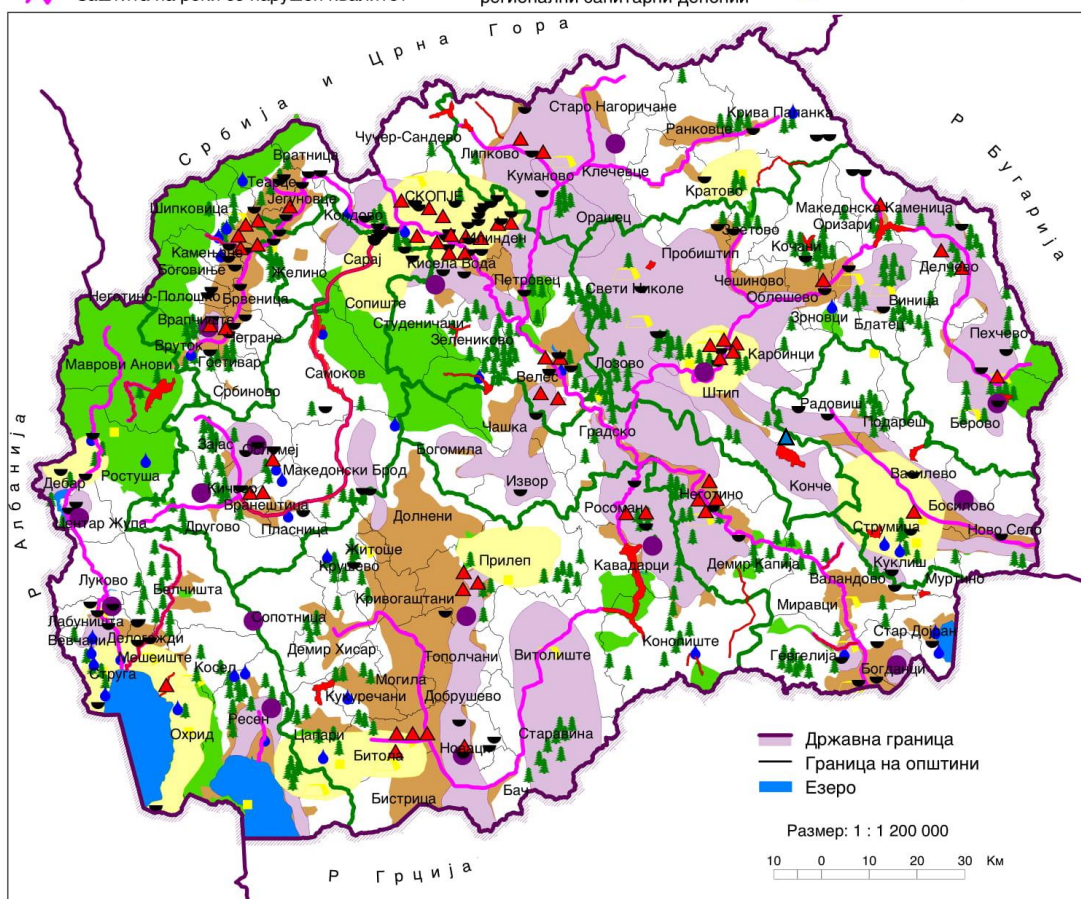
Заштита на животна средина

Реонизација и категоризација на просторот за заштита

Карта бр. 24

Легенда:

- | | | |
|---|---|---|
| Граници на региони за управување со животната средина | Заштита на акумулации и реки за водозафати | Поволни хидрогеол. средини за лоцирање на депонии |
| Заштита на простори со природни вредности | Рекултивација на деградирани простори | Споменичко подрачје |
| Рекултивација на деград. простори | Заштита на земјоделско земјиште | Археолошки локалитети |
| Управување со загад. на воздух и вода | Заштита на шуми | Споменички целини |
| Заштита на реки со нарушен квалитет | Поволни подрачја за лоцирање регионални санитарни депонии | |



Плански опфат

ПРЕДЛОГ ПЛАН 2002 - 2020



Заштита од воени разурнувања, природни и техничко-технолошки катастрофи

Мерки за заштита од природни и елементарни катастрофи

Карта бр. 21

 активно свлечиште
 лабилна падина
 одрон
 поројна плавина
 шуми загрозени од пожари

 8° Сеизмичност по МКС-64 (повратен период 500 год.)

 камени отсеци
 зони на инверзни магли
 подрачја загрозени од поплави
 зони со врнежи до 700 мм

Потенцијални зони на
 ликвидација
 одрони
 свлечишта

